

ምዕራፍ ስራት

ጥቃቅን ነገሮችን ስትርዕ

የጋብቻ ሃላፊነት፤ ለትዳር አላማ ሙሉ ለሙሉ መለጠት እና ግንኙነትን የመሰላሰብ አጠቃላይ ጽንሰ ሀሳቦችን መገንዘብና ተግባራዊ ማድረግ ደስተኛና ውጤታማ ጋብቻ እንዲኖር ቁልፍ ጉዳይ ነው። ይሁን እንጂ ከነዚህ ጽንሰ ሀሳቦች እኩል ከፍተኛ ስኬት ለማግኘት ወሳኝ የሆነ ጉዳይ አለ፤ ይሄውም ጥቃቅን ነገሮች ለምንላቸው ትኩረት መስጠት ነው። እነዚህ ጥቃቅን፤ በሂደት ላይ ያሉና ዕለታዊ ተግባራት፤ ግንኙነትን የሚያሻሽሉና ጣፋጭ ጣእም የሚጨምሩ ናቸው። አነስተኛ ነገሮች በመሆናቸው ምክንያት፤ ብዙ ትኩረት ልንሰጣቸው በሚገቡ ጉዳዮች ላይ ልባችንን በማሳረፋችን እነዚህን ጥቃቅን ነገሮች ቸል ልንላቸው እንችላለን።

በሌሎች ተግተን በምንሠራባቸው ጉዳዮች ላይ እንደምናደርገው ሁሉ በጋብቻም ውስጥ ሁለንተናዊ ለሆነ ስኬት ጥቃቅን ነገሮች ያላቸውን ጠቃሚነት ቸል ብለን ዋጋ ልንከፍል አያስፈልገንም። ታላቁ የቻይና ግንብ የተገነባው አንድ ጡብ በአንድ ጊዜ በማስቀመጥ ነው። በግብጽ ውስጥ በጊዛ አምባ ላይ የማገኘው ትልቁ ፒራሚድ ቁመቱ እየጨመረ የሄደው አንድን ድንጋይ በአንድ ድንጋይ ላይ በመከመር ነው። ዝርዝር የሆኑ ጥቃቅን ነገሮችን ቸል ማለት ጠንክር ያሉ ቀጣይ ችግሮችን ያስከትላሉ። የ17ኛው ክፍለ ዘመን እንግሊዛዊ ባለቅኔ ጆርጅ ሀርበርት እንዲህ ሲል ጽፏል።

- ሚስማር ባለመገኘቱ፤ የፈረስ ኮቴ ጫማ ጠፋ
- የፈረስ ኮቴ ጫማ ባለመገኘቱ፤ ፈረስ ጠፋ
- ፈረስ ባለመገኘቱ፤ ጋላቢው ጠፋ
- ጋላቢው ባለመገኘቱ፤ መልዕክት የሚያመጣ ጠፋ
- መልዕክተኛ ባለመገኘቱ፤ በጦርነቱ ተሸነፍን
- በጦርነት በመሸነፋችን፤ አገር ራሱ ጠፋ
- ይህ ሁሉ በሚስማር አጠቅፈ

በብሉይ ኪዳን፤ መሀልየ መሀልይ መጽሐፍ፤ ንጉስ ስሎሞን “የወይናችንን ቦታ የማያጠፋትን ቀበሮዎች” (መዝ 2፡15) ሲል ይናገራል።

ብዙ ትዳሮች ወደ ችግር የሚገቡት ባለትዳሮች ትናንሽ የተባሉ ዝርዝር ጉዳዮችንና እለት እለት ሊታለባቸው የሚገቡ ነገሮችን ቸል በማለታቸው ምክንያት ነው። እነዚህ ቸል የተባሉ ዕለታዊ ጉዳዮች አንድም ግንኙነታቸውን ሊያጠናክሩ የሚችሉ አለዚያም እርካታና መፍትሄ ያላገኙባቸው “ጥቃቅን” ቀበሮዎቻቸው ሊሆኑ ይችላሉ። እነዚህ ናቸው እንግዲህ የደስታቸውን የወይን አትክልት ስፍራ ቅርጥፍ አርገው የሚበሉት። የተጋቡ ባለትዳሮች ዘለቂታ ያለው ስኬት፤ ጤነኛና ጠንካራ የሆነ ትዳር እንዲኖራቸው አስተማማኝ የሚሆነው፤ ከፍተኛ ለተባሉትም ሆነ ጥቃቅን ለተሰኙ ት ለሁለቱም አይነት ጉዳዮች ተገቢ የሆነ ጥንቃቄ ሲወስዱ ነው።

ገሰጽ ነገር ግን ትችት ስትሰግዝር

ቸል ብለን ለጥፋት በር ከምንከፍትላቸው ጥቃቅን ቀበሮዎች መካከል እጅግ አደገኛ ከሆኑት አንዱ ትችት መለንዝር ነው። ጋጠወጥ፤ የሚለብሩና የሚያንቋሽሹ አስተያየቶችን ያህል ፈጥነው የግንኙነትን በር የሚዘጉና በግንኙነት ውስጥ ያለውን ህብር የሚያበላሹ ነገሮች የሉም። ከትችት የሚጠቀም ማንም የለም። የሚተቸው ሰው ወይም ትችት የሚቀርብበት እንዲሁም ትችቱን መስማት በሚችልበት ርቀት ውስጥ ያለ ማንም ሰው ቢሆን ከዚህ ተጠቃሚ አይሆንም። የማያባራ ትችት የሰውን መንፈስ ያወድማል። ነቀፌታ፤ ስብራትን፤ መራራነትን፤ ሞገደኝነትንና ጥላቻንም እንኳን ያፈራል። ነቀፌታ ግልጽነትንና ሀቀኝነትን አያበረታታም፤ ያለ እነዚህ ነገሮች ደግሞ ማንኛውም ግንኙነት ጤናማ ሊሆን አይችልም። ነቀፌታ በባህሪው ራሱ አውዳሚ ነው፤ ምክንያቱም መፍትሄ ፈላጊ ከመሆን ይልቅ ችግሮችን አነፍገፎ በመፈለግ ጉዳት ለማስከተል ታስቦ የሚደረግ በመሆኑ ነው። አዘውትረው ትችቶችን የሚለነዝሩ ሰዎች ብዙውን ጊዜ በራሳቸው ሀይወት ምላሽ ያላገኙ ፍላጎት ወይም መፍትሄ ያላገኙ ጉዳይ ያላቸው ሲሆኑ፤ እነዚህ ችግሮችም በነቀፌታ መንፈስ ራሳቸውን ይገልጣሉ።

ጋጠወጥ፤ የሚለብሩና የሚያንቋሽሹ አስተያየቶችን ያህል ፈጥነው የግንኙነትን በር የሚዘጉና በግንኙነት ውስጥ ያለውን ህብር የሚያበላሹ ነገሮች የሉም።

ማንኛውም ግንኙነት ቢሆን በሆነ ጊዜ በግለሰቦች መካከል የሚፈጠር ግጭት ሳያጋጥመው አያልፍም፤ እነዚህ ግጭቶች በግንኙነቱ ውስጥ ለተሳተፉት ሰዎች የጋለ ጠቀሜታ ሲባል

በአግባቡ መፍትሄ ሊያገኙ የሚገባቸው ናቸው። ውጤታማ የሆነ ግንኙነት አንዱ ገጽታ ችግሮች በሚከሰቱ ጊዜ ጤናማ በሆነ መልኩ መፍትሔ የሚያገኙበትን ሁኔታ መፍጠር ነው። ጎጂ የሆነ ነቀፌታ በጭራሽ መልስ ሊሆን አይችልም። እንዲህ አይነቱ ሁኔታ ደግሞ ለተቃውሞ በር ከፋች ነው።

ነቀፌታና ግላጼ አንድ አይነት ነገሮች አይደሉም። በሁለት ጠቃሚ መንገዶች ግላጼ ከነቀፌታ የተለየ ነው። አንደኛው የሚመነጭበት መንፈስ ሲሆን ሌላኛው የሚቀርብበት አላማ ነው። ነቀፌታ ከቆለለና ራስን ካማከለ መንፈስ መልሶ ለማቀላል የሚሰነዘር ነው። ነቀፌታ ስለተሰነዘረበት ሰው ሁለንተናዊ ደህንነት ወይም ለተፈጠረው ችግር ገንቢ የሆነ መፍትሄ የመፈለግ ፍላጎት የለውም። በሌላ አንጻር ግላጼን የተመለከትን እንደሆነ ፍቅርና ርኅራኄ ከተሞላበት መንፈስ የሚመነጭ ነው። በተጨማሪም ችግር ላይ ብቻ የሚያተኩር ሳይሆን ከልብ በመነጮ ለሌላው ሰው ደህንነት በሚጠቅም መልኩ ለችግሮች አግባብነት ያላቸውና ተመጣጣኝ መፍትሔ ይፈልጋል። በአጭሩ ግላጼ ከፍቅር የሚነሣ ሲሆን ነቀፌታ ግን እንዲህ ያለ ባህሪ የለውም። ግላጼ የሚያተኩረው መፍትሄ ላይ ሲሆን ነቀፌታ ግን የሚያናፍሰው ችግርን ነው። ግንኙነታችሁን ቀስ በቀስ የሚበጠቡጡትን ጥቃቅን ቀበሮዎች ልብ ብላችሁ አስተውሉ። ከመናገር በፊት የማስብን ሥነስርዓት አዳብሩ። መቼም መቼ ይሁን ችግሮች ሲነሱ ወይ ግጭቶች ሲፈነዱ ነቀፌታ ለመሰንዘር ባስብክ ጊዜ ቆም ብለህ ራስህን ጠይቅ፤ ግላጼና የእርምት እርምጃ የሚያስፈልገው አግባብነት ያለው የጎጂ ችግር ወይስ ቀላል ግለሰባዊ ችግር ብቻ ነው? ልትነቅፍ ያልክበትን ለበበ ነገር አጤነው፤ ከፍቅር ወይስ ከቁጣ የመነጨ ነው።

ነቀፌታ አንዳች ትርፍ የለውም፤ ግላጼና የእርምት እርምጃዎች ግን አላቸው። ይሁን እንጂ ለዚህም እንደ ሳንቲም ሁለት ገጽታ አለው። አንደኛው ገጽታ እርምትን ለመስጠት ፈቃደኛ መሆን ሲሆን ሌላኛው ገጽታ ደግሞ እርምትን ለመቀበል ፈቃደኛ መሆን ነው። እርምትን ለመቀበል ክፍት መሆን ለአድገት ዋነኛ የሆነ አላባ ነው። እርምትን ሊቀበሉ ፈቃደኛ ያልሆኑ ሰዎች መቼም ቢሆን አያድጉም። ሁል ጊዜም ያልበሰሉ ሆነው ይኖራሉ።

እርምትን ለመቀበል ክፍት መሆን ለአድገት ዋነኛ የሆነ አላባ ነው።

እጅግም ስትሳጠዱ

ሌላው አተኩረን ልንመለከተው የተገባ “ጥቃቅን ቀበሮ” የመላመድ ቀበሮ ነው። በባልና ሚስት መካከል አደገኛ ከሆኑ ነገሮች መካከል አንዱ እርስ በእርሳቸው እጅግ የመላመድ ጉዳይ ነው። ይህ እርስ በእርስ ከመተዋወቅ ጋር አንድ አይደለም። ባለትዳሮች በምድር ላይ ከሚያውቋቸው ሰዎች ሁሉ ይልቅ እርስ በእርሳቸው ይበልጥ ሊታወቁና ሊቀራረቡ ይገባቸዋል። ባልና ሚስት አንዳቸው የአንዳቸው የቅርብ ጓደኛ ሊሆኑም ይገባቸዋል። መላመድ ስል ባልና ሚስት አንዳቸው ከሌላቸው ጋር ባላቸው የንግግር ልውውጥ ዘና ያለ በቀላሉ እርካታን የሚያገኙበት መተማመን ሲፈጥሩ ነው። መላመድ ቢያንስ በሦስት ሁኔታዎች ራሱን ይገልጻል። በመጀመሪያ የሚያፈራው ቸል መባባልን ነው። ባልና ሚስት እጅግ ከመላመዳቸው የተነሳ፤ ሊገነዘቡት እንኳን እስከማይችሉ ድረስ በብዙ ጥቃቅን ጉዳዮች እርስ በእርሳቸው ቸል ሊባባሉ ይጀምራሉ። በሁለተኛ ደረጃ መላመድ የሚያፈራው ግምታዊነትን ነው። ባልና ሚስት እርስ በእርሳቸው አንዱ ሌላው ምን እንደሚያስብ እንደሚያውቁ መገመት ይጀምራሉ። ባልየው እርሱ ምን እንደሚያስብ ሚስቱ እንደምታውቅ ብቻ ሳይሆን እርሷ ምን እንደምታስብ እንደሚያውቅ ይገምታል። ሚስቱቱም ይህንኑ ግምት ትገምታለች። በሦስተኛ ደረጃ መላመድ የሚያፈራው ግምታዊ ድምዳሜን ነው። ሚስት ባሏ ምንም ይናገር ምንም ይሥራ ገና ሳትጠይቀው እንኳን “እንዲህ ማለቱ” ወይም “እንዲህ ማድረግ” ይሆናል የሚል ቅድመ ጽምዳሜ ያለው አቋም ትወስዳለች። ባልም ሚስቱን በሚመለከት ተመሳሳይ ስህተት ሲሠራ ይችላል። እነኚህ ሦስት ገጽታዎች ቀጣይነት ባለው መልክ የሚከሰቱ ከሆነ፤ የመጨረሻው ውጤት በመጽሐፍ ምሳሌ እንደተገለጸው “መላመድ መናናቅን ይወልዳል”።

ይህ እንዴት እንደሚከሰት ተግባራዊ የሆነ ምሳሌ ወስደን እንመልከት። ከጋብቻቸው በፊት በሚገናኙ ጊዜ ያለማቋረጥ አንዳቸው ስለሌላቸው የሚለማቸውን ይነጋገራሉ። ምንም ነገር አይገምቱም፤ ለእያንዳንዱ ጥቃቅን ነገር፤ መጠነኛ ለሆነ የድምጽ ለውጥ፤ ለእካል እንቅስቃሴና የፊት ገጽታ ገለጻ ትኩረት ይሰጣሉ። አንዳቸው ስለ አንዳቸው በጭራሽ ግምታዊ ነገር አይኖራቸውም። ለሦስት ለዓታት ያህል በቱሌጌን እርስ በእርሳቸው ጣፋጭ የሆኑ ቃላት ይለዋወጣሉ፤ በእካል ሳይገናኙ አንድ ለዓት ጊዜ እንኳን መቆየት አይችሉም፤ ለሁለት ለዓታት ወይም ለበለጠ ጊዜ በአንድ

ጉዳይ ላይ ይጨዋወታሉ። እንዳቸው ስለእንዳቸው ያላቸውን አስተያየት ይሰጣሉ፤ ስጦታን ይለዋወጣሉ፤ ማንኛውንም እመቼ የሆነች ቅጽበት አብረው ያሳልፋሉ።

እንዲህ ያለው እንዳቸው ለሌላቸው የሚሰጡት ያላለለ ትኩረት መልካም የሆነና ጠንካራ ግንኙነት ለመመስረት እጅግ አስፈላጊ ነው፤ ምክንያቱም በእያንዳንዳቸው ውስጥ ጥልቅ የሆነ የመረጋጋትን ስሜት ይፈጥራል። እንዳቸው በእንዳቸው ፍቅር ይረጋጋሉ፤ ተራርቀው ባሉበት ሁኔታ ውስጥ እንኳን እነርሱን የሚያፈቅርና የሚጠነቀቅላቸው አንድ ሰው እንዳለ በማወቃቸው ፍቅሩ ይሞቃቸዋል። እንደተወደድን ደጋግሞ በተነገረን ቁጥር መረጋጋታችን እየጨመረ ይሄዳል።

ባልና ሚስት ከተጋቡ በኋላ በሆነ ምክንያት ነገሮች መለወጥ ይጀምራሉ። ብዙ ጊዜ እንደሚሆነው ይህ ፈጥኖ የሚያጋጥም ነገር አይደለም። በዝግታ ባልና ሚስቱ እንዳቸው ስለሌላቸው ነገሮችን መገመት ይጀምራሉ። ባል ሚስቱን ሌላ ጊዜ አዘውትሮ እንደሚያደርገው “እውድሻለሁ” ማለቱን ያቆማል። “እንደምወዳት ታውቃለች ሁልጊዜ ይህን ደጋግሜ ማለት የለብኝም” ሲል ያስባል። ምን አልባትም ይህ ሀሳብ ሆኖ ብሎ አስተውሎ ያሰበው ሀሳብ ላይሆን ይችላል። አብረው ወደራት ግብዣ ወይም ወደሌሎች ቀጠሮዎች መሄዳቸውን ያቆማሉ። “ስለምወድህ . . .” እያሉ ይለዋወጧቸው የነበሩ ስጦታዎችን፣ ካርዶችንና አበባዎችን መለዋወጥ ያቆማሉ። በመካከላቸው ዘና ያለና የተደላደለ ሁኔታ ይፈጠራል፤ ይህ መደላደል ነው እንግዲህ መላመድን የሚወልደው፤ በመላመዳቸውም ሳያስተውሉት በዝግታ እንዳቸው ከእንዳቸው ይወስዱና መራራቅ ይጀምራሉ።

ባልና ሚስት እርስ በእርሳቸው ከተገቢው በላይ የሚላመዱ ከሆነ ብዙ እንግዳና አስደናቂ የሆኑ ልምምዶቻቸው ከትዳራቸው ተጠርገው ይወሰዳሉ። እርግጥ ነው ትዳር የተረጋጋና ጠንካራ ይሆን ዘንድ፤ ሁለቱም ባለትዳሮች በትዳራቸው ውስጥ የተረጋጋ ስሜት እንዲለማቸው ያስፈልጋል፤ ይሁን እንጂ በዚህ ሁኔታቸው ውስጥ ሁልጊዜም አዲስና አስደናቂ ለሆነ ነገር ክፍተት ሊኖር ይገባል። ትዳርን ሕይወት ያለው፣ ጠንካራና አስደሳች ሆኖ እንዲቀጥል ከሚረዱት እጅግ ጠቃሚ ነገሮች አንዱ፤ አልፎ አልፎ ያልተለመዱ እንግዳ ድርጊቶች ለማድረግ ነው። እንዳንድ ጊዜ እንዲህ አይነቱ ድርጊት ተለቅ ያለ ማለትም ሁለቱ ብቻ የሳምንቱን

መጨረሻ ቀኖች ወጣ ብለው የሚያሳልፉበት፤ ወይም በምሽት ሻማ አብርቶ እራት መብላት፤ የእበባ እቅፍ ገጸበረከት መለዋወጥን የመለሱ ትንሽና ቀለል ያሉ ድርጊቶች ሊሆኑ ይችላሉ። እዚህ ጋ ቁልፍ የሆነው ጉዳይ መላመድንና በዚህም ሳቢያ የሚከተለውን ተለምዷዊ የሆነውን ግምት ማስወገድ ነው። ይህ ማለት ደግሞ ሌሎች ጉዳዮችን ጨምሮ እንዳቸው ለእንዳቸው ባላሳለሰ ሁኔታ አድናቆትን የመስጠት ልምድን ማዳበር ነው።

ባልና ሚስት እርስ በእርሳቸው ከተገቢው በላይ የሚላመዱ ከሆነ ብዙ እንግዳና አስደናቂ የሆኑ ልምምዶቻቸው ከትዳራቸው ተጠርገው ይወሰዳሉ።

እውነተኛ የሆነ አድናቆትን መግለጥ

ለዎችን ማድነቅን መማር ግልጽ ለሆነ ግንኙነት ውጤታማ ሁኔታን ለማመቻቸት እንደኛው መንገድ ሊሆን በተጨማሪም ጤናማ የሆነ ግንኙነትን ለመገንባት ልክ እንደ ጠቃሚ ምግብ አስፈላጊ ነው። አድናቆት መስጠት ሌሎች ለእኛ ያደረጉትን ነገር ከግምት ውስጥ ማስገባትን፣ የተደረገልንን ነገር ከግምት ውስጥ ማስገባታችንን እንዲያውቁት ማድረግንና ለተደረገልን ነገር ማመስገንን የሚያካትት ነው። እንደገናም ደግሞ አድናቆትን መስጠት ማለት ለዎች ለእኛ ያደረጉት አንድ ነገር ስኬታማ በመሆኑ ላደረጉልን ለዎች ልባዊና ከደስታ በመነጨ ስሜት ምስጋናን ማቅረብ ማለት ነው። እንዳንድ ጊዜ ለዎች ባገኙት ውጤት ወይም ትኩረትን በማግኘታቸው ነቀፌታን መሰንዘርና መቅናት እጅግ በጣም ቀላል ነው። ብዙዎቻችን ለዎችን ማድነቅን ለመማር ብዙ መስራት ይጠብቅብናል ምክንያቱም አድናቆት መስጠት ራስ ወዳድ ከሆነው ከለው ተፈጥሯዊ ባህሪ በተቃራኒ ነው።

እውነተኛ የሆነ አድናቆትን መግለጽ ለእኛ ጠቃሚ ከሚሆንበት ምክንያት አንዱ፤ እንዳችን ለእንዳችን እጅግ አስፈላጊ ለዎች መሆናችንን ግንዛቤ ውስጥ እንድናስገባ መርዳቱ ነው። ማናችንም ብንሆን በራሳችን ብቻ ስኬትን ወይም ደስተኝነትን መቼም ቢሆን ማምጣት አንችልም። ባለፍንበት የህይወት ጎዳና ሁሉ በመንገዳችን የረዱን ሰዎች እሉ፤ ብዙ ጊዜ ደግሞ አስተዋጽኦቸውን እንዘነጋለን ወይም ቸል ብለን እናልፈዋለን። ይህ እጅጉን እውነት የሚሆንበት ከትዳር የበለጠ ስፍራ የለም። በለውኛ ቋንቋ ለባል የስኬቱና የደስተኝነቱ ታላቅ መዋዕለንዋይ ሚስቱ ናት።

ለሚለትም እንዲሁ ባሏ ነው። አንዳቸው የአንዳቸው ታላቅ ረዳት፣ የአድገት መሰላልና አጽናኝ ሊሆኑ ያስፈልጋቸዋል። በሌሎች የሀይወት ጉዳዮች ውስጥ ምንም ይከለት ምን የባለትዳሮች ቤት ሁል ጊዜም ያልተቋረጠ ፍቅር፣ አድናቆትንና በጎነትን የሚያገኙበት ለፍራ ሊሆን ይገባቸዋል።

ነገሮች ቀናና መልካም በሆኑበት ጊዜ፤ ፍቅራቸውንና አንዳቸው ለሌላቸው ያላቸውን አድናቆት ያለማሳለስ መግለጽን በመለማመዳቸው ምክንያት መረጋጋት የሚሰማቸው ባልና ሚላት፤ ይህ ጥልቀት ያለው የሁለንተናዊ ደህንነት ስሜት አለቸጋጋ የሆኑ ጊዜዎች ባጋጠሟቸው ሁኔታዎች ውስጥ አጽንቶ ሊያቆማቸው ያገኙታል። በሌሎች መወደዳችንንና መደነቃችንን ካወቅን፤ በሀይወት ከፍታና ዝቅታዎቻችን ያሉ ሌሎች አቅጣጫዎችን ሁሉ እንዲሁ እንድንመለከታቸው ይረዱናል። እኔ ሁሉም ነገሮች በተክክል ሊሄዱ ያልቻሉባቸውን ቀናቶች አስታውሳቸዋለሁ። በቢሮ ውስጥ ምንም ነገር በአግባቡ ሊሠራ አልቻለም፤ አንዳንድ ሰዎች የሰጠናቸውን ቀጠሮዎች ያፈርሳሉ፤ ሌሎች ደግሞ (አናደርጋለን ያሉትን ነገር ባለማድረጋቸው ከነርሱ ጋር መቀጠል አልቻልንም። በዶፍ ዝናብ መካከል የመኪናው ነዳጅ ያልቃል፤ ቀጥሎ ደግሞ ጎማው ይተነፍሳል። እነዚያን በመሰሉ ጊዜያቶች በርትቼ ወደፊት እንደገፋ ያደረገኝ ብቸኛው ነገር፤ በቤቴ ውስጥ የምትወደኝና የምትጠነቀቅልኝ እጅግ ታላቅ የሆነች ሌት - ሚላት እንዳለችኝ ማወቁ ነው።

እውነተኛ የሆነን አድናቆት ያለማቋረጥ መግለጽ ጤነኛ ለሆነ ትዳር ጠቃሚ ነገር በመሆኑ ለፍልቅ ለሚታችን የምንተወው ነገር አይደለም። አንዳንድ ጊዜ አድናቆት ልንሰጥ በምንችልበት ስሜት ውስጥ ላንሆን እንችላለን። ምናልባት ደክሞናል፤ ታመናል ወይም ተቆጥተናል። ካልሆንም በሆነ ሀሳብ ውስጥ ተጠምደናል። በፍልቅ ስሜታችን ላይ ሳይሆን በእውቀት ላይ ተመስርተን አድናቆት የመስጠት ልማድ ማጸበር የግድ ያስፈልገናል። ፍልቅ ስሜታችን ምናልባትም፤ ያሁን ነገር እንደምወደው አይሰማኝም ወይም አባዘህ አሁን በምንም ነገር አታስቸግረኝ ይል ይሆናል። ይሁን እንጂ እውቀት የሚለው እንዲህ ነው፤ “አሁን መልካም የሆኑ አዎንታዊ ቃላት ያስፈልጉታል” ወይም “ሁሉም ነገር ትክክል እንደሆነ እንዳረጋግጥላት ትፈልጋለች”።

በዚህ ረገድ ከሌቶች ይልቅ ችግሩ የሚበረታው በወንዶች ላይ ነው። በሆነ ምክንያት ብዙ ወንዶች ስሜታቸውን ሳያስልሱ በግልጽ ለሚስቶቻቸው መግለጥ ወንዳወንድነት የሌለውና የድክመት ምልክት እንደሆነ ያስባሉ። በተቃራኒው ባል ሚስቱን “የኔ ወለላ እወድሻለሁ” ቢል የወንድነቱን ክብር የሚነካ ነገር የለም። እንዲህ የሚያደርግ ወንድ ጥንካሬውን እንጂ ድክመቱን እየገለጠ አይደለም።

ለወንድ በገዛ ጡንቻው የተማመነ ጽኑ እለት የሆነ ያህል እየተለማው “እኔ ብርቱ ነኝ፤ እንደዚያ ያለ ነገር መናገር አያስፈልገኝም” ከሚል ይልቅ፤ ራሱን ዝቅ አድርጎ ደካማ የሆነ ጎኑን አጋልጦ መስጠት ብርቱ ጥንካሬን ይጠይቀዋል።

እንደዚያ ማድረግ ጥንካሬን የሚያሳይ አይደለም። እንዲያውም አይምሮ የጎደለው ሰው ተግባር ነው። ምክንያቱም ከእኛ ይልቅ ታላቅና ጠቢብ ሳለ እግዚአብሔር እንኳን እንዲህ አይነቱን ሁኔታ በእኛ ላይ ላሳየም። በየቀኑ በብዙ መንገዶች እግዚአብሔር እንደሚወደን ይናገረናል፤ ያሳየናልም። እርሱ ይህንን ለአጋጣሚ የተወው ነገር አይደለም። እንደሚወደን ደጋግሞ እንዲያረጋግጥልን እንደምንፈልግ ያውቃል። በእያሁኑ ክርስቶስ የሚያምኑና የእርሱ ተከታዮች የሆኑ ከሀይወት ልምምዳቸው መንፈስ ቅዱስ በየዕለቱ የእግዚአብሔርን ፍቅር እንደሚያረጋግጥላቸው ያውቃሉ።

ባልና ሚስት በአያንዳንዱ ዕለት አንዳቸው ለሌላቸው ያላቸውን ፍቅርና አድናቆት የመግለጽ ልምድ እንዲያዳብሩ ያስፈልጋቸዋል። ከአንድ ጣራ ሥር አብሮ ማደርና አንድ አልጋ መጋራት ለመፋቀር ማስረጃ አይደለም። ይህን ማወቅ ብትፈልጉ ደስተኛ ባልሆነ ትዳር ውስጥ ፍቅርን ተርበው እያንዳንዱን ቀን ከሚገፋ በሽህ ከሚቆጠሩ ወንዶችና ሌቶች መካከል ሄዳችሁ አንዱን ጠይቁት።

ፍቅር የሚመገበው በፍቅር እንጂ ጊዜ በፈጠረው ሁኔታ አይደለም። ሁኔታዎች ምቹ እንደሆኑ ባልተለማን ጊዜ ውስጥም አንዳችን ለሌላችን ያለንን ፍቅርና አድናቆት መግለጽ ልንለምድ ያስፈልገናል። እውነተኛ የሆነ ፍቅርና አድናቆት ደስተኛ ለሆነ ትዳር የደም ስር ናቸው። ተራ የሆኑ ነገሮች አድርጋችሁ አትውለዷቸው።

ባለና ሚስት በእያንዳንዱ ሰባት ስንዳቸው ሰባቸው ያላቸውን
ፍቅርና ስድናቅት የመገለጥን ሰምድ እንዲያዳብሩ
ያስፈልጋቸዋል።

ፍቅርን በመላ ምት ስትገምቱት

ፍቅር ያለማቋረጥና ደጋግሞ ሊገለጥ ያስፈልገዋል፤
እንዲያው በመላ እንዳለ የምንገምተው ነገር አይደለም። ባል ሆይ
ሚስትህ እንደምትወዳት እንደምታውቅ አድርገህ አትገምት ንገራት!
ትላንትና የነገርካት ቢሆንም እንኳን ዛሬም ደግመህ ንገራት።
በያንዳንዱ ቀን ልትሰማው ትፈልጋለች። ሚስት ሆይ! ባልሽ
እንደምትወጂው እንደሚያውቅ አትገምቱ-ንገራው! ምንም እንኳን
ከእርሱ አፍ እንዲህ አይነት ቃል ስምተሽ ባታውቁም አንቺ ግን
እንድታረጋግጭለት ይፈልጋል። ውጭውን ምንም ያህል ጠንካራና
ሃያል ቢመስልም አንቺ ራስሽ እንደምትወጂው እንድትነገራው
ይፈልጋል። ሰዎች ስንባል ይህ በየቀኑ እንዲረጋገጥልን እንድንፈልግ
የሚያደርግ ተፈጥሯዊ መሻት አለን። ፍቅርን በሚመለከት ለግምት
ወይም ለመላምት ስፍራ የለም።

ይህንን አስመልቶ እንደሌሎች ጉዳዮች ሁሉ ኢየሱስ
አስደናቂ ምሳሌ ይሰጠናል። ኤፌ 5፥21-23 ባለና ሚስት ኢየሱስና
ሙሽራው የሆነችው ቤተክርስቲያን በተያያዙበት መንገድ እርስ
በእርሳቸው ሲያያዙ እንደሚገባቸው ያስተምረናል። ቁጥር 25
“ክርስቶስ ቤተክርስቲያንን እንደወደዳትና ለእርሷም ራሱን አሳልፎ
እንደሰጠ” ይላል። ይህ በመስቀል ላይ እንደሞተ የማያመለክት
ነው። በዮሐ 15፥13 ኢየሱስ ሰብክታዬቼ፤ “ነፍሱን ስለወደጃቼ
ከመስጠት ይልቅ፤ ከዚህ የሚበልጥ ፍቅር ለማንም የለውም” ሲል
ይነግራቸዋል። የኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ስለእኛ መሞት
በታሪክ ውስጥ ታላቁ የፍቅር መገለጫ ነው። ይህ ቢሆንም እንኳን
ኢየሱስ ምሳሌ የሆነው ይህ የመስቀል ሞት ብቻውን ሁልጊዜም
እንደሚወደን እርግጠኞች እንደሆነን ግምታዊ የሆነ ግንዛቤ
አልወሰዱም። ይልቁንም በእየእሱቱ እንዲያረጋገጥልን
እንደምንፈልግ ያውቃል። ከእርገቱ ዙጋ መንፈስ ቅዱስን በመላክ
በእያንዳንዱ አማኝ ውስጥ እንዲኖር ካደረገዋቸው ምክንያቶች አንዱ
ይህ ነው።

በዮሐንስ ወንጌል ውስጥ እንደተዘገበ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ
መንፈስ ቅዱስን አማካሪ ወይም አጽናኝ ሲል ይገልጻል። (ዮሐ

14፥16፤ 15፥26፤ 16፥7 ይመልከቱ)። የግሪኩ ቃል “ጽራቅሊጦስ”
የሚል ሲሆን ይህ በቀጥታ ትርጉም “በቅርበት ሆኖ አብሮ መጓዝ”
ማለት ነው። የአጽናኝ እንደኛው ጠቃሚ ሚና በየዕለቱ የክርስቶስን
ፍቅር በመግለጽ ማጽናናት ወይም እርግጠኞች እንድንሆን ማድረግ
ነው። ጳውሎስ ሰርሜ ሰዎች በጸሐፊቸው መልዕክቱ፤ “በተሰጠንም
በመንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔር ፍቅር በልባችን ስለፈሰሰ ተስፋ
ኢያሰፍርም” (ሮሜ 5፥5) ሲል ይህንን ማመልከቱ ነው። ክርስቶስን
ላመነና ለሚከተሉት መንፈስ ቅዱስ በልባቸው ውስጥ ለዘለቄታው
በመቀመጥ ያለማቋረጥ የእግዚአብሔርን ፍቅር ሲያሳስባቸው
ይኖራል። ኢየሱስ ያለማቋረጥ ፍቅሩን የሚያሳስበን አጽናኝ
ሰጥቶናል። እንደምንወደው እንደምናውቅ ፈጽሞ ገምቶ አያውቅም።

እንደዚሁ ሁሉ እኛም ደግሞ ሚስቶቻችን እንደምንወዳቸው
እንደሚያውቁ ልንገምት አይገባንም። እርግጥ ነው ፍቅር የዘለለም
ከሆነ ምንጭ የሚቀዳ ነው፤ ይሁን እንጂ የእኛ ፍቅርን መግለጽ
በአየሶቱ እንዲታደስ ያደርገዋል። ለምንወዳቸው ልነግራቸው
ከምንወዳቸውም ልነሰማው ያስፈልገናል። ከእሰታት በአንዱ ቀን
አንድ ጊዜና አንድ ጊዜ ብቻ አይደለም። እስኪ አንድ ምሳሌ
እንመልከት።

አንድ ባል ለሚስቱ ያለውን ፍቅር ሲገልጽላት ፈልጎ ምርጥ
የሆነች አዲስ መኪና ገዛላት እንበል። እጅግ ከመደሰቷ የተነሳ በነገሩ
ሀሴት አረገች። እናም ባል መኪናዋን መስጠት በመቻሉ ተደስተ።
ከጥቂት ቀናት በኋላ፤ “ወለላየ ሆይ፤ ትወደኛለህ?” ስትል
ጠየቀችው። በጥያቄዋ በመጠኑ እየተደነቀ “ያችን መኪና እኮ
ገዝቼልሻለሁ እልገዛሁልሽም?” ሲል መሰለላት። ከብዙ ወራት በኋላ
እንደገና፤ “ወለላየ ሆይ፤ ትወደኛለህ?” ስትል ጠየቀችው። “ያችን
መኪና እኮ ገዝቼልሻለሁ! አልገዛሁልሽም?” ሲል እንደገና
መሰለላት።

አንድ አመት አለፈ፤ ደግሞ ሌላ አመት፤ እንደናም ሌላ
አናም ሁልጊዜ ተደጋግሞ የሚነገረው ይህ ሆነ። በመጨረሻ ከ15
ዓመታት በኋላ፤ “ወለላየ ሆይ፤ ትወደኛለህ?” ስትል ሚስት
ጠየቀች “ያችን መኪና እኮ ገዝቼልሻለሁ! አልገዛሁልሽም እንዴ?”።

ስርግጥ ነው ፍቅር የዘላለም ከሆነ ምንጭ ነው የሚቀዳው፤
ይሁን ስንጂ የስኞ ፍቅርን መግለጽ በየዕለቱ ስንዲታደስ
ያደርገዋል።

ይህ እጅግ እንግዳ የሆነ ነገር አይመስልም? ይሁን እንጂ ብዙ ትዳሮችን በሚመለከት ከእውነት የራቀ ጉዳይ አይደለም። እንዳንድ ለዎች ከትዳር ዓደኞቻቸው የቃልም ይሁን የሌላ አንዳችም የተጨበጠ የፍቅር መግለጫ ሳይቀበሉ ሳምንታት ወራትና አመታትም እንኳን ያልፋሉ። ለአይምሯችን፤ ትላንት ፍቅር የተገለጸበት ተግባር የገድ ፍቅርን ወደ ዛሬ ያሽጋገራል ማለት አይደለም። ሁላችንም የየዕለቱ ማረጋገጫ ያስፈልገናል።

ምንም እንኳ ከሌላ ለዎች ጋር በሚኖረን ግንኙነት በቃል የምንገልጸው ነገር 7 በመቶ ብቻ ድርሻ ያለው ቢሆንም፤ በተለይ ሴቶችን አስመልክቶ ፍቅርን ለመንከባከብና ለመመገብ አሁንም እጅግ ጠቃሚ የሆነ ነገር ነው። ወንዶች በሚያየት ነገር ውስጥ ያድጋሉ፤ ሴቶች በሚሰሙት ነገር ውስጥ ያድጋሉ፤ ሁለቱም ደግሞ በሚሰማቸው ስሜት ውስጥ ያድጋሉ። ቃላት ድርጊትን ያጠናክራሉ፤ ሴቶችም ከባሎቻቸው የፍቅርን የርሀራሄና የአድናቆትን ቃል መስማት ይፈልጋሉ።

ብዙ ወንዶች ከሚሰቱቻቸው ጋር ለመጫወት ጊዜ አያጠፋም። ባለፉት አመታት በዚህ ምክንያት በፍቺ አፋፍ ላይ የደረሱ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ባለትዳሮችን አማካሪያለሁ።

በዚህ ጉዳይ ላይ ከባሎች ጋር ባደረኳቸው ውይይቶች ሁሉ ከዚህ በታች የጠቀሰኩትን የቃል ምልልስ አይነቶች ምን ያህል ጊዜ እንዳደረኩ ልቆጥርላችሁ አልችልም።

“ከሚሰትህ ጋር ትነጋገራለህ?”

“እርግጥ እንደምወዳት ታውቃለች። ከእርሷ ጋር መነጋገርና ይህንን ልነግራት አያስፈልገኝም። ደግሞም እኮ ቀለበትና ሌሎች ጥሩ ጥሩ ነገሮች ገዝቼላታለሁ።”

“ስለገዛህላት ነገር አልጠየኩህም። አናግረሃት ታውቃለህ?”

“እንደምወዳት ታውቃለች”

“ግምት ነው የወሰድኩው?”

“ተመልከት እንጂ፤ ለእርሷ፤ ለልጆቿ ምግብ የምገዛው...”

“ያንን እኮ አልጠየኩህም። አናግረሃት ታውቃለህ?”

“እርግጥ ነው፤ በእናቶች ቀን ዕለት አበባ ገዥቼላታለሁ። በዚህ ምክንያት እርግጠኛ ነኝ እንደምወዳት ታውቃለች።”

“እንደገናም ግምትህን እየነገርክኝ ነው፤ ስጦታህም የፍቅርህ አቻ መግለጫ እንደሆነ ቅድመ ግምት እየወሰድክ ነው፤ ይህ ግን እውነት አይደለም።”

የሆነ ነገር ለለዎች መስጠት የፍቅራችን ማረጋገጫ አይደለም። በቅድሚያ ራሳችንን ልንሰጥ ይገባናል። አያሰሱ ያደረገው በተጥታ እንዳይሆን ነው፤ ራሱን አላልፎ ለእኛ ሰጠ። ስለዚህ ፍትራችንን በቃል ልንገልጽ ይገባናል። ቃላችን ከድርጊታችን ጋር እንዲመጥን ልናደርግ ግድ ነው። በፍቅር ግንኙነታችን ፍትራችንን በቃል ካልገለጽነው የመጨረሻው ውጤታችን በሰውና በዕቃ መካከል ያለው ልዩነት ጠፍቶን ግራ መጋባት ነው። እርስ በእርስ አድናቆትን መሰጣጠት፤ እርስ በእርስ መገናኘትና አንዳችን ከአንዳችን ጋር መነጋገርን ልንማር ያስፈልገናል። ለድርጊታችን ትርጉም ለመስጠት ንግግር ጠንካራ የሆነው መንገድ ነው። በግንኙነታችን ውስጥ በተለይም ፍቅርን በተመለከተ፤ ምንም ነገር በመላምት እንዳንገምት ጥንቃቄ ልንወሰድ ይገባናል።

“ጥቂት ትኩረት” ስጡ

ማንኛቸውንም ደስተኛ የሆኑ ባልና ሚስት የደስታቸው ምክንያት ምን እንደሆነ ብትጠይቋቸው፤ በየቀኑ ኑሯቸው ውስጥ አንዳቸው ለአንዳቸው የሚሰጡት ዕለታዊ መተላለብና ጥቂት ትኩረት እንደሆነ ፈጥነው ይመልሳሉ። ይህ በብዙ መንገዶች ሊገለጥ ይችላል። አስተያየትን መለዋወጥ ሁልጊዜም ቀዳሚው ነው። ጣፋጭ ሆኖ ስለተዘጋጀው ምግብ፤ በስራ በታቸው ስላገኙት እድገት፤ ስለ አዲሱ በሴት ፀጉር ላይ ጣል የሚደረግ ሻርፕ፤ ስለተጠናቀቀ የስዕል ሥራ ወይም ግጥም ወይም ማንኛውንም ጉዳይ ሊሆን ይችላል። ሀቀኛ የሆነ ትህትና የተሞላበትን ምስጋና መግለጽ ሁልጊዜም አሸናፊ ያደርጋል። ወትሮስ የአይምሮ ጤንነቱ የተቃወለ ሰው ካልሆነ በቀር ከጥልቅ ስሜት የመነጨን ምስጋና የማይቀበል ማነው? እንዳለመታደል ሆኖ ግን ባልና ሚስት እርስ በእርስ በመላመዳቸው ብዙውን ጊዜ በበርካታ ቤቶች ውስጥ

አስተያየት መስጣትና ምስጋና መቀበላቸው የተመጠነ አለዚያም ቸል ተብሎ የሚታለፍ ነው።

“ሰዎች እንዲያደርጉላችሁ እንደምትወዱ እናንተ ደግሞ እንዲሁ አድርጉላቸው” (ሱቃ 6፥31) የሚለውን ወርቃማ ህግ በየዕለቱ ህይወታቸው ተግባራዊ የሚያደርጉ ባለትዳሮች! ብዙውን ጊዜ የየቀኑን መተሳሰብ በሚመስከት መመሪያቸው የሚያደርጉት ቀላል ግንዛቤያቸውን ነው። በሌላ ቋንቋ ሌሎች አንተን እንዲንከባከቡህ በምትፈልገው መንገድ አንተም ሌሎችን ተንከባክብ። አንተም ሌሎች እንዲያስቡልህና ትኩረት እንዲሰጡህ እንደምትፈልግ ያንኑ ለሌሎች አድርግላቸው።

ሌሎች ሰዎች ለአንተ ትኩረት እስኪሰጡህ አትጠብቅ፤ ይልቁንም አንተ ቀዳሚውን እርምጃ በመውሰድ ራስህን ምሳሌ አድርገህ አቅርብ። ሚስትህን ወደ እንድ የተወሰነ ለፍራ በሆነ ጊዜ ውስጥ ከቤት ልትወስዳት ከተስማማህ በኋላ፤ መድረስ ሳትችል ቀርተህ ብትዘገይ፤ ምንም እንኳን ለመልካምና ሊሰረዝ በማይችል ጉዳይ የዘገየህ ቢሆንም ቆም በልና ስልክ ደውልላት። ሊታሰፍ በማይችል ጉዳይ ምክንያት እንደዘገየህ እንደምታውቅ አድርገህ በጭራሽ አትገምት። ለቃልህ ታማኝ ሁን። አንዳንድ ሁኔታዎች እቅድህን እንድትሰውጥ በያስገድዱህ፤ ይሄንን እርሷ እንድታውቀው አድርግ። ይህንን ጨዋነት የተሞላውን ድርጊት ለክብሯ፤ የለጠኸው ዋጋ እንደሆነ ትገነዘባለች። ከዚህ በተጨማሪ ያደረከው ይህ ትኩረት የመስጠትና የግንኙነት ትንሽ ጥረትህ፤ በኋላ ሊፈጠር ከሚችል አስደላች ካልሆነ ጭቅጭቅና ግራ መጋባት ይጠብቅሃል።

ደስተኛ የሚያደርጉህን ወይም የተወደደህ እንደሆንክ እንዲሰማህ የሚያደርጉና መረጋጋትን የሚሰጡህ ነገሮች ምን እንደሆኑ አስብና እነዚያኑ ነገሮች ስትዳር ጓደኛህ አድርግ። ልክ እርሱ በሚወደው መንገድ አይነት ሽሚዙን ተኩሰሽ እዘጋጅለት። የምትወደውን የአበባ አይነት ላክላት። ሚስጥርነት ያለው የፍቅር ደብዳቤ ጽፈሽ ባልሽ በመደነቅ አሁንም አሁንም እንዲመስከተው በሚያደርገው ባልተለመደ ቦታ እስቀምጭለት። ሰምሳሌ ካልሲ በሚያስቀምጥበት መሳቢያ ውስጥ ወይም በሽሚዙና በቦታነታው ኪስ ውስጥ ወይም ጌጣጌጥ በሚያስቀምጥበት ሳጥን ውስጥ ወይም በቤቱ ዙሪያ በአንድ አሳቻ ስፍራ ሊሆን ይችላል። እርግጥ ነው እንዲህ አይነቱን ማስታወሻ መጻፍ ጊዜ ሊወስድ ይችላል፤ ይሁን እንጂ በትዳር ውስጥ የሚኖረውን ህብረትና ደስታ ሊያስገኝ

የሚችል ሽልማት ሊያስገኝ የሚችል በመሆኑ የጠፋው ጊዜ ዋጋ ያለው ነው።

ግምታዊነታችሁና መላምታችሁ ከእናንተ ይወገድ። የመፍጠር ክህሎታችሁን ተጠቀሙ። ሁልጊዜም የትዳር ጓደኛችሁን ለማስደነቅና ለማስደሰት “ያልተጠበቀ የመተሳሰብ ተግባር” የምትፈጽሙበትን መንገድ ፈልጉ። ጥቂት ትኩረትን መስጠት ከጋብቻ ብዙ አመታት በኋላ እንኳን ፍቅርንና የእጮኝነት ዘመንን ግንኙነት አይነት ሁኔታዎችን ጠብቆ ለማቆየት ይረዳል።

ሁሳጊዜም የትዳር ጓደኛችሁን ለማስደነቅና ለማስደሰት ያልተጠበቀ የመተሳሰብ ተግባር የምትፈጽሙበትን መንገድ ፈልጉ።

ሁሳጊዜም መሳካም ቃል ተነጋገሩ መሳካም ተግባር ሰጥቶ

ከሁሉም በላይ፤ ሁልጊዜም መልካም ቃል ተነጋገሩ መልካምን ተግባር ፈጽሙ። ሁላችንም ብንሆን በእግዚአብሔር መልክ የተፈጠርን በመሆኑ መሠረታዊ የሆነ የሰዎችን መልካምነትና አክብሮት ማየት እንፈልጋለን። ባልና ሚስት ለሌሎች ሰዎች ከሚናገሩት መልካም ቃልና ከሚያደርጉት መልካም ሥራ ይልቅ አብልጠው እርስ በእርሳቸው ሊቀባበሉ ይገባል። ብዙ ጊዜ ግን በትዳር ውስጥ ባልና ሚስት ከሚገባው በላይ በመላመዳቸው ምክንያት እንዲህ አይነቱ ተግባር የቀዘቀዘና ፈጥኖ ወደ አለመቀባበል የሚለወጥ ነው።

መልካም ቃልና መልካም ተግባር በሁለት በኩል የሚሠራ ነው። ሚስቶች ባሎቻቸው መልካም ቃል እንዲናገሯቸውና መልካም ተግባር እንዲፈጽሙላቸው እንደሚፈልጉ ሁሉ እነርሱም ለባሎቻቸው ይህንኑ ሊያደርጉ ይገባቸዋል። ባሎች ለሚስቶቻችሁ የመኪናውን በር ከፍታችሁ አስገቧቸው። ወደ ምግብ ቤት በገባችሁ ጊዜ ወንበሩን ሰባችሁ እንድትቀመጥ አድርጓት። ሁልጊዜም ትህትና ባልተሰየው አክብሮት ተንከባክቧት። የሆነው ሁሉ ሆኖ፤ በመጀመሪያ ደረጃ ልቧን ሊያሸንፈው የሚችል ነገር አሁንስ ቢሆን ልቧን ሊጠብቅ እንዲችል ለምን አይቀርብላትም። በማንኛውም ሁኔታ ውስጥ በግልም ይሁን በአደባባይ ከፍ ያለውን ከበሬታ አሳያት። በፍጥረት ሁሉ ዘንድ አክብሮትንና አድናቆትን እንድትሰጣት፤ በሁሉም ሰዎች ዘንድ ከማንም ይልቅ እርሷ ለአንተ ጠቃሚ ሌት እንደሆነች ግልጽ እንድታደርግ ትጠብቅብሃለች።

ሚስቶች ሆይ፤ ባሎቻችሁ መልካምን ቃል እንዲናገሯችሁና መልካምን ነገር እንዲያሳዩዎቻችሁ ለመፍቀድ እጅግም ከሩዎች ወይም ያልተገባ ነፃነት ያላችሁ አትሁኑ። ካልሆነ ግን የመባረክ ብቃቱንና አጋጣሚውን ልታበላሹ ትችላላችሁ። እግዚአብሔር ወንድን ለሴቷ ራሱን በመስጠትና በመባረክ የውጤታማነቱን መንገድ በእዚያ ውስጥ እንዲፈልግ አድርጎ ፈጥሮታል። እንቺም ውጤታማ በማድረግ ውጤታማ የመሆን እድሉን አትንፈገጡ።

በተለይ ሰዎች በተሰበሰቡበት ስፍራ በመልካም ቃል ተናገረው፣ አክብረው። ይህ እንደ ሠራተኛ ሰጌታው እንደሚያሳየው አይነት መሽቆጥቆጥ ሳይሆን፤ እንደ ሰው አቻው ለሆነ ባልንጀራው የሚያሳየው አክብሮትና የሚሰጠው አድናቆት ነው። በተለይ ወንዶች በስራ ባልደረቦቻቸውና በጓደኞቻቸው ፊት አክብሮትንና አድናቆትን ማግኘት ይፈልጋሉ፤ ይህንን ደግሞ ከሚስቶቻቸው በላይ ሊተገብረው የሚችል ማንም የለም። እርሱን ለመደገፍ፣ ከፍ ከፍ ለማድረግና ለማጽናናት የምታገኘውን አጋጣሚ ሁሉ ተጠቀሚ።

ባልና ሚስት በለዎች መካከል አብረው በሚሆኑበት ጊዜ ሁሉ በመካከላቸው ያለው ግንኙነት የተመሠረተው የጋራ በሆነ ፍቅር፤ አድናቆትና አክብሮት ላይ መሆኑ የማንም አይምሮ የሚጠራጠረው መሆን የለበትም። እንደነዚህ ያሉ ብቃቶችን ለማጎልበትና ለማሳደግ የሚረዱ እጅግ ጥቃቅን ነገሮች ናቸው። ለምሳሌ ነቀፌታን ማስወገድ ከበሬታንና አድናቆትን ማሳየት፣ ፍቅርን በግልጽ ማሳየት፣ ትኩረት መስጠት፣ የተለመደ መልካም ቃልና መልካም ተግባር ማድረግን የመሳሰሉ ቀላል ነገሮች ናቸው። እነዚህ ደግሞ ትዳራቸውን ከመሠረቱ የሚገነቡ ናቸው።

 ጥቃቅን የሆኑትን ነገሮች ስትፈጅባቸው። ተሰባስቦ ነገሮች የሚገነቡባቸው ጡቦች ናቸው።

ጥቃቅን የሆኑትን ነገሮች አትርሷቸው። ትልልቆቹ ነገሮች የሚገነቡባቸው ጡቦች ናቸው። ውጤታማ የሆኑ ግንኙነት፣ እውነተኛ የሆነ ፍቅር እድገትና በጠንካራ መሠረት ላይ የተመሠረተ ህብረት ደስተኛና ዘላቂ ላለው ትዳር መሠረት ናቸው።

መርሆዎች

1. በጋብቻ ውስጥ ትልቅ ስኬት እንዲኖር አስፈላጊ የሆነው ነገር ጥቃቅን ለሚባሉ ነገሮች ትኩረት በመስጠት ነው። እነዚህ ጥቃቅን፣ የማያቋርጡና ዕለታዊ የሆኑ መልካም ቃላት፣ መልካም ተግባራትና ትኩረት መስጠት ግንኙነትን የሚያጎለብቱ ከመሆኑም በላይ ጣዕም የሚሰጡ ናቸው።
2. ነቀፌታ በባህሪው አፍራሽ ነው፤ ምክንያቱም መፍትሔ ከመፈለግ እንጂ ሳይሆን ጉዳትን ለማድረስ በታቀደ ዓላማ ስህተትን ለሰሚፈልግ ነው።
3. ግሳጼ ፍቅርና ርህራሄ ከተሞላው መንፈስ የሚመነጭ ከመሆኑም በላይ በችግር ላይ ብቻ የሚያተኩር ሳይሆን ከልብ በመነጨና ሌላውን ሰው በሚጠቅም መልኩ ለችግሮች እግብነት ያላቸውና ተመጣጣኝ መፍትሔዎችን ይፈልጋል።
4. ለባልና ሚስት በትዳር ውስጥ ትልቁ እድገት እንዳቸው ሌላኛውን በመተማመን ከመጠን ያለፈ የመላመዳቸው ነገር ነው።
5. ለባልና ሚስት ለሁለቱም ትዳርን ህይወት ያለው፣ ጠንካራና አስደሳች እንዲሆን ከሚያደርጉት እጅግ ጠቃሚ መንገዶች አንዱ፤ እንዳንድ ጊዜ እንግዳ የሆኑና ያልተሰመዱ ነገሮችን መተግበር ነው።
6. እውነተኛ የሆነ ፍቅርና አድናቆት ደስተኛ ለሆነ ትዳር የህይወቱ ምንጭ ናቸው።
7. ፍቅር ያለማቋረጥና ደጋግሞ ሊገለጥ ያስፈልገዋል እንጂ በመላ ምት ወይም በግምት ላይ የተመሠረተ አይደለም።
8. በግንኙነት ውስጥ መጠነኛ የሆነ ትኩረትን በየዕለቱ መስጠት ከረጅም የጋብቻ አመታት በኋላ እንኳን ፍቅራቸው በመሸከርመማያ የእጮችነት ጊዜያቸው እንደነበረ ያህል እንዲቆይ ይረዳል።
9. ከሁሉም በላይ ምንጊዜም ትህትና የተሞላህ፣ አክብሮትና ትኩረት የምትሰጥ ሁን።

ምዕራፍ ስምስት

ከእግዚአብሔር መንግሥት ሰባስተዳሮች የተሰጡ መርሆዎች

በጋብቻ ህይወት ዙሪያ በባለትዳሮች መካከል ብዙ ችግሮች የሚፈጥሩ ሁኔታዎች ቢኖሩም ከሌሎቹ ሁሉ በላይ ቀደምት ተጠቃሽ የሚሆነው የንብረት አስተዳደር ነው። ምንም እንኳን የንብረት አስተዳደር ስንል ገንዘብ ነክ ጉዳዮችን እንደሚያጠቃልል እርግጥ ቢሆንም፤ ከባልና ሚስት የገንዘብ አጠቃቀም ጉዳይ ልቆ የሚሄድ ነው። የንብረት አስተዳደር በባለትዳሮች በጋራ የሚኖራቸውን ማንኛውም የህይወት ገጽታ የሚያካትት ነው። የሥራ ቅጥርና የሥራ ምርጫ፤ የገንዘብ አወጣጥ፤ የገንዘብ ቁጠባና የመዋዕለንዋይ ፍላጎት፤ በጊዜያዊነት የሚሠሩዎቸው የሥራ ሁኔታዎች፤ መደበኛ ሥራቸው፤ የትምህርት ግብ፤ ለወደፊቱ የሚያቅዱት እቅድና የልጆች ምጣኔም ጭምር በዚህ ውስጥ ይካተታሉ።

የንብረት አስተዳደር ሌላው ቃል አቃቢነዋይነት /መጋቢነት/ ነው። አቃቢንዋይ /መጋቢ/ የሌለውን ሰው ንብረትና ጉዳይ የሚያስተዳድር ሰው ነው። አቃቢንዋይ ምንም እንኳን የንብረቱ ባለቤት ባይሆንም ባለንብረቱን ተክቶ ንብረቱን ለማስተዳደር ከፍ ያለ የሃላፊነትና የስልጣን ደረጃ አለው። የአቃቢነዋይነቱ ቀጣይነት ያለውና አስተማኝ የሚሆነው፤ አቃቢነዋይ ለባለንብረቱ ፍላጎት ባለው ታማኝነትና የሥራ ቅልጥፍና ነው። ውጤታማ የሆኑ አቃቢነዋያን በሃላፊነት የተሰጣቸውን ንብረት ያበዙታል ይጨምሩበታል፤ ይህም የበለጠ ንብረትን የማስተዳደርና ሃላፊነትን የሚጨምር ነው።

በመላው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ይህ መርህ በግልጽ ከባድ እንደሆነ ተገልጿል። የአቃቢነዋይነት ስላላዊ መግለጫ ሆነው ከተቀመጡት ታሪኮች አንዱም የዮሴፍ ታሪክ ነው። በዘፍጥረት መጽሐፍ ከ37-50 ያሉት ምዕራፎች ዮሴፍ ከህደትን በፈጸሙበት ወንድሞቹ ለባርነት ተሸጦ እንደነበር ይገልጽልናል። ይሁን እንጂ መልካም የሆኑ አጋጣሚዎች በግብጽ ምድር ውስጥ ከፈርዖን ቀጥሎ ታላቅ ስልጣን ያለው አስተዳዳሪ እንዲሆን አደረገው።

የፈርዖን ዘቦች አለቃ ለነበረ ሰው ባሪያ በመሆን፤ በእርሱ አቃቢነዋይነት ጌታውን እጅግ አበለጸገው፤ በንብረቱ ሁሉ ላይ ታማኝና ውጤታማ የሆነ አስተዳዳሪ መሆኑንም አስመለከረ።

የጌታውን ሚስት ለመድፈር መከራ በማድረግ በሀሰተኛ ወንጀል ከተወነጀለና ወደ ወህኒ ከተጣለ በኋላ እንኳን ታማኝነቱን ቀጥሎ ነበር። የእስር ቤቱ አለቃ የዮሴፍን ተሰጥኦና ብቃት በማስተዋል በእስረኞቹ ሁሉ ላይ አለቃ አድርጎ ሾመው። በዚህ ቦታ እንደገና ደግሞ ዮሴፍ እንዲያስተዳድረው በተሰጠው ነገር ሁሉ ላይ በእግባቡ ማስተዳደሩን ቀጠለ።

ቀስ እያለም የዮሴፍ ተሰጥኦ የንጉሱን የራሱን ቀልብ የሳበበት ጊዜ መጣ። በዚህ ሰው ጥበባችን ብቃትና ግልጽ የሆነ አስተዳደራዊ ችሎታ የተደነቀው ፈርዖን ዮሴፍን ከባርነት እንስቶ በግብጽ ምድር ሁሉ ላይ ጠቅላይ ሚኒስትር አድርጎ ሾመው። በዚህ ስፍራ በተሰጠው ሃላፊነት ዮሴፍ ያሳየው ጥበብ የተሞላው አስተዳደር፤ በሰባቱ የጥጋብ ዓመታት በተገኘው ከፍተኛ ምርት ቀጥለው በተከተሉት ሰባት የርሃብ ዓመታት ህዝቡ ችግሩን እንዲቋቋምና እንዲያልፍ አስቻለ።

በዚህ ጊዜ ውስጥም የራሱ ቤተሰቦች የሆኑትን ወገኖቹን፤ ከብዙ ዓመታት በፊት በጭካኔ ያንገላቱትንና የሸጡትን ወንድሞቹን ጨምሮ ከርሃብ ጥፋት እንዲያመልጡ ምክንያት ሆኖላቸዋል።

ዮሴፍ አቃቢንዋይ ሃላፊ በሰጠ፤ ምክንያቱም ለአምላኩና እንዲያስተዳድረው ሃላፊነት በተጣለበት ንብረት አስተዳዳሪ ታማኝ ሰው ነበር። የሁሉም ነገር ባለቤት እግዚአብሔር መሆኑን በመገንዘብ ዮሴፍ ሀላፊነቱን በተቻለው አቅምና በከበረ መንገድ ለመወጣት ታላቅ ጥንቃቄ ወስዶ ነበር።

ስኬታማና ረጅም ርቀት ከሚጓዝ ትዳር ጋር ይህ ምን ግንኙነት አለው? በቀላሉ ጉዳዩ እንዲህ ነው፤ መልካም የሆነ አቃቢነዋይነት ለእድገት፤ ለብልጥግናና ለደስተኝነት ጠንካራ የሆነ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርህ ነው። እጅግ ብዙ ባለትዳሮች ገንዘብንና ሌሎች ጉዳዮችን በሚመለከት በብዙ ወጣ ውረድ ውስጥ አሉ፤ ምክንያቱ ደግሞ እንደ ፈጣሪነቱ እግዚአብሔር የሁሉም ነገር ባለቤት፤ እነርሱም አቃቢነዋያት ብቻና እግዚአብሔር ያስተዳድሩት ዘንድ ሀላፊነት በሰጣቸው ነገር ሁሉ ላይ በእርሱ ተጠያቂነት እንዳለባቸው ያለውን እውነት በእግባቡ አለመገንዘባቸው ነው።

በአቃቢነዋይነት (በመጋቢነት) ስዘጋጅቶኛል

አቃቢነዋይነት በመጀመሪያው የእግዚአብሔር እቅድ ውስጥ ለሰው ህይወትና በነገረውም እንዲተገብረው በእግዚአብሔር የተረቀቀ

አቅድ ነው። እግዚአብሔር ሰውን ወንድና ሴት አድርጎ ሲፈጥራቸውና “የባህር አባቶችንና የሰማይ ወፎችን፤ እንሰሳትን ምድርን ሁሉ በምድር ላይ የሚንቀሳቀሱትንም ሁሉ ይግዛ” (ዘፍ 12፥6) ሲል የመግዛትን ስልጣን ሰጥቷቸዋል። ይህ የማስተዳደር ስልጣን የመቆጣጠር ስልጣን ነው። እግዚአብሔር ወንድና ሴትን የፈጠረው ሱአላዊ ከሆነው ከፍተኛ ስልጣኑ በታች እኩል በሆነ ደረጃ የተፈጠሩትን እንዲቆጣጠሩ ነው። በምድርና በተሸከመችው ሀብት ሁሉ ላይ አቃቢነዋያት ይሆኑ ዘንድ እግዚአብሔር የሰውን ልጆች ሁሉ ሃላፊነትን ጥሎባቸዋል።

ምንም እንኳን በፍጥረት መጀመሪያ በኢደን ገነት አውድ ውስጥ ይህ እኩል ተሳትፎ ያለበት ገዥነት በትዳር ሁኔታ ውስጥ የታየ ቢሆንም፤ ምድርን የማስተዳደር መርህ በማንኛውም ሁኔታዎች ውስጥ በማንኛውም ሰው ወንድ ይሁን ሴት፤ ያገባ ይሁን ያላገባ ሊተገበር እንደሚችል ግልጽ ነው።

ስቃቢነዋደነት (መጋቢነት) በመጀመሪያው የእግዚአብሔር ስቅድ ውስጥ ሰሰው ሕይወትና በነፍሱም እንዲተገብረው በእግዚአብሔር የተረቀቀ ስቅድ ነው።

ምድርን መግዛትን መስማመድ ማለት፤ ማስተዳደር፤ መቆጣጠር ወይም በላይዋ ላይ መሰልጠንና ጌታዋ መሆን ማለት ነው። በላይዋ ጌታ መሆን ማለት ግን ያልተቋረጠ በጥበባ ማካሄድና የተፈጥሮ ሀብት ብክነት ማለት አይደለም፤ ይልቁንም ጥንቃቄ የተሞላበት የተፈጥሮ ሀብት አስተዳደር ማለት ነው። በአግባቡ የተስተዳደረ ግዛት ሁልጊዜም የቅርብ ክትትልን ያካተተ ነው። እንደ ህያው ፍጥረትነታችን ምድርን ሁሉ የመግዛታችን ስልጣን ዝቅተኛ የሆኑትን ፍጥረታት ሁሉ መግዛትን ያጠቃልላል፤ አንዱ ሌላውን የመግዛቱ ጉዳይ ላይ ግን ነገሩ በአጭሩ ይቆማል። እውነት ነው፤ ሰብአዊ የሆነው ማህበረሰብ ስርዓት እንዲከበር ለማስቻል መንግስታትን ይመሰርታል፤ አስተዳዳሪዎችን ይመርጣል፤ የስልጣንና የሃላፊነት ተዋረዶች ሰንሰለቶችን ያበጃል፤ ነገር ግን እነዚህ ሁሉ ሀጋዊ የሚሆኑት ስልጣናቸውን በሀዘቡ ምርጫና ፈቃድ እስከተገለገሉበት ጊዜ ድረስ ብቻ ነው። እግዚአብሔር ማናችንንም ቢሆን ሌሎችን እንድንጨቁን አልፈጠረንም፤ ይልቁንም ሁላችን የተፈጠርነው ምድርንና በእርሷ ውስጥ ያለውን ሁሉ እንድንገዛና እንድንቆጣጠር ነው። የገዥነት ስልጣን ያለን በነገሮች ላይ እንጂ በሰዎች ላይ አይደለም።

ባለንበት ዘመን ሌሎች ሰዎችን እንዴት እንደምንቆጣጠር የሚያስተምሩ የአስተዳደር ትምህርት ቤቶች አሉ፤ ብዙዎቹ ግን የሚያተኩረት ሰዎችን በጥበብ በቁጥጥር ስር የሚያውሉበትን፤ የሚቀጠቅጡበትን እነርሱ እንዲያደርጉ የፈለጉትን ሌሎች ያስፈቃዳቸው እንዲያደርጉ በሚያስችላቸው መንገድ ሰዎችን በተሳሳተ መንገድ በሚመሩበት ሁኔታ ላይ ነው። እንዲህ አይነቱ አካሄድ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ የሆነ ከመሆኑም በላይ ሰዎችን ለመቆጣጠርና እንዲያም ሲል ከመጨቆን በሚመነጭ ሃሳብ የታቀደ ነው።

እንደ ሰብአዊ ፍጥረትነታችን የመጀመሪያው ሃላፊነታችን ማስተዳደር ነበር፤ እግዚአብሔር ያንን ብቃት በእኛ ውስጥ አዳብሮታል። የመግዛትን ስልጣን የተሰየ ችሎታ ላላቸውና ለተመረጡ ጥቂት ሰዎች ጠብቆ አላቆየውም፤ ይልቁንም ይህን አድል የከፈተው ፍጥረቱ ሰሆኑ ሰዎች ሁሉ ነው። በተገለጠው የእግዚአብሔር አቅድ ብርቱ የመሆን ዘር፤ የመሪነት እምቅ ችሎታና መሠረታዊ የሆነ የመቆጣጠርና የማስተዳደር ብቃት በእያንዳንዳችን ውስጥ አለ።

“እግዚአብሔርም ሰውን በመልኩ ፈጠረ፤ በእግዚአብሔር መልክ ፈጠረው ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው። እግዚአብሔር ባረካቸው እንዲህም አላቸው፤ ብዙ ተባዙ፤ ምድርንም ሙሉአት፤ ግዙአትም፤ የባህርን አሳዎችና የሰማይን ወፎች በምድር ላይ የሚንቀሳቀሱትንም ሁሉ ግዙአቸው” (ዘፍ 1፥26-28)።

እግዚአብሔር አስቀድሞ ያልሰጠውን ማንኛውንም ነገር በጭራሽ አይጠይቅም። እግዚአብሔር እንድንሠራው ያዘዘንን ነገር ሁሉ መስራት እንድንችል አቅም ሰጥቶናል። “ብዙ፤ ተባዙ፤ ምድርንም ሙሉአት” ብሎ ከማዘዙ በፊት፤ እግዚአብሔር በእኛ ውስጥ ይህንን ነገር ለመፈጸም የሚያስችለንን ብቃት አስቀምጧል።

የፍጥረት ሁሉ ጌታ አቃቢነዋያት እንድንሆን አቅዶናል። ቀዳሚ የሆነው ዓላማችንም “ምድር” ተብሎ የሚጠራውን ግዛት መግዛትና መቆጣጠር ነው። እግዚአብሔር እኛን የፈጠረበትን አላማ ባልፈጸምነው ጊዜ ሁሉ ችግር ውስጥ እንወድቃለን። ብዙ ጊዜ የተፈጠርንበትን አላማ ለማከናወን አስመቻል ወደ መንፈሳዊ፤ አይምሯዊና አካላዊ ድህነት ውስጥ እንድንወድቅ ያደርገናል። መሰታዊ ከሆነው እግዚአብሔር ስለእኛ ካቀደው አቅድ ስንለይ

በድሀነት ላይ እንወድቃለን። ምናልባትም ፈሪዎች ወይም ከዚህ በከፋ መንገድ እጅግ ተስፋ ቆርጠን የተደበርን ልንሆንም እንችላለን።

ብዙውን ጊዜ የተፈጠርንበትን ስላሣ ሰማከናወን ስለሆነ ወደ መንፈሳዊ፣ ለደምጭዊና ለካሳዊ ድህነት ውስጥ ስንድንወድቅ ያደርገናል።

በሌላው መንገድ ከተመለከትን፤ እግዚአብሔር ያዘጋጀላቸውን እቅድ ጠንቅቀው የተረዱና በህይወት ሊተገብሩትም በሚፈልጉ፤ ችግርና ተግዳሮቶች ባለባቸው ሁኔታዎች ውስጥ እንኳን ጤንነትን፣ ውጤታማነትን፣ ደስተኝነትንና አርካታን በሁሉም የህይወታቸው ዘርፍ ይለማመዱታል። ይህ ደግሞ በግለሰቦች ህይወት ውስጥ እንደሚሠራ ሁሉ በባለትዳሮችም ህይወት ውስጥ እኩል የሚሠራ እውነት ነው። ብዙ ባለትዳሮች የሚገባውን ያህል ሳይበለጥጉ እየወደቁ ይነሳሉ፤ ምክንያቱም ባለትዳሮቹ በእግዚአብሔር ንብረት ሁሉ ላይ አቃቢነዋል። የመሆናቸውን አላማ በጭራሽ አልተገነዘቡም ወይም የመንግስቱን የአስተዳደር መርሆዎች መተግባር አልተማሩም።

እግዚአብሔር የሥራ መሬቶችን ይፈቅዳል

ገና ከመጀመሪያው የፍጥረት ሁሉ አምላክ “አስተዳደርን” በምድር ላይ ህይወትን ለመምራትና ሰዎች ከሌሎች ፍጥረታት ጋር ያላቸውን ግንኙነት ለመወሰን ገዥ የሆነ መሠረታዊ መርህ አድርጎ አቋቁሞታል። እድገት የሚወሰነው በአቃቢነዋይነት ላይ በሚደረግ ውጤታማ አስተዳደር ነው። ይህን ግንኙነት የተገለጸበትን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል በዘፍጥረት ምዕራፍ ሁለት ውስጥ እናገኛለን።

“እግዚአብሔር አምላክ ስማይንና ምድን ባደረገ ቀን፣ በተፈጠሩ ጊዜ የሰማይና የምድር ልደት ይህ ነው። የሜዳ ተጥቋጦ ሁሉ በምድር ላይ ገና አልነበረም፤ የሜዳውም ቡቃያ ሁሉ ገና አልበቀለም ነበር፤ እግዚአብሔር አምላክ በምድር ላይ አላዘነበም ነበርና፤ ምድርም የሚሠራባት ሰው አልነበረም፤ ነገር ግን ጉም ከምድር ትወጣ ነበር፤ የምድርንም ፊት ሁሉ ታጠባ ነበር። እግዚአብሔር አምላክም ሰውን ከምድር አፈር አበጀው በእፍንጫውም የሕይወት እስትንፋስን አፍ አለበት፤ ሰውም ሕያው ነፍስ ያለው ሆነ” (ዘፍ 2+4-7)።

በዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ውስጥ የተመለከተውን እድገት ልብ በል። ምንም እንኳን እግዚአብሔር አስቀድሞ ምድርን ቢመሠርትም በሁለት ምክንያቶች ሳቢያ የሜዳው ቡቃያ ገና አልበቀለም ነበር። የመጀመሪያው በምድር ላይ ዝናብ ባለመዝነቡ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ምድር የሚሠራባት ሰው አልነበረም። የሥራ መሪው እስኪመጣ ድረስ እግዚአብሔር እድገትን ሁሉ አቅቦ ይዞ ነበር። ህይወት ሙሉ ለሙሉ የምታብበው አቃቢነዋዩ መጥቶ ይንከባከባት ዘንድ ሊጀምር ብቻ ነው።

ብቃት የሌለው አስተዳደር እድገትን ቁልቁል የሚጎትት ነው። እግዚአብሔር ብቃት ያለው አስተዳደር እስኪያገኝ ድረስ እድገትን አቅቦ ይይዛል። የሚበዛውን ነገር የማስተዳደር አቅም ያለው አንድ ሰው እስኪያገኝ ድረስ ምንም አይነት መብዛትን አይፈቅድም፤ ለሚገኘው እድገት ተጠያቂነት ያለበት አንድ ሰው እስኪያገኝ ድረስ ምንም አይነት እድገት አይኖርም።

ብቃት የሌለው አስተዳደር እድገትን ቁልቁል የሚጎትት ነው። እግዚአብሔር ብቃት ያለው አስተዳደር እስኪያገኝ ድረስ እድገትን አቅቦ ይይዛል። የሚበዛውን ነገር የማስተዳደር አቅም ያለው አንድ ሰው እስኪያገኝ ድረስ ምንም አይነት መብዛትን አይፈቅድም፤ ለሚገኘው እድገት ተጠያቂነት ያለበት አንድ ሰው እስኪያገኝ ድረስ ምንም አይነት እድገት አይኖርም።

እግዚአብሔር ሰውን የፈጠረው የሚዘምር፣ የሚያሸበሽብና ወደ እርሱ የሚጸልይ መንፈሳዊ የሆነ ፍጥረት አስፈላጊነት አይደለም። ይልቁንም ፍጥረተ ግለሰብ የሚያስተዳድር ሰው ይፈልግ ስለነበረ ነው። በአምልኪችንና አገልግሎታችን ወቅት ከዚያ ቀጥሎ የምናደርገውን ያህል የሚያስደንቀው ወይም ልቡን የሚጥልበት አይደለም። እንዴት አድርገን በመልካም ሁኔታ ጉዳዮቻችንን እንደምናከናውን ማየት ይፈልጋል። ጊዜያችንን እንዴት እንደምንጠቀም፣ በገንዘባችን ምን እንደምንሠራ፣ ያለንን ብርቅየ ጥሬ ቀስ እንዴት በጥበብ ወይም እንዴት በእንዘህላልነት እንደምንጠቀምበት ማየት ይፈልጋል። እግዚአብሔር መብዛትን ማየት ይሻል ምክንያቱም መልካም አስተዳደር ሁልጊዜም መብዛትን የማያመጣ በመሆኑ ነው።

አስተዋይነት የተሞላው አስተዳደር የእግዚአብሔርን ትኩረት ይስባል። በጥቂቱ የምንታመን ከሆነ እግዚአብሔር በበዛው ነገር ላይ ይሸመናል። ይህም ደግሞ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርህ ነው። አንድ ቀን አያሱስ እንደየአቅማቸው የተለያዩ መጠን ያለው ገንዘብ ለሙያተኞች በመስጠት ወደ ሩቅ አገር ስለሄደ ባለጠጋ ሰው ታሪክ ተናገረ (ማቴ 25+14-30 ተመልከት)። የመጀመሪያዎቹ ሁለት

ሙያተኞች ወዲያውኑ ሄደው ጥንቃቄ በተሞላበት አስተዳደርና ጥበበኝነት ባለው ምዕዋለንዋይ ገንዘባቸውን እጥፍ አደረጉት። ሦስተኛው ሙያተኛ ግን ጌታው ከሄደበት እስኪመለስ ድረስ ገንዘቡን ከመቅበር ያለፈ ያደረገው ሌላ ነገር የለም። ጌታው በተመለሰ ጊዜ ሁለቱን ሙያተኞች ስለታማኝነታቸውና ስላበዙት ነገር አመለካኛቸው፤ ሦስተኛውን ግን ደካማ ስለሆነ አቃቢነዋይነቱ ኮነነው። ከሦስተኛው ሙያተኛ የተለጠፉ ገንዘብ ተወስዶ ለሌሎቹ ሁለት ሙያተኞች እንዲላጥ አዘዘ። ጌታው እንዲህ አለ፤ “ላለው ሁሉ ይለጠዋልና ይበዛላትማል ከሌላው ግን ያው ያለው እንኳ ይወሰድበታል” (ማቴ 25፡29)።

 ስለተዋደነት የተሞላው ስለተዳደረ የእግዚአብሔርን ትኩረት ይስባል። በጥቂቱ የምንታመን ከሆነ እግዚአብሔር በበዛው ነገር ላይ ይሸመናል።

በሕይወታችን በእገልግሎታችንና በተለይ በትዳራችን ውጤታማና ስኬታማ ለመሆን ተስፋ የምናደርግ ከሆነ፤ መልካም አስተዳደሪ መሆንን ልንማር ያስፈልገናል። አቃቢነዋይ ማለት በእጃችን ላለው ማንኛውም ጥሬ ቁስ ለእግዚአብሔር ተጠሪዎች መሆን ማለት ነው። ውጤታማ የሆነ አስተዳደር ነገሮችን በነበሩበት መልኩ ከማስኬድ የላቀ ሥራን ይጠይቃል። በሀላፊነት በተለጣቸው ነገር ሁሉ ላይ ተጨማሪ እሴት ያክሉበታል። አያሱስ በተናገረው ታሪክ ውስጥ የምናገኘው ሦስተኛው ሙያተኛ የተቀጣው የጌታውን ገንዘብ በማጥፋቱ አይደለም፤ (ገንዘቡ በእጁ ላይ ነበር) ነገር ግን በገንዘቡ ምንም አልሠራበትም ነበር።

የተፈረደበት አንዳች እሴት በላይ ላይ ስላላከለበት ነው። በሀላፊነት በተለጠው ንብረት ላይ አንዳችም የመብዛት ለውጥ አላመጣም።

ባለትዳሮች ሁሉ ራሳቸውን በየወቅቱ መመርመርና፤ “እግዚአብሔር በለጠን ጥሬ ቁስ ላይ ምን እያደረገን ነው? ከእርሱ የተቀበልነውን በረከት እንዴት እየያዝነው ነው? ገንዘባችንን ጥበብ በተሞላው ሁኔታ እየተጠቀምንበት ነው? ባለፉት አመታትስ እድገት እያሳየን ነው? እግዚአብሔር እንድንሄድበት በፈለገው መንገድ እየተንዘን ነው? የእርሱን ፈቃድ እየታዘዝን ነው? በአስተዳደራችን እግዚአብሔር ደስተኛ ነው? ቀጥሎ ምን እንድናደርግ ይፈልጋል?” እያልን ራሳችንን ልንጠይቅ ይገባል።

ገዥነት የአቃቢነዋይነት (የመጋቢነት) ውጤት ነው

በትዳር ውስጥ ለማደግ ቁልፍ ከሆነ ነገሮች አንዱ፤ ባለትዳሮች ውጤታማ የሆነ አቃቢነዋይነት እድገት ያለው ነገር እንጂ ሳይንቀሳቀስ እንደነበረ የሚቆይ ነገር እንዳልሆነ መረዳታቸው ነው። በሌድን ገነት ውስጥ በመጀመሪያዎቹ ባለትዳሮች መካከል የታየው ይሄው ነበር። ዘፍ 11፡18 ይህንን እድገት ያለው እርምጃ ይገልጻልናል። “እግዚአብሔር ባረካቸው እንዲህም አላቸው፤ ብዙ፤ ተባዙ ምድርንም ሙሉዋት ግዙአትም የባህር አሳዎችንና የለማይ ወፎች በምድር ላይ የሚንቀሳቀሱትን ሁሉ ግዙአቸው”።

እግዚአብሔር ለሰዎች ሁሉ የነበረው እቅድ የተፈጠረውን ፍጥረት ሁሉ እንዲገዙ ሊሆን፤ ይህንን እቅድ ተግባራዊ ለማድረግ ግን አስቀድመው ውጤታማዎች፤ የሚበዙ፤ ምድርን የሚሞሉና የሚገዙም ይሆኑ ዘንድ ያስፈልጋቸው ነበር። ከዚያ በኋላ ብቻ ነበር የለው ፍጥረት ሙሉ የሆነ እግዛዝ ሊኖረው የሚችለው። በመሠረቱ ገዥነት በራሱ ግብ ሳይሆን የአራትዮሽ ገጽታ ሂደት ማለትም የውጤታማነት፤ የመብዛት፤ ምድርን የመሙላትና የመግዛት ውጤት ነው።

እግዚአብሔር አስቀድሞ ያደረገው ነገር ወንድና ሴት አድርጎ የፈጠራውን የለው ዘር መባረክ ነበር። መባረክ ማለት ብቃትን መልቀቅ ማለት ነው። በባረካቸውም ጊዜ ብቃት ለቆላቸው ነበር። በምድርና በእርስዋ ላይ ባለው ነገር ላይ ሁሉ አቃቢነዋይነት እንዲሆኑ ብቃትን ለቆላቸው ነበር። ከዚያ በኋላም ግዛታቸውን እንዴት እንደሚያስተዳድሩ መመሪያዎችን ለጥቷቸዋል።

 ገዥነት በራሱ ግብ ሳይሆን የአራትዮሽ ገጽታ ሂደት ማለትም የውጤታማነት፤ የመብዛት፤ ምድርን የመሙላትና የመግዛት ውጤት ነው።

ብዙ። በዘፍ 1፡28 ያለውን የእግዚአብሔር ትእዛዝ ብዙ ጊዜ የምንረዳው ከመዋለድ ጋር አያይዘን ነው፤ ይሁን እንጂ ምድርን በሰዎች መሙላት የትርጉም አንድ ክፍል ብቻ ነው። “ብዙ” የሚለው የዕብራይስጥ ቃል በጾታዊ ግንኙነት ከመብዛት ያለፈ ትርጉም አለው፤ ይህም ቃል በቃል በሆነ ወይም ተምሳሌታዊ በሆነ ትርጉም መብዛትን የሚያመለክት ነው። መብዛት ማለት በባህሪው የጥራትና የብዛት ሊሆን ይችላል። የለው ፍጥረት በመብዛት ጉዳይ ላይ ምንም ትግር የለበትም፤ ከስድስት ቢሊዮን በላይ የሆነውን

የአሁኑን የአለምን ህዝብ ቁጥር ዋቢ ማድረግ ይቻላል፤ ይሁንና ቸግር ያለብን በሌላው አቅጣጫ እንደ እግዚአብሔር አቅድ ውጤታማ በመሆን ጉዳይ ላይ ነው።

በመሠረቱ መብዛት ማለት እምቅ የሆነ ክህሎታችንን መልቀቅ ማለት ነው። ፍሬ በመጨረሻው የሚገኝ ውጤት ነው። የፓም ዛፍ ለውነትን ቀዝቀዝ ለማድረግ የሚረፈያ ጥላና ውበት ያለውም ዛፍ ሊሆን ይችላል፤ ይሁንና ፍሬን እስኪለጥ ድረስ የሚጠበቅበትን ከፍተኛ ውጤታማነት አያስገኝም። የፓም ዛፎች ቀጣይ ለሆኑት የፓም ዛፎች ዝርያ መባዛት አስፈላጊ የሆነውን ዘር ይዘዋል። ይሁን እንጂ የፓም ዛፎች በተጨማሪ ይሰጡ ዘንድ የሚጠበቅባቸው ነገር አለ። የሰውን አካላዊ ርሃብ ሊያረካ የሚችል ባፋጭና ሰውነት የሚገነባ ምግብ። በዚህ መልኩ ፍሬ ራሱን ከማባዛት የላቀ እጅግ ከፍተኛ አላማ አለው፤ ይሄውም በዚህ ምድር ላይ ለአለም ባርኮት መሆን ነው።

እያንዳንዱ ሰው የተወለደው ከታላቅነት ዘር ጋር ነው። እግዚአብሔር እየተዛዘረን ፍሬን እንድንፈልግ አላዘዘንም - አስተድሞውንም ዘሩ በእኛ ውስጥ አለ። በእያንዳንዳችን ውስጥ ለአለም ታላቅ በረከት የሚለጥ ጥቅጥቅ ያለ ደን እጅግ ውጤታማ ሰብልም ሊሆን የሚችል እምቅ ዘር አለ። ገና ከማህፀን ሳለን እያንዳንዳችን ልዩ ተሰጥኦን ተቀብለናል። ይህ ተሰጥኦ ልንተገብረው የተፈጠርንለትን ተግባር ከእኛ በቀር ሌሎች በተሻለ ሁኔታ ውጤታማች ሊሆኑ በማይችሉበት ደረጃ ልንተገብረው ብቃት ይሆናል። የእግዚአብሔር አላማ እጅግ የተትረፈረፈ ፍሬ እንድናፈራና የተሰጥኦዎችን ውጤት የሆነውን ባርኮትና እምቅ ክህሎታችንን ለዓለም እንድንለቅ ነው።

 እያንዳንዱ ሰው የተወለደው ከታላቅነት ዘር ጋር ነው።

በምድር ላይ ብዙ መታብሮች ገና ያልተለቀቁ በዘር ደረጃ ያለ እምቅ ተሰጥኦን ይዘው በሞቱ በርካታ ሰዎች መሞላታቸው አላዛዙ አውነት ነው።

እዚህ ቦታ ላይ ነው የለው ዘር ብዙውን ጊዜ “በዙ” የሚለውን አምላካዊ ቃል ውጤታማ ለማድረግ አቅቶት የሚወድቀው። ዓለም ለዘለዓለም ከጊዜ ወደ ጊዜ ከድህነት ወደከፋ ድህነት የምታሸብሩበት ምክንያት ቁጥር ስፍር የሌላቸው ሚሊዮኖች ባርኮታቸውን ላይለቁት ስለሚሞቱ ነው።

ምን ጊዜም ቢሆን “ለአለም” የምስጠው ምንም ነገር የለኝም። እያልክ ለእግዚአብሔር በመናገር ስህተትን አትፈጽም። የምትናገረው ስህተት ነው። እግዚአብሔር ጥቅም የሌለው ባዶ ነገር ፈጥሮ አያውቅም። እያንዳንዳችን ዘር አርግዘናል፤ እግዚአብሔርም ይህ ዘር እንዲገለጥ፤ እንዲያድግና የተትረፈረፈ ፍሬ እንዲለጥ ይፈልጋል። ፍሬያችንን ዓለም ሊቋደሰውና ሊቆጠርበት ሊባረክበትም ወደሚችል የጎመራ ብስል ፍሬነት እንድናሳድገው ይሻል።

የአንተ ዘር ምንድነው? አላምረህ ምግብ ማዘጋጀት ትችላለህ? ጥሩ ሰዓሊ ነህን? የሰነጽሁፍ ችሎታሽ አለህ? ጥሩ የንግድ አስተሳሰብ አለህ? እንደ ባለትዳሮች የተቀናጀ ችሎታ ያላችሁ እንደሆነ እስኪ አስተውሉ። ምን አይነት የገንዘብ፣ የአካልና የአይምሮ ጥሬ ቁስ ነው እግዚአብሔር በእናንተ ውስጥ ያስቀመጠው? የራሳችሁን ንግድ ለመጀመር ተሰጥኦውና ብቃቱስ አላችሁ? በተለየ ወይም ተፈላጊ በሆነ አገልግሎት በጋራ ለመሥራት አስፈላጊው ነገር አላችሁ? ገና ከእናታችሁ ማህጸን ስትወጡ እግዚአብሔር በእናንተ ያስቀመጠውን አላማ ውጤታማ ታደርጉ ዘንድ ምን አይነት ሙያዊና ግለሰባዊ ጥሬ ቁስ ልታወጡ ትችላላችሁ? በእናንተ ውስጥ ዓለም የሚፈልገው ነገር አለ። ፍሬያማዎች ሁኑ። እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ እግዚአብሔር በእናንተ ውስጥ ያኖረውን ይገልጠው ዘንድ ፍቀዱለት።

ተባዘ፡ መብዛት መልካምና እስፈላጊ መነሻ ነው፤ ነገር ግን ቀጣይ ወደሆነው ወደ “መባዛት” ደረጃ ሊያድግ ያስፈልገዋል። እንደገናም በዚህ ስፍራ ያለው ሀሳብ በመዋለድ መባዛትን የሚያመለክት ቢሆንም፤ ጾታዊ በሆነ ግንኙነት መዋለድ የትርጉሙ ከፊል ብቻ ነው። “ተባዘ” የሚለው ቃል እንደዚሁ “መትረፍረፍ” በሰልጣን ላይ መሆን “መስፋፋት” እና “ታላቅ መሆን” የሚል ትርጉም የያዘ ነው። ያለህ ተሰጥኦ እየረቀቀ ሄዶ ልዩ የሚሆንበትን ሁኔታ የሚገልጽ ቃል ነው።

በዚህ አውድ ውስጥ ስንቃኘው፤ መባዛት ማለት ልጆችን በመውለድ መባዛትን ብቻ የሚያመለክት ሳይሆን ይልቁንም መሻሻልንና ከፍተኛ ማለትን፤ ተሰጥኦን በብቃት መግለጥንና በምትሠራው ሥራ እጅግ በባም ከፍተኛ የሰከት ክንውን ማሳየትን የሚያካትት ትርጉም የያዘ ነው። ከዚህ በተጨማሪ እግዚአብሔር የለጠህን ጥሬ ቁስ እንዴት ማስተዳደር እንደምትችል መማርንና በመሻሻል ሂደት ውስጥ የተባዛውን ነገር ለማስተዳደር አስፈላጊ

የሆነውን የረዥም ጊዜ እቅድ ማሳደግን የሚመለከት ትርጉም አለው። ተለጥኦህን በማሻሻል በአለም ውስጥ ተፈላጊነት ያለው እንዲሆን ማድረግ ትችላለህ። ተለጥኦህን እያሳደከው በሄድክ መጠን በዚህ ዓለም ላይ ተፈላጊነትህ እየጨመረ ይሄዳል። በምሳሌ 18፥16 “የለው ስጦታ መንገዱን ታስፋፋለች፤ በታላላቆችም ፊት ታገባለች” የሚል ቃል ተጽፎ እናገኛለን።

ተለጥኦህን እያሳደከው በሄድክ መጠን በዚህ ስለም ሳይ ተፈላጊነትህ እየጨመረ ይሄዳል።

ፍሬህ ወይም ተለጥኦህ ምንድን ነው? ስለዚህስ ምን ታውቃለህ? ሊባዛ የሚችል ምን ነገር አለህ? ሰዎች አንተን ይፈልጉህ ዘንድ የሚያስችል ምን አይነት ብቃትና ምን ዓይነት ልዩ ችሎታ አለህ? የሚያስደስትህ ነገር ምንድን ነው? ለነፍስህ እርካታን የሚሰጣት ከፍተኛ ስሜትህ ምንድን ነው? እንዲያው በጥቂቱም ቢሆን እንኳን ለአለም የምትሰጠው ምን ነገር አለህ?

ፍሬ ሊባዛ የሚችል መሆን አለበት፤ ካልሆነ ግን እውነተኛ ፍሬ አይደለም። “በዘ” ማለት ፍሬን አብዙ ማለት ነው። ተባዙ ማለት ደግሞ ፍሬን አባዙ ማለት ነው።

ሙሉ-አት: ሦስተኛው የመብዛት ገጽታ ደግሞ ምድርን “መሙላት” ወይም “በጎደለው ስፍራ ሁሉ እንደገና መተካት” ማለት ነው። ፍሬን ማፍራት፤ ተለጥኦዎችንን ማሻሻልና ያለንን ጥሬ ቁስ በአግባቡ ለማስተዳደር መቻል፤ በተፈጥሮው ወደ ሰፋ ስፍራ ወጥቶ መሰራጨትን ያመጣል። ምድርን መሙላት ማለት ተለጥኦዎችንን፤ ተደማጭነታችንን፤ ጥሬ ቁሳችንን፤ ልክ እያደገና የምርቱንም ጥራት እያሻሻለ አዳዲስ መስኮችንም እየከፈተ፤ ብዙ ሠራተኞችንም እየቀጠረ እንደሚሄድ የንግድ ተቋም ማሳደግ ማለት ነው።

ይህንን በሌላ መንገድ መመልከት የፈለግን እንደሆነ እንደገና የፖምን ዛፍ ማለብ ጠቃሚ ነው። እንዲህ የፖም ፍሬ የፖም ዛፍ ፍሬ እስክትሆን ድረስ ታድጋለች። በዚህም የፖም ፍሬ ታፈራለች፤ እነዚህ ፍሬዎችም ደግሞ ብዙ የፖም ዛፎች ማፍራት የሚችሉ ዘሮችን በውስጣቸው ይዘዋል። እነዚህን ዘሮች መዝራት፤ አንዱን የፖም ዛፍ ወደ ፖም ዛፍ የአትክልት ስፍራነት ፈጥነው ይለውጧታል።

ይህ “ምድርን ለመሙላት” መስፋፋት በእኛና በጌታ የጋራ ጥረት የሚፈጸም ነው። የእኛ ድርሻ ከእርሱ በተለጠን ጥሬ ቁስ ላይ ታማኝ መሆን ነው። መስፋፋቱን የሚፈጽመው ደግሞ እርሱ ነው። በአቃቤነዋይነት ወይም በመጋቢነታችን ላይ ይበልጥ ታማኞች ስንሆን እግዚአብሔር የበለጠ ጥሬ ቁስ በእኛ ላይ ይጨምራል። ይህ የመጽሐፍ ቅዱስ መርህ ነው።

ግዙ-አት: መብዛት፤ መብዛትና መሙላት በተፈጥሮው የመጨረሻ ውጤት ወደሆነው ወደ መግዛት የሚያመራ ነው። መግዛት ማለት ተጽእኖ ማሳደር ወይም መቆጣጠር ማለት ነው። እንዲህ ሊባል አስታዊ ገጽታ ባለው የመጨረሻን ባህሪው ሳይሆን አዎንታዊነት ባለው የማስተዳደር ገጽታው ነው። የንግድ ቋንቋ እንጠቀምና መግዛት ማለት ገበያውን መቆጣጠር ማለት ነው። ያለንን ጥሬ ቁስ እንዴት ማስተዳደር እንደምንችል በተማርን መጠን እግዚአብሔር እነዚያን ጥሬ ቁሶች ያስፋቸዋል የእኛንም ተጽእኖ ያስፋዋል። በዚህ ቋንቋ ከተነጋገርን ዘገበያው ላይ ያለውን ድርሻ ይጨምረዋል።

ራሳቸውንና የተሰጣቸውን ጥሬ ቁስ ሙሉ ለሙሉ እያበዙ በሚሄዱ በማንኛውም ግለሰቦች ወይም ባለትዳሮች ውስጥና በእነርሱም ጌታ የሚያደርገው ነገር አንዳችም ገደብ የለውም። በዚህ የእርሱ በሆነ የሰብአዊ ፍጥረት ውጤታማ የአትክልት ስፍራ አለምን ሁሉ መሙላት ይፈልጋል። በዕንባቆም 2፥14 እንዲህ ተጽፏል፤ “ውሃ ባህርን እንደሚከድን ምድር የእግዚአብሔርን ክብር በማወቅ ትሞላለች”። እናም ጌታ ይህንን የተስፋ ቃል አንድን ለው በአንድ ጊዜ አንድንም ትዳር በአንድ ጊዜ እየለጠ ፈጽሞታል።

ራሳቸውንና የተሰጣቸውን ጥሬ ቁስ ሙሉ ለሙሉ እያበዙ በሚሄዱ በማንኛውም ግለሰቦች ወይም ባለትዳሮች ውስጥና በእነርሱም ጌታ የሚያደርገው ነገር አንዳችም ገደብ የለውም።

ውስት ጠቃሚ ገንዘብ ነክ መርሆዎች

አማኞች የሆኑ ባለትዳሮች በጥሬ ቁስ አቃቤነዋይነት (መጋቢነት) ዙሪያ ሊገነዘቧቸውና ሊተገብሯቸው የሚገቡ ዋነኞች የሆኑ ሁለት መሠረታዊ ገንዘብ ነክ መርሆዎች አሉ። እነዚህም አስራት መስጠትና በጀት መበጀት ናቸው። እንግዲህ እዚህ ጋ ነው የመግዛት ዘር ማለትም የመብዛት፤ የመብዛትና የመሙላት

ሚስጥር። አስራት፤ ያለን ጥሬ ቁስ ሁሉ ምንጭ እግዚአብሔር እንደሆነ እውቅና የምንሰጥበት ሲሆን፤ በጀት ደግሞ የተሰጠንን ጥሬ ቁስ በማስተዋል እንድንጠቀምበት ለእግዚአብሔር ያለብንን ሀላፊነት የሚያመለክት ነው።

ውስንነት ካለው፤ እንደ ህግ ከምንቆጥረውና እንደ ተግባራዊ ግዴታም አድርገን ከምንመለከተው፤ ከገቢያችን 10 በመቶ ከምንሰጠው ገንዘብ ይልቅ፤ አለን ለምንለው ነገር ሁሉ እውነተኛ ፈጣሪና ባለቤት እግዚአብሔር ራሱ መሆኑን በመገንዘብ ለበዛልን ነገር ሁሉ ነፃ የሆነ ስጦታ መሆኑን በተረዳ ልብ አስራትን ለእግዚአብሔር ልናቀርብ ያስፈልገናል። ከዚህ በተጨማሪ ያለን ማንኛውንም ነገር ባለንብረቶች ሳንሆን አቃቢነዋያት መሆናችንን እንድንገነዘብና ሁሉን ጨምቀን መያዝ እንደሌለብን ያሳስበናል። በተጨማሪም ቅድሚያ ልንሰጣቸው የሚገቡ ነገሮችን በእግባቡ ቅደም ተከተል እንድናሲዝ የሚረዳን፤ ያገኘነው ንብረትና ባለጠግነታችን በሀይወታችን ውስጥ ከጌታ ጋር ባለን ግንኙነት ቀዳሚውን ስፍራ እንዳይወስድ ያግዘናል። በአርግጠኝነት አስራት እግዚአብሔር የብልጥግናችን ሁሉ ምንጭና ሰጭያችን መሆኑን የሚያሳስበን ነው። “... ሀብት ለማከማቸት እርሱ ጉልበት ስጥቶሃልና አምላክህን እግዚአብሔርን አስብ” (ዘጸ 8፥18)።

አስራትን ማውጣት በእምነት ዘርን የመዝራት እንደገናም ተመልሶ የመባረክን መርህ የሚያመለክት ነው። ይህም እግዚአብሔር ዕለት ዕለት አስፈላጊ የሆነውን ሁሉ እንደሚያሟላልን የገባውን ኪዳንና የማድረግ ብቃቱን መታመናችንን የሚያሳይ መግለጫ ነው። የእግዚአብሔርን ባርኮትና ብልጥግናን እንዲሁም ሀይሉን በሀይወታቸው ሲለራና በየዕለቱም ያለውን ርዳታውን ማየት የሚፈልጉ ባለትዳሮች ሁሉ አስራትን ማውጣታቸው የማይታለፍ ተግባራቸው ነው። እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን ግልጽና የማያሻማ አድርጎ ገልጾታል፤ “በቤቴ ውስጥ መብል እንዲሆን አስራቱን ሁሉ ወደ ጎተራ አግቡ፤ የሰማይንም መስኮት ባልከፍትላችሁ በረከትንም አትረፍር። ባላፈሰላችሁ በዚህ ፈትነኝ ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር” (ሚል 3፥10)።

አስራት ማውጣት በእምነት ዘርን የመዝራት እንደገናም ተመልሶ የመባረክን መርህ የሚያመለክት ነው።

ምንም እንኳን መስጠት አስፈላጊ ቢሆንም የሰጭው ሁኔታ ግን በጣም አስፈላጊው ነገር ነው። የምንሰጥበት መንፈስ ከምንለጠው ነገር መጠን ይልቅ ለእግዚአብሔር እጅግ የበለጠ ነገር ነው። ኢየሱስ ክርስቶስና ተከታዮቹ ከዕለታት በአንድ ቀን የተለያዩ ሰዎች በመቅደሱ መዝገብ ውስጥ ስጦታቸውን የሚጥሉበት ሁኔታ እየተመለከቱ ይህን ትምህርት አስተማረ (ማር 12፥41-44 ተመልከት) ብዙዎች ባለጠጎች ብዙ ገንዘብ ይሰጡ ነበር፤ ነገር ግን አንዲት ደሀ መበለት ሁለት ሣንቲሞች ብቻ ሰጠች። ኢየሱስ መበለቱ በእግዚአብሔር ላይ ያላትን መታመን እያደነቀ እንዲህ አለ፤ “እውነት እላችኋለሁ በመዝገብ ውስጥ ከሚጥሉት ሁሉ ይልቅ ይህች ደሀ መበለት አብልጣ ጣለች፤ ሁሉ ከትርፋቸው ጥለዋልና ይህች ግን ከጉድለቷ የነበራትን ሁሉ ትዳሯን ሁሉ ጣለች አላቸው” (ማር 12፥43)።

የምንሰጥበት መንፈስ ከምንለጠው ነገር መጠን ይልቅ በእግዚአብሔር እጅግ የበለጠ ነገር ነው።

ለእግዚአብሔር ስንሰጥ በግዴታ ስሜት ሳይሆን እርሱ የበረከቱቻችን ምንጭ እንደሆነ እውቀን በደስታ እንድንሰጥ ይፈልጋል። የ1ኛው ክፍለ ዘመን ታላቁ ሚሲዮናዊና የአዲስ ኪዳን ፀሐፊ የሆነው ጳውሎስ ለቆርንቶስ ከተማ አማኞች እንዲህ ብሎ ነበር፤ “እግዚአብሔር በደስታ የሚሰጠውን ይወዳልና እያንዳንዱ በልቡ እንዳሰበ ይስጥ፤ በገዝን ወይም በግድ አይደለም” (2ቆሮ 9፥7)።

እንዳለመታደል ሆኖ፤ ብዙ ባለትዳሮች የቱንም ያህል ጥረት ቢያደርጉ፤ መሠረታዊ በሆነው የብልጥግና ደረጃ ወይም በተረጋጋ የገንዘብ አቋም ላይ ለመድረስ አልቻሉም። ብዙውን ጊዜ ለዚህ ዋነኛ ምክንያት የሚሆነው የአስራትን መሠረታዊ አላማ ባለመረዳታቸው ወይም አስራት የማውጣት ተግባር ባለመፈጸማቸውና የመስጠትንና የመቀበልንም መርህ ባለመገንዘባቸው ነው።

የእግዚአብሔር የመባረክ እቅድ ዓላማዊ በሆነ መርህ የሚተዳደር አይደለም። የራሳችን ንብረት ባለቤቶች ራሳችን እንደሆንን ካሰብን፤ እንደ እራሳችን ንብረት አጥብቀን ስለምንይዛቸው ለእግዚአብሔር ሥራ ለመልቀቅ ፈቃደኞች ሆነን እንገኝም። ይህ ደግሞ በበለጠ ባርኮት እንዳንባረክ መንገድ የሚዘጋ ነው። እግዚአብሔር አላማ እገልጋይ በመሆን ከሚገኘው በረከትና

እንዲሁም ለበለጠ ጥሬ ቁስ ሀላፊነት በመቀበል ከሚገኘው በረከት የሚያቋርጥ ይሆናል። ይሁን እንጂ እንደ አቃቤነዋይ (መጋቢ) ላላ አድርገን የምንይዝ ከሆነ፤ እንደ ጌታ ምረት ለእግዚአብሔር ጥቅም እንለቃቸዋለን። በዚህም በጥቂቱ ታማኞች በመሆናችን ብዙውን ይለቅልናል።

አስራት በባለትዳሮች ሁለንተናዊ የገንዘብ እቅድ ውስጥ ዋነኛ የሆነውን ስፍራ ሊይዝ ይችላል። ማንኛውም ቤት በበጀት ወይም ገንዘብ ነክ በሆነ ጉዳዮች እቅድ ሊተዳደር ይገባዋል። በጀትን መበጀት ጥሬ ቁስን ለማስተዳደር መሠረታዊ የሆነ መርህ ነው።

የአንድ ቤተሰብ በጀት የቤተሰቡን ጥሬ ቁስ በአግባቡ ለመጠቀም ከሚያስፈልገው በበለጠ ሁኔታ ውስብስብ መሆን አይገባውም። እንደ ባለትዳሮቹ ሁኔታ አስፈላጊ የሆነው ነገር ምናልባትም ወጭና ገቢን መመዝገብ የሚያስችል ቀለል ያለ የሂሳብ መዝገብ ሊሆን ይችላል። በጥቅሉ የባለትዳሮቹ ንብረት ያደገና የተወሳሰበ እየሆነ በሄደ መጠን ለመቆጣጠር የሚያስችል የበለጠ ዝርዝር ሁኔታዎችን የሚያሳይ እቅድ ሊኖራቸው ይችላል።

የአንድ ቤተሰብ በጀት የቤተሰቡን ጥሬ ቁስ በአግባቡ ለመጠቀም ከሚያስፈልገው በበለጠ ሁኔታ ውስብስብ መሆን አይገባውም።

የቤተሰቡ በጀት አበጃጀት ውስብስብነት በባለትዳሮቹ የፍላጎት መጠንና እቅድ የሚወሰን ነው። ቤት መግዛት ትፈልጋላችሁ? እንዲዚያ ከሆነ ገንዘባችሁን መደበኛ በሆነ ሁኔታ ለመቆጠብ ግልጽ የሆነ እቅድ ማድረግ፤ ዱቤ ግዥ አጠቃቀማችሁ ላይ ጥንቃቄ መውሰድና እዳችሁን ለመክፈል በምትችሉበት ሁኔታ ላይ ማሰብ ይኖርባችኋል። በሆነ ነገር ላይ መዋዕለንዋይ ማፍሰስ ትፈልጋላችሁ? እንዲህ አይነቱ እቅድ በተለይ በበጀት ወይም በገንዘብ ነክ እቅዳችሁ ላይ መስፈር ያለበትና ለተግባራዊ አፈጻጸሙም በጋራ መስማማት ያስፈልጋችኋል።

ለመዝናናት የሚያስፈልጋችሁንም ገንዘብ በበጀት እቅዳችሁ ውስጥ መያዝን ቸል አትበሉ። መዝናናት ለአካላዊ፣ ለእምሯዊና፣ ለፍልቀስሜታዊ ሁለንተናችን ጤንነት እጅግ ጠቃሚ ነው። ስለዚህም አስፈላጊ የሆነው ወጭ በበጀታችን ውስጥ ሊያዝለት ይገባል። ይህ ግን የግድ ብዙ ገንዘብ የሚያስወጣ መሆን የለበትም፤ ባልና ሚስቱ እንዲህ አይነቱን ወጭ ከገንዘብ አቅማቸው ጋር

እያገናዘቡ ሊተገብሩት ይገባል። ባልና ሚስት ሁለቱም ከቤት ውጭ ይሥሩም አይስሩም እያንዳንዳቸው መደበኛ የሆነ በራሳቸው የሚያወጡት ገንዘብ ሊኖራቸው ያስፈልጋል።

የገንዘብ አያያዝ እቅዳችሁ አይነት ወይም ውስብስብነት አንድን እቅድ በአግባቡ የማስፈራችሁንና ተግባራዊ የማድረጋችሁን ያህል ጠቃሚነት የለውም። በጀታችሁ ፍላጎታችሁን ለማሟላት በቂ እስከሆነ ድረስ ምን አይነት ቅርጽ መያዙ ያን ያህል ዋጋ ያለው አይደለም። ለሥራ ያዘጋጀነው በጀት የሚያመለክተው መልካም የሆነ አስተዳደርን፣ ጥበብ የተሞላው የአቃቤነዋይነት (መጋቢነት)፣ የታማኝነትን ጥረት ነው። እግዚአብሔር ሁለቱንም ያከብራል።

መርሆዎች

1. መልካም የሆነ አቃቤነዋይነት (መጋቢነት) ለእድገት፣ ለብልጽግናና ለደስተኝነት ጠንካራ የሆነ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርህ ነው።
2. እግዚአብሔር የለውን ፍጥረት የምድርና በእርሷ ላይ ባለው ጥሬ ቁስ ሁሉ የአቃቤነዋይነት (የመጋቢነት) ሃላፊነት ሰጥቷል።
3. የገዥነት ስልጣን ያለን በነገሮች ላይ እንጂ በሰዎች ላይ አይደለም።
4. በተገለጠው በእግዚአብሔር እቅድ በእያንዳንዳችን ውስጥ፣ የታላቅነት ዘር፣ የአመራር ሰጭነት ክህሎት፣ መሠረታዊ የሆነ የማስተዳደርና የመቆጣጠር ብቃት አለ።
5. አቃቤነዋይነት (መጋቢነት) ማለት በእጃችን ስለገዛው ማንኛውም ጥሬ ቁስ ለእግዚአብሔር ተጠያቂ መሆን ማለት ነው።
6. “መብዛት” ማለት ክህሎታችንን ማውጣት፣ መልቀቅ ማለት ነው።
7. “መብዛት” ማለት መዋለድ ወይም ልጆችን መውለድ ማለት ብቻ አይደለም፤ ይልቁንም መሻሻልና ታላቅ የሆነ እድገት ማሳየት፣ ተሰጥአዎችንን መሰሉ በመሰሉ መጠቀምና በምንሠራው ነገር ሁሉ በተቻለው መጠን ውጤታማ መሆን ማለት ነው።
8. “ምድርን መመላት” ማለት ልክ እያደገ የሚሄድ የንግድ ተቋም ያለማቋረጥ ምርቱን እያሻሻለ፣ አዳዲስ መስመሮች እየከፈተና በርካታ ስራተኞች እየቀጠረ እንደሚሄድ እንዲሁ ተሰጥአዎችንን፣ ተደማጭነታችንንና ያለንን ጥሬ ቁስ እያሻሻልንና እያሳደግን መሄድ ማለት ነው።
9. “መግዛት” ማለት ገበያውን መቆጣጠር ማለት ነው።
10. አስራትን ማውጣት እግዚአብሔርን ያለን ጥሬ ቁስ ሁሉ ባለቤት መሆኑን ማረጋገጫ የምንለጥበት ነው።
11. በጀትን መበጀት ያለንን ጥሬ ቁስ በማስተዋል ለማስተዳደር በእግዚአብሔር ዘንድ ሀላፊነት እንዳለብን የሚያመለክት ነው።

ምዕራፍ ስድስት

በጋብቻ ውስጥ የጾታዊ ግንኙነት ህብረት

ምንም እንኳን አብዛኞቹ ባለትዳሮች ከሚገጥማቸው ተግዳሮት ዋነኛው የጥሬ ቁስ አስተዳደር ጉዳይ ቢሆንም በጾታዊ ግንኙነት መሰሉ የሆነ እርካታን ማግኘት ምናልባትም ሌላው ትልቁ ተግዳሮት ነው። ብዙ ባለትዳሮች በጾታዊ ጉዳዮች እጅጉን ግራ ይጋባሉ፤ ግራ የሚያጋባቸው የጾታዊ ማንኛታቸው ጉዳይ ላይሆን ይበልጡን እርስ በእርሳቸው በአግባቡ እንዴት ጾታዊ ግንኙነት ማድረግ እንዳለባቸው ያለመገንዘባቸው ጉዳይ ነው። ወሲባዊ እርካታን አለማግኘት በብዙ ጋብቻ ውስጥ የፍርሃት የግጭትና ደስተኝነት የራቀው ህይወት ዋነኛ ምክንያት ነው። ብዙውን ጊዜ በወሲብ ያለመርካት ባለትዳሮች ከትዳራቸው ውጭ ለሚመለሱት ጾታዊ ግንኙነት ዋነኛው የሆነ መሠረታዊ መንስኤ ነው። ከቤታቸው ያላገኙትን በውጭ ሊፈልጉት ይወጣሉ። እጅግ ብዙውን ጊዜ ይህ ወሲባዊ ግራመጋባት የሚፈጠረው የወሲብን ባህሪና ዓላማ ባለመረዳት እንደዚሁም ደግሞ ጾታዊ ፍቅርን ለመግለጽ አመች ሁኔታዎች ያለ መኖራቸው ችግር ነው።

እንዳለመታደል ሆኖ፤ በዚህ ጉዳይ ላይ የተጨበጠ መልስ የሚሸጡ ባለትዳሮች ብዙውን ጊዜ የመሻታቸውን ያህል አጥጋቢ መልስ ለማግኘት ይቸገራሉ። በወሲባዊ ጉዳዮች ላይ ልቅነት የሚታይበት የሰለጠነው ማህበረሰብ ለዚህ ጥያቄያቸው ያህን ያህል አጥጋቢ መልስ አይሰጣቸውም። ምንም እንኳን ጾታዊ ጉዳዮች ከመቸውም ጊዜ ይልቅ በግልጽ ውይይት በሚደረግባቸው ዘመን ውስጥ ብንኖርም፤ አብዛኞቹ ተደማጭነት ያገኙ ጾታዊ ውይይቶች የተመሰረቱት በእውነት፣ በተጨማሪም ሁኔታዎችና ለዘመኑ በሚመች ጥበብ ላይ ላይሆን በህልም፣ ተምኔታዊ በሆኑ ፍላጎቶችና በሰዎች አስተሳሰብ ላይ ነው።

በሄድጋበት ስፍራ ሁሉ አንገቶቻችንን ዘወር ስናደርግ ወሲባዊ በሆኑ ለእሎችና መልእክቶች ያለማቋረጥ አይኖቻችን ይያዛሉ። የመዝናኛውንና የማስታወቂያውን ኢንዱስትሪ እየመራ ያለውም ይሄው ወሲባዊ ጉዳይ ነው። የሬዲዮ ሞገድ ስርጭቶችንና የፊልም ትያትሮችንም የሞላው ይሄው ነው። ጢማችንን ከተላጩን በጋላ ከምንጠቀምባቸው ቅባቶች እስከ አውቶምቢሎች ድረስ ምንም ነገር ለመሸጥ ጠቀሜታ ላይ የዋለውም እርሱ ነው። ከዚህም አልፎ

በየዕለቱ የምናደርጋቸው ንግግሮች የሚዘጋጁት ወሲባዊ ጉዳዮች ታክለውበት ነው። አንዳንድ ሰዎች በንግግራቸው ውስጥ ወሲባዊ መግለጫዎች ካልጨመሩ በስተቀር ከሰዎች ጋር መነጋገር የሚችሉ አይመስሉም። ይሁን እንጂ በዚህ ሁሉ ወሲባዊ በሆነ ንግግራችንና አስተሳሰባችን፤ አብዛኛው ማህበረሰብ በጉዳዩ ላይ በሰፊው እውቀት የጎደለው ሆኖ ቆይቷል። ምክንያቱም ብዙው ንግግራችን የተመሰረተው ስህተት በሆኑና በአግባቡ ባልተረዳናቸው አስተሳሰቦች ላይ በመሆኑ ነው።

ሌላው አሳዛኝ እውነት ደግሞ በዚህ ዘመን ያለች ቤተክርስቲያን በዚህ ወይይት ላይ ልትጨምረው የምትችለው የተለየ ነገር እጅግ ጥቂት መሆኑ ነው። ይህ በተለይ አሳዛኝ የሚሆንበት ምክንያት፤ ወሲብን የፈጠረውንና አግባብነት ያለው የአጠቃቀም መርህ የመሠረተለትን እግዚአብሔር የሚያውቁና የሚከተሉ አማኞች ከማንም ይልቅ በጉዳዩ ላይ አስተዋይነት የተሞላበትና አስተማማኝ በሆነ ሁኔታ መናገር ሲገባቸው አለመቻላቸው ነው። የአማኙ ማህበረሰብ ብዙውን ጊዜ በህዝባዊ የውይይት መድረኮች ወሲብን በሚመለከት ዝምታን መርጦ እናገኘ ዋለን። ይህ ደግሞ አንድም በጉዳዩ ላይ ለመነጋገር በማፈር፤ ግራ በመጋባት፤ በራስ የመተማመን ችግር ወይም የወሲብ ርዕስ ግላዊ የሆነ ጉዳይ አለዚያም ቤተክርስቲያን ይህን ጉዳይ በአደባባይ እንድትገልጠው መንፈሳዊ ብቃት የሌለው ተደርጎ በመቆጠሩ ሊሆን ይችላል።

ወሲብ በእግዚአብሔር ዘንድ ወደ ጎን የሚተው ጉዳይ አይደለም። ሰዎች ሲገምቱት ከሚችሉት በላይ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ወሲብና ስለወሲባዊ ግንኙነት የሚለው ብዙ ነገር አለው። እግዚአብሔር ለሰብአዊው ፍጡር ባለው እቅድ ውስጥ ወሲብ መሠረታዊ ጉዳይ ነው። “እግዚአብሔር ሰውን በራሱ መልክ እንደ ምሳሌውም ፈጠረው። ወንድና ሴት አድርጎም ፈጠራቸው” (ዘፍ 1፡27) “ወንድና ሴት” የጾታ ልዩነትን የሚያመለክት ነው። እግዚአብሔር ገና ነገሮችን ሁሉ ሲመሠርት ወሲብም መሠረታዊ የሆነ ጉዳይ ነበር። እግዚአብሔር ለመጀመሪያዎቹ ሰብአዊ ባለትዳሮች የሰጠው ትእዛዝ፤ ብዙ፤ ተባዙ፤ ምድርንም ሙሉዋት ግዙአትም የሚል ነበር (ዘፍ 1፡28)። ባለፈው ምዕራፍ ውስጥ እንደ ተመለከትነው ምንም እንኳን ይሄ ትእዛዝ በመሠረታዊ ደረጃው መግዛትንና በተሰጠው ጥሬ ቁስ ላይ ያለ አቃቢነቱነት

(መጋቢነትን) የሚመለከት ቢሆንም፤ በተጨማሪ ደግሞ ወሲባዊ ጉዳዮችን አስመልቶ የተቀመጠ መሰረታዊ መርህ ነው።

ወሲብ በእግዚአብሔር ዘንድ ወደ ጎን የሚተው ነገር አይደለም።

በሰብአዊው ሰው የህይወት ልምምድ ውስጥ እጅግ በጣም ጠቃሚ የሆነ ጉዳይ በመሆኑና በዚህም ዘመን በርዕሱ ላይ በሰፊው የተስፋፋ የተሳሳተ አመለካከት በመኖሩ ምክንያት፤ ባለንበት ማህበረሰብ ውስጥ የተስፋፋውን ይህንን ስህተት የሆነና የተዛባ አመለካከት ለመቃወም መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ጾታዊ ጉዳዮች ወዳለው የሀሳብ መረዳት መምጣት እጅግ ወሳኝ ነው። ወሲብ ማለት ምን ማለት እንዳልሆነና ምን ማለት እንደሆነ እንዲሁም አላማው ምን እንደሆነ በመተንተን፤ በመጽሐፍ ቅዱሳዊ እውዱ ውስጥ ባለው ትዳር፤ አግባብነት ያለው ወሲባዊ ግንኙነት ምን መሆን እንደሚገባው መመሪያ የሚሆኑ ነገሮችን እናስቀምጣለን።

ወሲብ ፍቅር ማለት አይደለም

ዓለማዊ በሆነው አመለካከት ወሲብና ፍቅር አንድ አይነት ትርጉም ያላቸው ናቸው። ያለ ብዙ ትኩረት የዛሬዎቹ ጋዜጦች፤ መጽሄቶች፤ መጽሐፍት፤ ፊልሞችና የቴሌቭዝን ፕሮግራሞች እንኳን ይህንን አስረግጠው ይነግሩናል። በነኝህ የህዝብ መገናኛዎች የምናገናቸው አብዛኞቹ ዘገባዎች ወሲብንና ፍቅርን ሲነጣጠሉ እንደማይችሉና ልዩነትም እንደሌላቸው አድርገው ይነግሩናል። የዚህ አይነቱ ፍልስፍና መነሻ ምንጭ የሆነው፤ “የምትወደኝ ከሆነ፤ ትፈቅድልኛለህ” የሚል አመለካከት ነው። እንዲያው ለነገሩስ፤ ፍቅርና ወሲብ አንድ ከሆኑ አንድን ሰው እወድሃለሁ እያልን ከእርሱ ወይም ከእርሷ ጋር ወሲብን ለመፈጸም እንዴት ፈቃደኛ ላንሆን እንችላለን?

ከዚህ አመለካከት ጋር በጣም ተያይዞ የሚቀርበው ደግሞ ወሲብ የፍቅር ማረጋገጫው ነው የሚል ነው። ምን ያህል ጊዜ ነው እንደዚህ አይነት አመለካከት ያላቸውን መጽሐፍትና ፊልሞች በየአጋጣሚው ያነበብነው? የተመለከትነውስ? አንድ ወንድና አንድ ሴት ይገናኛሉ ይፈቃቀዳሉም! ከዚያ በኋላ የምናውቀው ቀጣዩ ነገር አብረው አልጋ ላይ መሆናቸውን ነው። ይህንን ነው እንግዲህ “ይዋደዳሉ” ብለው የሚነግሩን። ወሲብን በማድረጋቸው ምክንያት የግድ ተፋቅረዋል፤ አልተፋቀሩም እንዴት? ምናልባትም አንዳቸው

ወይም ሁለቱም ከሌላ ሰው ጋር ጋብቻ ያላቸው ሲሆኑ ይችላሉ፤ በመሆኑም ዝሙትን እያደረጉ ይሆናል፤ ይህ ግን ከቁጥር ውስጥ የማገዝ አይደለም። ዋጋ ያለው ነገር እንደሆነ ተደርጎ የሚቀርበው “መዋደዳቸው” ነው። ወደ አልጋ ይሄዳሉ፤ የሰሜታቸውን ያደርጋሉ፤ በሚቀጥለው ጠዋት ከአልጋ ይነቃሉ በቃ ሁሉ ነገር መልካም ነው።

ዓለም ለዕለቱን የምትሰለው እንዲህ አድርጋ ነው። እንደነዚህ አይነት መጽሐፍትና ፊልሞች የእንደዚህ ያለውን አመለካከት ጎጂ ጎን በገልጽ እንኳን እጅጉንም አልፎ አልፎ ብቻ ነው። በገሀዱ አለም ውስጥ እንዲህ አይነቱ ወሲባዊ ግንኙነት በብዙ ሰዎች ውስጥ ራስን እንደወንጀለኛና ተራ ቆሻሻ ነገር አድርጎ የመቀጠር ስሜትንና ሀፍረትን የሚፈጥር በተጨማሪም ስኬት አልባነትን የሚያመለክት ነው። ለጊዜው አስደላች ሊሆን ይችላል ነገር ግን የባዶነትን ስሜት ጥሎ የሚሄድ ነው። ብዙ ጊዜም ለምን እንዲህ እንደሚሆን አያውቁትም።

ወሲብና ፍቅር አንድ ናቸው የሚለው አስተሳሰብ ዓለም እግዚአብሔር ወሲብን የገለጠበትን፤ በእርሱም ያለውን ደስታና የመባዛት ሀሳብ የምትቃወምበት እንደኛውና ትልቁ ውሸት ነው።

ወሲብና ፍቅር ስንድ ናቸው የሚሰው ስስተሳስብ ዓለም እግዚአብሔር ወሲብን የገለጠበትን፤ በእርሱም ያለውን ደስታና የመባዛት ሀሳብ የምትቃወምበት ስንደኛውና ትልቁ ውሸት ነው።

ወሲብ መንፈሳዊ ስደደሰም

ፍቅር፡- እውነተኛ የሆነው ፍቅር በባህሪው መንፈሳዊ ነው። ወሲብ ግን አይደለም። ወሲብ መቶ በመቶ አካላዊና ኬሚካላዊ ነው። ለዚህም ነው ወሲብንና ፍቅርን አንድ አድርገን ማየት ስንጀምር ችግር ውስጥ የምንገባው። ፍቅር በሁለት ሰዎች መካከል የሚደረግ መንፈሳዊ አንድነት ነው፤ መንፈስ ከመንፈስ ጋር የሆነ ጥምረት ወሲብ የሁለት ሰዎች አካላዊ የሆነ ሥጋ ከስጋ ጋር የሚያደርገው ግንኙነት ነው። አግባብነት ባለው አጠቃቀሙ ወሲብ ማራኪ የሆነና የመንፈሳዊ ጥምረት ውጤት የሆነው እውነተኛ ፍቅር አካላዊ መግለጫ ነው።

ፍቅር በዙሰት ሰዎች መካከል የሚደረግ መንፈሳዊ ስንድነት ነው። መንፈስ ከመንፈስ ጋር የሆነ ጥምረት። ወሲብ የዙሰት ሰዎች አካላዊ የሆነ-ሥጋ ከስጋ ጋር የሚያደርገው ግንኙነት ነው።

ይህንን ልዩነት መረዳት፤ መንፈሳዊ ከሚመለሰና በዙሪያችን ከሚገኝላል፤ “ወሲብ ወደር የማይገኝለት መንፈሳዊ ጥምረት ነው ወይም ሲሆን ይችላል፤ እንዲሁም ደግሞ ከህይወት መንፈሳዊ ነገሮች ጋር ንክኪ ያለው ጉዳይ ነው” በማለት ሲያሳምኑ ነን ከሚሞክሩ በርካታ አመለካከቶች ሰለባነት እንድንድን ይረዳናል። ከእውነታው ጋር ምንም ግንኙነት የለውም። ወሲብ ደስታን የሚያጭር አካላዊ የሆነ ልምምድ ነው። ይሁን እንጂ በዚህ ግንኙነት ውስጥ ምንም መንፈሳዊነት የለበትም። ወሲባዊ ግንኙነት ከሌለው ሰው ጋር መንፈስ ለመንፈስ በሆነ ግንኙነት እንድንጣመር አያደርገንም። በመጽሐፍ ቅዱሳችን ውስጥ በየትኛውም ስፍራ ላይ ወሲባዊ ልምምድ እግዚአብሔርን እንድናይ ወይም ወደ እርሱ ሲያቀርብን እንደሚችል አያስተምረንም። ወሲብ ለብእዊ የሆነው የሰው ፍጥረት አካል ውጤት የሆነ ከመንፈሳችንም ጋር ምንም ግንኙነት የሌለው ነው። ይልቁንም ደግሞ በእግዚአብሔር የተሰጠን ወሲባዊ ርሃባችን በመንፈሳችን ቁጥጥር ሥራ ሲውልና ወደ መገዛት ሲመጣ የተገባው ነው። መንፈሳችን በሰጋችን ላይ ሲሰለጥን ያስፈልገዋል።

ወሲብ ፍላጎት ነው

ወሲብ ፍላጎት ነው። እግዚአብሔር በፈጠረን ጊዜ በውስጣችን ካኖራቸው በርካታ ፍላጎቶች መካከል አንዱ ወሲብ ነው። ነገሮችን የመምራትና የመቆጣጠር መሻት፤ አንድን ነገር ለማግኘት የምናደርገው ብርቱ ጥረት፤ ለነገሮች ያለን ከፍተኛ ጉጉት፤ ለሆነ ነገር ያለን ቁርጠኝነትን የመሳሰሉ ነገሮች ሁሉ ምንም አይነት ስም እንስጣቸው ዞሮ ዞሮ ፍላጎቶች ናቸው። የምግብ ፍላጎት፤ የውሃ ፍላጎት፤ የመተኛት ፍላጎት፤ የወሲብ ፍላጎት ለእግዚአብሔር ያለን ፍላጎት . . . እያልን መቀጠል እንችላለን። እነዚህ ሁሉ አግባብነት ያላቸው እውነተኛ ፍላጎቶች ናቸው። እግዚአብሔር ፍላጎት እንዲኖረን አድርጎ ነው የፈጠረን።

የማንኛውም ፍላጎቱ ጥንካሬ የሚወሰነው የፍላጎቱ አቅም በተንቀሳቀሰበት መጠን ነው። ማንኛውም ፍላጎት የሚጀምረው

በአቅሙ መጠን በዜሮ (በባዶ) ደረጃ ላይ ሆኖ ነው። ፍላጎትን የማሟላት ብቃት ሁልጊዜም እንዳለ ነው፤ ይሁን እንጂ መንቀሳቀስ እስክንጀምር ድረስ የብቃቱ መጠን ደረጃው ዜሮ (ባዶ) ነው። አንድ ህፃን የምግብ ፍላጎትንና የመመገብ አቅሙን የሚያዳበረው፤ ገና ከመወለዱ በፊት ከእናቱ በእትብቱ በኩል ለህይወት አስፈላጊ የሆነውን ምግብ በመቀበል ነው። ለዚህም ነው አንድ ህፃን ከተወለደ በሁዋላ መጀመሪያ ሊያደርገው የሚፈልገው መመገብ የሚሆነው፤ የምግብ ፍላጎቱ መንቀሳቀስ ይጀምራል።

ምንም እንኳን አሁን የተወለደ ህፃን የምግብ ርሃብን ቢያውቅም የርሃቡ አቅም ግን ገና ትንሽ ነው። ህፃን የሚራበው ፍላጎቱ በተንቀሳቀሰበት መጠን ብቻ ነው። ህፃናት የተለማመዱት ከመወለዳቸው በፊት በእትብት በኩል የሚተላለፍን ፍላጎት ምግብ፤ ከዚያም በሁዋላ የጡት ወይም የዳቄት ወተት፤ በመቀጠልም ቅመምና ጨው ያልበሃበትን ምግብ ወይም ደግሞ ስኳርና ማንኛውንም ሌላ ጣፋጭነት ያለውን ነገር ነው። እነዚህ ፍላጎቶች መንቀሳቀስ ከመጀመራቸው በፊት ልክ እንደ ሞቱ ያህል ናቸው። ወላጆች ናቸው ተጨማሪ የሆኑ ምግቦችንና ጣፋጭ ኬክ፤ ከረሜላ ተጨማሪም ጣፋጮችን በማለማመድ እነዚህን ፍላጎቶች የሚያንቀሳቅሷቸው። ከዚያ በፊት ግን ህፃኑ ለእነዚህ ነገሮች ፍላጎት አይኖረውም በመሆኑም እነርሱን ለማግኘት መሻት የለውም።

ርሃብ የሚለማን በሆዳችንና በአንጀታችን ውስጥ ያሉ ኬሚካሎች መንቀሳቀስ ሲጀምሩና ምግብ እንደሚያስፈልገን ለአንጎላችን መልዕክት ሲያስተላልፉ ነው። የመጨረሻውን ምግብ ከበላን ምን ያህል ጊዜ እንደሆነን ያለውን የጊዜ መጠን ሌሎች ሁኔታዎችን ለምሳሌም ለመመገብ ከፍተኛ መሻት ያለንን የምግብ አይነቶች መሠረት አድርጎ የፍላጎታችን መጠን እየጨመረ ይሄዳል። በመመገብ እስክንረካ ድረስ የርሃብ ስሜታችን እያደገ መሄዱን ይቀጥላል። ተመግቦን ከጠገብን በኋላ እንደገና ሌላ የመገቢያ ጊዜ ደርሶ እስኪንቀሳቀስ ድረስ እየወረደ ይሄዳል።

እስደሳች የሆኑ ነገሮች ይከሰታሉ፤ ይሁን እንጂ ያልረከው ፍላጎት በዝግታ እየወረደ ይሄድና ይጠፋል። ረዘም ያለ የጾም ጊዜ የሚያሳልፉ ሰዎች ይህንን በፍጥነት ያውቁታል። የመጀመሪያዎቹ የጾም ቀኖች ጠንካሮች የሚሆኑት የምግብ ፍላጎታችን እንደገና ተጠናክሮ በመከሰቱ ምክንያት ነው። ሰውነታችን መለማመድ ከጀመረ በኋላ ግን ጸሙ ቀላል ይሆናል።

ማስረዳት የምፈልገው ነጥብ ይህ ነው። ፍላጎቶችንን ማርካት ብቻ ሳይሆን መቆጣጠርም እንችላለን። ማንኛውም ፍላጎት እንደዚያ ነው። እርሃባችንና አንድን ነገር ለማግኘት ያለን ከፍተኛ ፍላጎት በፈቃዳችን ቁጥጥር ሥር የሚውሉ ናቸው። እንደ ሌሎቹ ነገሮች ሁሉ ለወሲባዊ ፍላጎትም ይህ የሚሠራ እውነት ነው።

ጳውሎስ በኢሲያዊቷ ከተማ በተሰሉንቁ ለሚኖሩ አማኞች በመጀመሪያው የአዲስ ኪዳን መልዕክቱ ይህን ግልጽ አድርጎታል። “የእግዚአብሔር ፈቃድ እርሱም መቀደሳችሁ ነውና፤ ከዝመት አንድትርቁ እግዚአብሔርን እንደማያውቁ አህዛብ በፍትወት ምኞት አይደለም እንጂ ከእናንተ አያንዳንዱ የራሱን ዕቃ በቅድስናና በክብር ያገኝ ዘንድ” (1ተሰ 4፡3-5)። ይህን ምንባብ እጅግ አስደሳች የሚያደርገው “ስኩሆስ” (አካል) የሚለው የግሪክ ቃል በተጨማሪም “ሚስት” ተብሎ ሊተረጎም መቻሉ ነው። በዚህ መንፈስ ከሆነ ጳውሎስ እየሰነዘረ ያለው “ባሎች ከገዛ ሚስቶቻቸው ጋር በተቀደሰና በክብር አኗኗር መኖርን ሊማሩ ይገባቸዋል የሚል ሃሳብ ነው። በሁሉም መንገድ ቢሆን መልዕክቱ የሚያተኩረው ወሲባዊ ፍላጎትን ስለመቆጣጠር፤ በጋብቻ ውስጥ ብቻ ለሚሆን ግንኙነትም ጠብቆ ስለማቆየት ነው።

ፎሃባችንና ስንድን ነገር ለማግኘት ያለን ከፍተኛ ፍላጎት በፈቃዳችን ቁጥጥር ሥር የሚውሉ ናቸው።

ስለ ወሲብ የእግዚአብሔር ሃሳማ

እግዚአብሔር የፈጠረን ወሲብን መፈጸም የምንችል ወንድና ሴት አድርጎ ነው። የወሲብ ፍላጎታችንም እንዲሁ በሰውነታችን ውስጥ አብሮ የተፈጠረ ነገር ነው። እኛ የወሲብ መፈጸሚያ አካላት ነን ማለት እንችላለን። ፍላጎትና እውነተኛ የሆነ ውጤታማ ወሲባዊ መግለጫ የማክሰተው፤ እግዚአብሔር በመሠረተውና በክብርነት አጥር ውስጥ በጥንቃቄና በተወሰነው ሁኔታ ውስጥ ብቻ ነው። ከእነዚህ አጥር ውጭ ችግሮች ይከሰታሉ፤ ወንጀለኝነት፤ ሀፍረት፤ ፍርሃት፤ ሀዘን፤ ግራ መጋባትና የልብ ስብራት ይከተላሉ። በዚህ አጥር ውስጥ ግን አንዳቸው ለአንዳቸው ብቻ የተሰጡ ባልና ሚስት፤ ታላቅ ነፃነት፤ መተሳሰብና ደስታ አላቸው።

ከመጽሐፍ ቅዱሳችን ውስጥ የለው ወሲባዊ እንቅስቃሴ ሦስት ቀዳሚ አላማዎች ምን እንደሆኑ ከተለያዩ ስፍራዎች ላይ

እንቃርማለን። ልጆችን መውለድ፣ በመዝናናት መሰቀቅ እንዲሁም ግንኙነት።

ወሲብ ሰዎችን ለመውለድ ነው

አስቀድመን እንደተመለከትነው መዋለድ በእግዚአብሔር ልብ አስቀድሞውንም የነበረና ለሰውም የሰጠው ትእዛዝ እንዲፈጽመውም የጣለበት ሀላፊነት ነው። “እግዚአብሔር ባረካቸው እንዲህም አላቸው ብዙ ተባዙ ምድርንም መሰቀቅ ግዙአትም የባሕርን አሳዎችና የሰማይንም ወፎች በምድር ላይ የሚንቀሳቀሱትንም ሁሉ ግዙቀቸው” (ዘፍ 1፡28)። እግዚአብሔር ሰውን የፈጠረው የተፈጠረውን ፍጥረት እንዲገዛ ነው። ይህንን ተግባር ለመፈጸም አንደኛው መንገድ መዋለድ ነው። በመዛዛት ምድርን መመላለት።

ለዚህ የፍጻሜ ውጤት ነው እግዚአብሔር ሰውን በሁለት ጾታ የፈጠረው፤ ወንድ ሰው እና ሴት ሰው። ወንዱና ሴቷ ከአንድ መንፈስ ከአንድም ቁስ አካል የተገኙ ነበሩ። አስቀድሞ እግዚአብሔር ወንዱን አዳምን ፈጠረ። በመቀጠልም ከአዳም ጎን ሴቷን ሄዋንን ፈጠረ፤ ለአዳምም አቀረባት፤ “አዳምም አሰ፤ ይህች አጥንት ከአጥንቴ ናት፤ ሥጋም ከሰጋዬ ናት እርሱም ከወንድ ተገኝታለችና ሴት ትባል፤ ስለዚህ ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል ከማለቱም ጋር ይጣበቃል፤ ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ።” (ዘፍ 2፡23-24)። “አንድ ስጋ” የሚለው ቃል በባልና በሚስት መካከል የሚፈጠረውን አካላዊ አንድነት የሚያመለክት ነው።

መጽሀፍ ቅዱስ እግዚአብሔር ለሰው ፍጥረት ባለው አቅድ ውስጥ መዋለድ መሠረታዊ የሆነው ክፍል እንደሆነ የሚያስገነዝቡ ብዙ ሌሎች መረጃዎችን ይዟል። አግባብነት ባለው ሁኔታ ወሲብ የከበረና ከእግዚአብሔር ዘንድ ለመባረክ ምንጭ ነው።

“እንዲህም ይሆናል፤ ይህችን ፍርድ ስምተህ ብትጠብቃትና ብታደርጋትም፤ አምላክህ እግዚአብሔር ለአባቶችህ የማለውን ቃል ኪዳንና ምህረት ለአንተ ይጠብቅልሃል፤ ይወድድህማል፤ ይባርክህማል፤ ያበዛህማል፤ ይለጥህ ዘንድ ለአባቶችህ በማለላቸው ምድር የሆድህን ፍሬ፤ የመሬትህንም ፍሬ፤ እህልንም፤ ወይንንም፤ ዘይትንም፤ የክብትህንም ብዛት የበግህንም መንጋ ይባርክልሃል። ከአሀዛብም ሁሉ ይልቅ የተባረከ ትሆናለህ። በሰውና በክብትህም ዘንድ ወንድ ቢሆን ወይም ሴት ብትሆን መካን አይሆንብህም” (ዘፍ 7፡12-14)።

በዚህ ሥፍራ በእርግጥ እግዚአብሔር ለህዝቡ፤ ለእርሱ ታዛዦችና ታማኞች ቢሆኑ ልጅን ያጡ መካኖች እንደማይሆኑ ቃል እየገባላቸው ነው። እግዚአብሔር የራሱ የሆኑት ህዝብ እንዲዋለዱ ይፈልጋል። አለምን በልጆች በመመላለት ምድር በክብሩ እንድትሞላ ይሻል።

“እነሆ ልጆች የእግዚአብሔር ስጦታ ናቸው

የሆድም ፍሬ የእርሱ ዋጋ ነው

በሀያል እጅ እንዳሉ ፍላጻዎች

የጎልማስነት ልጆች እንዲሁ ናቸው።

ከእነርሱ ዘንድ ምኞቱን የሚፈጽም ብፁዕ ሰው ነው

ጠላቶቻቸውን በአዳባይ በተናገሩ ጊዜ እርሱ አያፍርም” (መዝ (127)፡3-5።

ልጆች ከእግዚአብሔር የተሰጡ ውርሶች ናቸው። “ቢን” (ወንድ ልጅ) የሚለው የዕብራይስጥ ቃል ሰፋ ያለ የተለያዩ ትርጉም ያለውና ወንዶችን ብቻ ሳይሆን ሁሉንም ልጆች የሚያካትት ነው። ውርሶ ማለት ንብረት ማለት ነው። ልጆች የእግዚአብሔር ንብረቶች በመሆናቸው እግዚአብሔር እርግዝናን፤ ልደትን፤ አስተዳደግን የሚመለከተው አትኩሮትን ሰጥቶ ነው። ለዚህም ነው ውርጃና በልጆች ላይ የሚደርስ አካላዊና ወሲባዊ ጥቃት በጣም ከፍተኛ የሆነ ሀጢያቶች የሚሆኑት። እነዚህ የእግዚአብሔርን ንብረቶች የሚያበላሹ ናቸው።

ልጆች የእግዚአብሔር ንብረቶች በመሆናቸው እግዚአብሔር እርግዝናን፤ ልደትንና አስተዳደግን የሚመለከተው አትኩሮትን ሰጥቶ ነው።

የወሲብ ዋነኛ አላማ መባዛት መሆኑን ለሚጠራጠር ሲጠቀሱ የሚገባቸው በርካታ ምንባቦች ቢኖሩም ነገሩን በግልጽ ለማብራራት እነዚህ በቂዎች ናቸው።

ወሲብ ለመዝናናት

መዋለድ ዋነኛውና ጠቃሚው የወሲብ ጎን ከሆነ መዝናናት ትርፍ የሆነው ጎኑ ይሆናል። ወሲብን የምንፈጽመው ለመዋለድ ብቻ ሳይሆን ከእርሱ የሚገኘውን ደስታ ለማግኘት ነው። እስኪ

እውነቱን እንነጋገር፤ ወሲብ አስደሳች ነገር ነው። እግዚአብሔር በዚህ እንድንደሰት ይፈልጋል፤ እንዲያ ባይሆን ለምን እጅግ ማራኪ እድርጎን አቀደው?

አማኞችን ጨምሮ እንዳንድ ሰዎች ወሲብን በሚመለከት እንዲህ ያለውን ግልጽነት እይፈልጉትም። የእግዚአብሔር ቃል ያለችግር ወሲባዊ ጉዳዮችን ዘርዘሮ በግልጽ የሚናገርባቸውን እንዳንድ ክፍሎች ሲመለከቱ ህመማቸው ይጨምራል። ያም ሆነ ይህ የእግዚአብሔር ቃል ወሲባዊ ጉዳዮችን ያካተቱ በተለይም ደግሞ እንደ መሀልየ መሀልይ ዘ ለሎሞን የመሳለሉ ክፍሎች ያሉት መሆኑ እውነት ነው። ይህ የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በጳውሎስ ግልጽና ገህዳዊ በመሆኑ ብዙ አማኞች ተምሳሌታዊ ይዘቱ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ለቤተክርስቲያን ያለውን ፍቅር የሚያመለክት በመሆኑ አብዝተው ይደሰታሉ። ምናልባትም እርግጥ ነው የዚህ እይነት ትርጉም ሊኖረው ይችላል። ይሁን እንጂ ይህ የለለሞን ዝማሬ በጋብቻ ፍቅር ውስጥ ያለውን ደስታና በረከት የሚገልጽ ግልጽና ምንም ያልተሸፋፈነ የፍቅር ዝማሬ ነው።

በወሲብ ስንድንደሰት ስግዚአብሔር ይፈሰጋል፤ ስንደዚህ ባይሆን ሞቴ ስንዲህ ማቴኪና ስጅግ ስስደሳች ስድርጎ ሰምን ስቀደው? መጽሐፍ ቅዱስ በጋብቻ ውስጥ ያለው ወሲብ ከመዋለድ አልፎ የሚያዝናና እንደሆነ እንደሚናገር ለማሳየት አንድ ምሳሌ ብቻ መጥቀስ በቂ ነው። እስኪ በመሀልየ መሀልይ ምዕራፍ አራት ቍጥር 1፣3፣5፣9-16 ያለውን እንመልከት።

“ወዳጄ ሆይ እነሆ ውብ ነሽ

እነሆ እንቺ ውብ ነሽ

በእይነርግብ መሸፈኛሽ ውስጥ

ፀጉርሽ በገለአድ ተራራ እንደሚወርድ

እንደ ፍየል መንጋ ነው . . .

ከንፈሮችሽ እንደቀይ ሀር ፈትል ናቸው

እፍሽም ያማረ ነው

በእይነርግብ መሸፈኛሽ ውስጥ ጉንጭና ጉንጭሽ

እንደተከፈለ ሮማን ናቸው . . .

ሁለቱ ጡቶችሽ መንታ እንደተወለዱ

በሰፍ አበባ መካከል እንደሚሰማሩ

እንደ ሚዳቋ ግልገሎች ናቸው . . .

እህቴ መሽራየ ሆይ ልቤን በደስታ አሳበድሽው

አንድ ጊዜ በእይኖችሽ፤ ከአንገትሽ ድረ በእንዱ

ልቤን በደስታ አሳበድሽው

እህቴ መሽራየ ሆይ ፍቅርሽ እንዴት መልካም ነው!

ፍቅርሽ ከወይን ጠጅ ይልቅ እንዴት ይሻላል!

የዘይትሽ መእዛ ከሽቱ ሁሉ

መሽራየ ሆይ ከከንፈሮችሽ ማር ይንጠባጠባል

ከምላስሽ በታች ማርና ወተት እለ

የልብስሽም መእዛ እንደሊባኖስ ሽታ ነው

እህቴ መሽራየ የተቆለፈ ገነት

የተዘጋ ምንጭ የታተመም ፈላሽ ናት።

ቡቃያሽ ሮማንና የተመረጠ ፍሬ

ቆፅ ከናርዶስ ጋር ያለበት ገነት ነው።

ናርዶስ ከቀጋ ጋር የሽቱ ሣርና ቀረፋ ከልዩ ልዩ እጣን ጋር

ከርቤና እሬት ከክቡር ሽቱ ሁሉ ጋር

እንቺ የገነት ምንጭ የህይወት ውሃ ጉድጓድ

ከሊባኖስም የሚፈስ ወንዝ ነሽ

የሰሜን ነፋስ ሆይ፤ ተነስ

የደቡብም ነፋስ ና

በገነቱ ላይ ንፈስ

ሽቱውም ይፍሰስ

ውዴ ወደ ገነቱ ይግባ

መልካሙንም ፍሬ ይብላ”

ይህ ገሀድ የወጣና ግልጽ የሆነ በሁለት ፍቅረኞች መካከል የተደረገ ወሲባዊ ጨዋታ (ንግግር) ነው። ነገር ግን ምንባቡ በተጨማሪ ፍቅረኞቹ ባልና ሚስት መሆናቸውን ይናገራል። አፍቃሪው ፍቅረኛውን ሦስት ጊዜ “የእኔ እህት፣ የእኔ ሙሽራ” እያለ ይጣራል። እነዚህ ጥቅሶች ባልየው የሚሰቱን አካላዊ ውበት ዘና ብሎ አያወደሰ ሲገልጽ ያመለክታሉ። በቁጥር 12 ላይ “የተቆለፈች ገነት”፣ የተዘጋ ምንጭ እንዲሁም “የታተመም ፈላሽ” የሚሉት ቃላት የሚገልጹት በጋብቻዋ ምሽት የተገኘውን ድግልናዋን ነው። በባሏ አይኖች ፊት አርሷ “የውበት ገነት”፣ “የተመረጠች የገነት ፍሬ”፣ መልካም ጠረን ያላት “አጣን”፣ እጅግ የተወደደም “ቅመም” ነች። በቁ. 16 ላይ ደግሞ ሙሽሪት ለባሏ የሰጠችውን የፍቅር ቃል ያመለክታል። የእርሱ ወደሆነው ገነት መጥቶ የተመረጠውን ፍሬ እንዲበላ ትጋብዘዋለች።

የቋንቋው ግልጽነትና ገሀዳዊ ባህሪው የሚያስደነግጥህ ከሆነ እግዚአብሔርን ያሳስደነገጠው መሆኑን ልብ በል። ወሲብን የፈጠረው እግዚአብሔር ነው፤ እኛም ደስታውን አንድናጣጥመው ይፈልጋል። አግባብነት ባለው የጋብቻ አውድ ውስጥ ባለ የወሲብ ግንኙነት አስፈሪ የሆነ ስህተት ያለበት ወይም ግብረገብነት የጎደለው ነገር የለም።

ወሲብ ደስታ ነው ማለት በባልና በሚስት መካከል በሚደረግ ግንኙነት ውስጥ የሚከሰት ደስታ ነው ማለት ነው።

ወሲብ ሰግኝነት ነው

እግዚአብሔር ወሲብን ያቀደበት ሦስተኛው ምክንያት ግንኙነት ነው። ወሲብ በባልና በሚስት መካከል ሊኖር የሚገባውን ግልጽና እውነተኛ የንግግር ልውጥ የሚገኝ ነገር አይደለም፤ ይሁን እንጂ ፍቅር በነገሰበት ሁኔታ ውስጥ ቃላት ሊገልጸው ከሚችለው በላይ ወሲብ ከፍ ያለ አንድነትንና ህብረትን ይፈጥራል። ከባልና ሚስት የበለጠ ማንም ቢሆን በአካል፣ በእይምሮም ይሁን በሰሜት እጅግ የተቀራረበና የተያያዘ ሊሆን አይችልም። ጓደኝነታቸውም ወደረኛ ሲኖረው አይገባም፤ ምድራዊ የሆነ የትኛውም ግንኙነት ቀዳሚ ስፍራ አይሰጠውም። “ስለዚህም ሰው አባቱንና እናቱን

ይተዋል በሚሰቱም ይጣበቃል። ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ (ዘፍ 2+24) ከሚለው ቃል ጀርባ ያለው እውነት ይሄ ነው።

በእግዚአብሔር የመስፈርት ደረጃ ወሲባዊ እንቅስቃሴ በጋብቻ ክልል ውስጥ የታጠረ ነው። የባልና የሚስት ግንኙነት አንድ ለአንድ የሆነ ግንኙነት ነው። እንደዚሁም ደግሞ ወሲባዊ ጨዋታና ግንኙነት እጅግ የተለየ አንድነት ያለበትን ህብረት የሚያመጣ በመሆኑ አንዳቸው ለአንዳቸው ብቻ ጠብቀው ሲጋሩት የሚገባ ነው።

ስንዳችሁ ስለንዳችሁ የወሲብ ፍላጎት ምላሽ የምትሰጡ ሁኑ

ብዙውን ጊዜ በትዳር ውስጥ ለወሲባዊ ስንፈትና አለመርካት ምክንያት የሚሆነው የባልና የሚስት ወሲባዊ ተግባርን ለመፈጸም አለመቻላቸው ሳይሆን፤ የጥንጾቹ ለወሲባዊ ጉዳይ ንቁዎች ያለመሆን፤ መረዳትን ያላገኙና አንዳቸው የአንዳቸውን ወሲባዊ ፍላጎት ለማሟላት ዝግጁዎች ያለመሆናቸው ችግር ነው። ውጤታማ የሆነ ግንኙነትን በሚመለከት እንደገለጽነው ሁሉ ወሲብንም አስመልክቶ ለጥቃቅን ነገሮችም ትኩረት መስጠት አስፈላጊ ነው።

ከራሳችን የግል ፍላጎትና እይታ በላይ የትዳር ጓደኞቻችንን ልንመለከት ፈቃደኞች ልንሆን ይገባናል። በአንድ በተወሰነ ጊዜ ውስጥ እኛ የወሲብ ፍላጎት የሌለን ብንሆን የትዳር ጓደኞቻችንም የግድ እንደዚያው ይለማዋል ማለት አይደለም። እንዲህ አይነቱን ግምታዊ ድምዳሜ መውሰድ ለግንኙነታችን ጤናማነት መልካም አይደለም። እዚህ ጋር ነው እንግዲህ የበለለና ውጤታማ ግንኙነት የማድረግ ጥበብ እጅግ ጠቃሚ የሚሆነው። በጋብቻ ውስጥ ውጤታማና ቋስተኛ የሆነ ወሲባዊ ግንኙነት የሚወሰነው፤ ባልና ሚስት ፍላጎታቸውንና ሀሳባቸውን አንዳቸው ለአንዳቸው በማሳወቅ በግልጽነት፣ በፍቅር፣ በመቀባበልና በመደጋገፍ የሚመች ሁኔታን በመፍጠራቸው ነው።

ምንም እንኳን በቅርብ አመታት ውስጥ የሚታይ ልውጥ ቢኖርም፤ በተለይም ደግሞ በምዕራቡ የአለም ክፍል ከባለቶቻቸው ጋር ወሲብን ለመፈጸም የማንሳሳት ተግባር መፈጸም አሁንም ድረስ በብዙ ማህበረሰቦች ውስጥ ባሉ ሌቶች አሳፋሪ ስሜትን የሚፈጥር ነው። በአንዳንድ ባህሎች ውስጥ እንዲህ ያለው የሚስቶች ድፍረት ተሰምቶም የማይታወቅ ነው። ሌሎች ደግሞ ሌቶች ወሲብን

ቢቀለቅሉ እንደ ስድ አደግና ራሳቸውን ከወንድ ላይ እንደጣሉ እንዲያምኑ ተደርገው ነው ያደጉት። ምክንያቱ ምንም ይሁን፤ ከፍተኛ የወሲብ ፍላጎት ቢኖራቸውም እንኳን ባሎች የመጀመሪያውን እንቅስቃሴ እስኪያደርጉ ድረስ ሚስቶች በዝምታ ነው የሚቆዩት።

ወንዱን በሚመለከት፤ ምናልባትም የሚስቱን ዝምታ የሚተረጉመው ፍላጎት እንደሌላት አድርጎ በመሆኑ ይተዋታል፤ ለዚህ ምክንያት የሚሆነው ደግሞ ሚስቱ እንዳስገደዳት እንዳይሰማት በማለቡ ነው። በውጤቱም ሁለቱም ለቀናት፤ ለሣምንታት ወይም ለወራትም ቢሆን እንኳን ችግር ውስጥ ይገባሉ፤ አንዳቸው ለሌላቸው ፍላጎታቸውን መግለጽ ባለመቻላቸው ምክንያት በወሲብ ምድረ በዳ ሲባዝኑ ይከርማሉ። ያልተሟላ ፍላጎታቸው ከሚችሉት በላይ የሄደ እንደሆነ ደግሞ ከትዳር ግንኙነታቸው ውጭ ወሲባዊ እርካታን ለማግኘት ሊፈልጉ ይችላሉ።

ባልና ሚስት ይልቁንም ደግሞ ሚስቶች ወሲባዊ ፍላጎታቸውን አስመልክቶ በግልጽ መናገርን ሊማሩ ያስፈልጋቸዋል። ሚስቶች ሆይ፤ ባሎቻችሁን በሚመለከት የውስጥ ስሜታችሁን ለመግለጽ ለቀቅ ያለ ሁኔታ ቢኖራችሁ መልካም ነው። እናንተ እንዲህ ለቀቅ ያለ ሁኔታን ካላሳያችሁት ምናልባት ሌላዋ ሴት ልታሳየው ትችላለች። ባላችሁ ህጋዊ ተቃውሞ ሊቀርብበት የማይችል ወሲባዊ ፍላጎት አለው፤ እናም እናንተ ልታሟሉለት ካልቻላችሁ ሌላዋ ልታደርገው ትችላለች። የመገመት ችሎታችሁን ተጠቀሙ፤ ደፋሮች ሆኑ፤ ጀብድ የተሞላበትን ድንቅ ነገር አድርጉ፤ አንዳንድ ጊዜም ወሲባዊ ሁኔታን ለማነሳሳት ፍርሃት አይግባችሁ። ባላችሁን በትንክሳችሁ እስደንቁት! ይህን አስተውሉ፤ ባላችሁ እንደ ወንድ በማያየው ነገር ሊነቃቃና ሊቀስቀስ የሚችል ነው። የሚነቃቃበትን አንድ ነገር ስጡት!

ባሎችም ደግሞ እንዲዚሁ፤ ሚስታችሁ እንደ ሴት በመዳለስና በምታደምጠውም ነገር ልትነቃቃና ልትነሳሳ እንደምትችል ልብ በሉ። ክንዶቿን እቅፊህ ወደራሱ እስጠጋት። ምን ያህል ቆንጆ እንደሆነች፤ ጾታዊ ውበቷን ምን ያህል እንደምትወዳት፤ ምን ያህል እንደምታስብላትና ምን ያህል እንደምታስፈልግህ እንድትነግራት ትፈልጋለች። ምን ያህል ጣፋጭ እንደሆነች ሹክሽክታህን በጆሮዋ መስማት ትችላለች።

 ባልና ሚስት ይልቁንም ደግሞ ሚስት ወሲባዊ ፍላጎታቸውን አስመልክቶ በግልጽ መናገርን ሊማሩ ያስፈልጋቸዋል።

ምናልባት ይህ በጣም ትንሽ ነገር መስሎ ሊታይ ይችላል፤ ነገር ግን በትዳር ውስጥ አሳቱ እየነደደ እንዲቆይ የሚያደርጉ ነገሮች ናቸው። ባልና ሚስት ሁልጊዜም እርስ በእርስ በመዋደድና ፍቅርንም በወሲባዊ ግንኙነት በመግለጽ አንዳቸው ሌላቸውን እስኪያረኩ ድረስ በቂ ጊዜን የመውለድ ሀላፊነት አለባቸው። እርግጥ ነው ምን ያህል ጊዜ ነው በቂ የሚባለው የሚለው ጥያቄ የሚመለሰው በባለትዳሮቹ በራሳቸው ነው። በጋብቻ ውስጥ ወሲባዊ ግንኙነት የተገባ ነገር ነው። እያንዳንዱም ተጓዳኝ ከሌለው የትዳር አጋሩ የሚጠብቀው፤ ለሌላውም ምላሽ የመስጠት ሀላፊነት ያለበት ጉዳይ ነው። ይህንን በሚመለከት የአዲስ ኪዳን ጸሐፊ የሆነው ጳውሎስ የሚለው አለው።

“ነገር ግን ስለዝሙት ጠንቅ ለእያንዳንዱ ለራሱ ሚስት ትነረው፤ ለእያንዳንዱም ደግሞ ለራሷ ባል ይነራት። ባል ለሚስቱ የሚገባውን ያድርግላት። እንደዚሁም ደግሞ ሚስት ለባልዋ። ሚስት በገዛ ስጋዋ ላይ ስልጣን የላትም ስልጣን ለባልዋ ነው እንጂ። እንዲሁ ደግሞ ባል በገዛ ስጋው ላይ ስልጣን የለውም ስልጣን ለሚስቱ ነው እንጂ። ለጸሎት ትተጉ ዘንድ ተስማምታችሁ ለጊዜው ካልሆነ በቀር እርስ በእርሳችሁ አትከላከሉ። ራሳችሁን ስለአስመግዛት ሰይጣን እንዳይፈትናችሁ ደግሞ አብራችሁ ሁኑ” (1ቆሮ 7፡3-5)።

ከዚህ ምንባብ እውድ በግልጽ እንደምንረዳው በጋብቻ ውስጥ ያለ ሀላፊነት ወሲባዊ ግንኙነትን የሚመለከት ነው። ባልና ሚስት ሁለቱም አንዳቸው ለአንዳቸው ወሲባዊ ፍላጎት መልስ የመስጠት ሀላፊነት አላባቸው። ሀላፊነት ብዙውን ጊዜ ከስሜት ይልቅ አግባብነት ላላቸው ሁኔታዎች ቅድሚያን ይሰጣል። ይህንን በአግባቡ መንገድ፤ እንደኛው ወገን ወሲባዊ ፍላጎት ባለውና ሌላኛው ደግሞ በሌላው ጊዜ መሆን የሚገባውን ለመረዳት ይጠቅማል። የራሳችን ፍላጎት ምንም ይሁን ምን የትዳር ጓደኛችንን ጥያቄ ከፍቅርም ከሀላፊነትም ውጭ ሆነን ልንመልስ የሚያስፈልገን ጊዜ አለ።

 በጋብቻ ውስጥ ወሲባዊ ግንኙነት የተገባ ነገር ነው። እያንዳንዱም ተጓዳኝ ከሌለው የትዳር ስጋዬ የሚጠብቀው፤ ስሜትም ምላሽ የመስጠት ሀላፊነት ያለበት ጉዳይ ነው።

አንዳንድ ጊዜ በወሲባዊ ግንኙነቶችን ውስጥ ያሉ ጥቃቅን ነገሮች መላውን የትዳር ጉዳዮችንን መብት ወደ ሆነ ሀብረትና አንድነት የሚያመጡ ጉዳዮች መሆናቸውን እንዘነጋለን። እነዚህ ጥቃቅን የምንላቸው ነገሮች ፍቅራችንን ለትዳር ጓደኞቻችን የምንገልጽባቸው እጅግ ጠቃሚ የሆኑ ነገሮች ከመሆናቸውም በላይ፤ አንዳንድ ጊዜም ስሜታችንን በሚመለከት ምንም ልናደርግ የማንችልበት ሁኔታዎች መኖራቸውን የሚያሳዩ ናቸው።

ይህ ያንዳልን?

በትዳር ውስጥ ስላለ ወሲባዊ ግንኙነትን በሚመለከት ልንመለከተው የተገባ አንድ የመጨረሻ ጥያቄ አለ። ወሲባዊ እንቅስቃሴን በሚመለከት በአለም ውስጥ ካሉ እጅግ በርካታ አስተሳሰቦችና አመለካከቶች መካከል፤ ብዙ ባለትዳሮች ይልቁንም አማኞች በባልና በሚስት መካከል ህጋዊ የሆነውና ያልሆነው፤ አግባብነት ያለው ግንኙነት ምን እንደሆነ በተወሰነ ደረጃም ቢሆን ግራ መጋባት አለ። ለነምግባር፤ መብት፤ አግባብ ምንድን ነው? ምንስ አይደለም? ብዙዎቹ ባለትዳሮች የመጡት “ሁሉም ነገር ወደ ወሲብ የሚጠጋ ነው” የሚል አመለካከት ካለው አለም ብመሆኑ ግራ መጋባቱ ግልጽ ነው። ዓለማዊ በሆነው ማህበረሰብ እይታ ምንም ነገር ይሁን በማንም ደንብና ሥርዓት ህግም ሲወጣለት ያልተገባ ነው። ራስን በራስ ማርካት፤ ቃላዊ ወሲብ፤ ሰዳማዊ ግንኙነት፤ የሀብረት ወሲብ፤ ወሲባዊ ስዕሎችና ፊልሞች፤ ከህጻናት ጋር ወሲብን መፈጸም፤ ከተመሳሳይ ጾታ ጋር ወሲብን መፈጸም፤ ከእንስሳት ጋር ወሲብን መፈጸም፤ በራስና በሌላው ላይ እይምሯዊና አካላዊ ስቃይ በማምጣት ወሲባዊ እርካታን ለማግኘት መሞከር፤ እናንተ ሌሎችንም መጨመር ትችላላችሁ፤ ዓለም የሚላችሁ ግን “ይህ ለአንተ መብትህ ነውና ፈጽመው!” ነው።

ይሁን እንጂ እዚህ ጋ ልናነሳው የተገባ ጥያቄ፤ ወሲብን የፈጠረው እግዚአብሔር ነውና የእግዚአብሔር ቃል ምን ይላል? የሚል ጥያቄ ነው። ወሲብን የፈጠረው፤ መመሪያዎቹንም የመሠረተው፤ መመዘኛዎች ያስቀመጠለት፤ አግባብ ባለው ሁኔታ ይፈጸም ዘንድ ገደብን ያደረገለት እግዚአብሔር ነው። የተፈጥሮ አንደኛው መሠረታዊ መርህ “ሁሉ በልክ” የመሆኑ መርህ ነው። እግዚአብሔር ሁሉን ነገር የፈጠረው አግባብነት ባለው ስፍራውና ከሌሎች ሁኔታዎች ጋር ልክ እንዲሆን አድርጎ ነው። ይህ ደግሞ እንደሌሎች የህይወት ገጽታዎች ሁሉ በለዎች ወሲባዊ ግንኙነትም

ውስጥ የሚሠራ ነው። የወንድና የሴት ወሲባዊ ብልቶች ታቅደው የተፈጠሩት ልክ እንዲሆኑና የጋራ ለሆነ ተግባር አመች ስፍራ ላይ እንዲቀመጡ ተደርገው ነው። ከዚህ ታቅዶ ከተደረገው ነገር ውጭ አልፎ የሚደረግ ማንኛውም እንቅስቃሴ ከ“ሁሉ በልክ” መርህ ጋር የሚጣረስና አግባብነት የሌለው ወሲባዊ ባህሪ ነው። አግባብነት የሌለው ወሲባዊ ባህሪ ማለት በአጭሩ፤ ክፉ ውጤት ያለው አላማ፤ አግባብነት የሌለው አጠቃቀም ወይም የነገሮችን የመነሻ ተፈጥሯዊ አላማ ባልተገባ መንገድ መጠቀም ማለት ነው። ለዚህም ነው ለምሳሌ ያህል ግብረሰዶማዊነት፤ ለለዎች በተገባ መንገድ አስቀድሞ የታቀደውን ወሲባዊ ግንኙነት ባልተገባና አስቀድሞ ባልታቀደበት መንገድ የሚፈጸም በመሆኑ ሀጢያት የሆነው።

አግባብነት ስለሌለው ወሲባዊ ባህሪ ህግን የሰጠው ምንድን ነው? አንዳንድ ሰዎች ባለትዳሮችን የሚመለከት፤ ተለማምተው የሚያደርጉት ነገር ሁሉ ጥሩ ነው ይላሉ። ባልና ሚስት በጓዳቸው ባለ አልጋቸው ውስጥ የሚያደርጉት ነገር ሁሉ የግል ጉዳያቸው ነው። ይሁን እንጂ ከእግዚአብሔር የተሰወረ አንዳች ነገር የለም። ሁልጊዜም ቢሆን አግባብነት የሌላቸው የተወሰኑ ባህሪያት እንዳሉ መናገር ለጥንቃቄ የሚያመች ይመስለኛል። የ“ሁሉ በልክን” መርህ ከሚጣረሱ ተግባራት በተጨማሪ፤ ያልተገባ ወሲባዊ ባህሪ፤ ሆን ተብሎ በአካል ላይ ህመም የሚያስከትልን፤ ጎጆ የሆነ ወይም ጤናማ ያልሆነ፤ በተጨማሪም አንዱ ሌላኛውን በማስገደድ ይልቁንም የተገደደው ወገን በግንኙነቱ ደስ ያልተሰኘበት ሆኖ ሲገኝ የሚፈጸምን ወሲባዊ ግንኙነትን ሁሉ የሚያካትት ነው።

ወሲባዊ ግንኙነትን ጨምሮ በሁሉም የህይወት ዘርፎች ጠንካራ የሆነ መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆነ መርህ “ይህ ያንዳልን” የሚል ጥያቄ መጠየቅ ነው። በቆሮንቶስ ከተማ ለሚገኙ አማኞች ጳውሎስ ግልጽ ያደረገው ነጥብ ይህ ነው። “ሁሉ ተፈቅዶልኛል ሁሉ ግን የሚጠቅም አይደለም፤ ሁሉ ተፈቅዶልኛል ነገር ግን ሁሉ የሚያንጽ አይደለም። እያንዳንዱ የባልንድራውን ጥቅም እንጂ አንድም ስንኳ የራሱን ጥቅም አይፈልግ” 1ቆሮ 10፥23-24። የጳውሎስ ሀሳብ ያነጣጠረው ምንም እንኳን ክርስቲያን አማኞች በህግ ያልታሰሩ በመሆኑ “ሁሉም ነገር የተፈቀደ” ቢሆንም ሁሉም ነገር የሚጠቅም ወይም “ገንቢ” አይደለም። ገንቢ ለሚለው ተለዋጫ ቃል “የሚያንጽ” የሚል ነው። ማነጽ ማለት ደግሞ መገንባት ወይም ደግሞ ማጠናከር ማለት ነው።

የአንድን ድርጊት ወይም ባህሪ ትክክለኝነት ወይም ስህተትነት ስንገመግም፤ ራሳችንን ልንጠይቅ የሚያስፈልገው ጥያቄ ያ ባህሪ ራሳችንንም ይሁን ሌላውን የሚገነባና የሚያንጽ ወይስ ቁልቁል የሚቀብር መሆኑን ነው። ጥያቄው ከዚያ ምን ጥቅም አገኘን የሚለው ሳይሆን ነገሩ ጤነኛና ገንቢ ነውን? የሚለው ነው። ነገሩ ተብሎ ካለቀና ተደርጎ ከተጠናቀቀ በኋላ በመንፈስ ታንጾንበታልን? ከጌታ ጋር ወይም ከትዳር ጓደኞችን ጋር ያለን ግንኙነት ተገንብቷል ወይም ተጠናክሯል ወይስ ተዳከሟል? በነገሩ ተበረታተናል ወይስ ተስፋ አስቆራጭ ወደሆነ ሁኔታ ውስጥ ገብተናል? በራስ መተማመናችን ጎልብቷል ወይስ በበደለኝነትና በህፍረት ስሜት ውስጥ ተዘፍቀናል? አይምሯችንስ ንጹህ ነውን?

ጥያቄው ከዚህ ምን ጥቅም አገኘን የሚለው ሳይሆን፤ ነገሩ ጤነኛና የሚያንጽ ነውን የሚለው ነው።

የአንድ ወሲባዊ ባህሪ አግባብነት ያለው ወይም የሌለው ለመሆኑ መመዘኛው በባህሪው ታንጾናል ወይስ አልታነጽንም የሚለው ነው። ያደረግነው ማንኛውም ድርጊት ቀጣይ ሁኔታችንን አንጾት ቢሆን ሀጋዊና አግባብነት ያለው ነው። ያላንጸን ከሆነ ግን አግባብነት የሌለው ነው። እግዚአብሔር ባህሪያችንን ለመምራት በቃሉ ጠንካራ የሆኑ መርሆዎችን ሰጥቶናል፤ እነዚህ መርሆዎች ደግሞ ሁልጊዜም አስተማማኝ መመዘኛዎች ናቸው።

መርሆዎች

1. ወሲብ ፍቅር አይደለም።
2. ወሲብ መንፈሳዊ አይደለም።
3. ወሲብ መቶ በመቶ አካላዊና ኬሚካላዊ ነው።
4. ወሲብ ፍላጎት ነው።
5. ወሲብ ለመዋለድ ነው።
6. ወሲብ ለመዝናናት ነው።
7. ወሲብ ለግንኙነት ነው።
8. በጋብቻ ውስጥ በወሲብ መባዛትና ደስተኛነት የሚለካው፤ ባለትዳሮች አንዳቸው ለአንዳቸው ፍላጎታቸውንና መሻታቸውን ግልጽ በማድረግ፤ በፍቅር፤ በመቀባበልና፤ በመካባበር፤ በሚያገኙት ምቹት ነው።
9. ወሲባዊ ባህሪን ጨምሮ በየትኛውም የህይወት ገጽታ ጠንካራ የሆነ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርህ ይህ የሚያንጽ ነውን? ብለን የምንጠይቀው ጥያቄ ነው።

ምስራቅ ሰባት

የቤተሰብ ምጣኔ

በቅርብ አመታት ውስጥ ከመንግስታት ባለስልጣናት፣ የሀይማኖት መሪዎች ጋር ለመገናኘት በተጓዘኩባቸው በየትኛውም የዓለም ክፍሎች በተመሳሳይ ሁኔታ የማህበረሰባቸው ዋነኛው ችግር ምን እንደሆነ ለጠየኳቸው ጥያቄ በተደጋጋሚ ያገኘሁት መልስ ተመሳሳይ ነው። የቤተሰብ ጉዳይ። ይህንን ምላሽ በካሪቢያን፣ በደቡብ አሜሪካ፣ በአሜሪካ፣ በእስራኤልና በሄዳሳታቸው ስፍራዎች ሁሉ ለምቹዋለሁ። የቤተሰብ ዝቅጠት ጉዳይ አለም ዓቀፋዊ ችግር ሆኗል።

የቤተሰብ ተቋም ይህንን በመሰለ ጥቃት ከጠላት የሚደርስበት የመሆኑ ጉዳይ ለእኛ አስገራሚ አይደለም። ቤተሰብን የማውደም ተግባር የስልጣኔን መበታተን የሚያስከትል ነው። ቤተሰብ የመጀመሪያውና መሠረታዊ የሆነ የሰብአዊው ፍጥረት ማህበረሰብ አንድ ክፍል ነው። ቤተሰቦች ማንኛውም ማህበረሰብና ባህል የሚገነባቸው የግንባታ ጠብቆች ናቸው።

በባህሪው ቤተሰብ ማህበረሰብ የሚገነባበት ደቂቅ አካል ነው። ደቂቅ አካል ማለት በአይነቱ የመጀመሪያ የሆነና የአካሉን ቀጣይ መሠረታዊ ባህሪያት የሚያመለክት ነው። በሌላ አገላለጽ የአንድ ማህበረሰብ ሁኔታ በውስጡ ያቀፈውን ቤተሰብ ሁኔታ የሚያንጸባርቅ ነው። ልክ የአንድ ህንጻ ጥንካሬ የሚወሰነው በተሠራበት የግንባታ ጥሬ ዕቃ አይነት እንደሆነ ሁሉ፤ የማንኛውም ማህበረሰብ ጥንካሬ በውስጡ ያለውን ቤተሰብ ጥንካሬ ያህል ብቻ ነው።

ገና ከፍጥረት መጀመሪያው ላይ እግዚአብሔር ቤተሰብን ፈጠረ፤ አሁንም ቢሆን ለሰብአዊውን ማህበረሰብ ለመመስረት ለእግዚአብሔር አመች የሆነው ተቋም ቤተሰብ ነው። በመሆኑም ማህበረሰባችን ካጋጠመው ማህበራዊ፣ ሥነ ልቦናዊ፣ ሰሜታዊና መንፈሳዊ ችግሮች ለመፈወስ የቤተሰብ እንደገና መመሥረት፣ መታደስና እንደገና መገንባት ወሳኝ ጉዳይ ነው።

የሰንጅ ማህበረሰብ ሁኔታ በውስጡ ያቀፈውን ቤተሰብ ሁኔታ የሚያንጸባርቅ ነው።

በምድር ላይ ያለው ማንኛውም ነገር እንዲኖር የተደረገበት አለማ አለ። እግዚአብሔር እንደፈጣሪነቱ ማንኛውም ነገር ሲፈጥር

በልቡ ውስጥ የተለየ አላማ አለው። ይህ ለሌሎች ነገሮች ሁሉ እውነት እንደሆነ ሁሉ በቤተሰብ ጉዳይ ላይም እውነትነት ያለው ነው። የሰብአዊው ሰው የመጀመሪያው ቤተሰብ የተመሠረተው እግዚአብሔር ሄዋንን ከአዳም ጎን ሠርቶ ወደ አዳም ባቀረበበት ጊዜ ነበር (ዘፍ 2+21-24)። የዘፍጥረት መጽሐፍ እግዚአብሔር ለቤተሰብ ስላለው አላማና እቅድ የተለየ አቀራረብ አለው። “እግዚአብሔርም ሰውን በመልኩ ፈጠረ፤ በእግዚአብሔር መልክ ፈጠረው፤ ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው። እግዚአብሔር ባረካቸው፤ እንዲህም አላቸው፤ ብዙ ተባዙ ምድርንም ሙሉአት፤ ግዙአትም፤ የባህርን አሳዎችና የለማይንም ወፎች በምድር ላይ የሚንቀሳቀሱትን ሁሉ ግዙአቸው” (ዘፍ 1+27-28)። የእግዚአብሔር እቅድ ምድርን በመልኩ በተፈጠረው የሰው ፍጥረት መሙላት ሲሆን፤ ይህንንም እቅድ ተግባራዊ ለማድረግ የመረጠው መንገድ ቤተሰብን ነበር።

እግዚአብሔር ለሰቤተሰብ ያለውን እቅድ የሚያመለክት ሌላ ፍንጭ በሚልክያስ መጽሐፍ ውስጥ እናገኛለን።

“ይህንን ደግሞ አድርጋችኋል፤ እግዚአብሔር ቁርባኑን ዳግመኛ እንዳይመለከት ከእጃችሁም በደስታ እንዳይቀበለው መስዊያውን በእንባና በለቅሶ በህዘንም ትከድናላችሁ። እናንተም ስለምንድን ነው? ብላችኋል። ሚስትህ ባልንጀራህና የቃል ኪዳን ሚስትህ ሆና ሳለች እርሶዋን አታለሃታልና። እግዚአብሔር በአንተና በልጅነት ሚስትህ መካከል ምስክር ስለሆነ ነው። እግዚአብሔር የህይወትን መንፈስ አንድ አድርጎ ጠብቆልን የለምን? እርሱም የሚፈልገው ምንድን ነው? ዘር አይደለምን? ስለዚህ መንፈሳችሁን ጠብቁ ማንም የልጅነት ሚስቱን አያታልል” (ሚል 2+13-15)።

ህፃናት በእግዚአብሔር ልብ የተወደዱ ናቸው። የአንድ ማህበረሰብ እድገትና ቀጣይነት ሁለቱም በህፃናት ላይ ያረፈ ነው። ገና ከመጀመሪያውም እግዚአብሔር ማህበረሰብ የሚገነባበትን ጠንካራ መሠረት መስርቷል። የመጀመሪያው ደረጃ የሰው መፈጠር ነበር-ወንድና ሴት። ሁለተኛው ደረጃ ደግሞ ጋብቻ ሲሆን ይህም ሁለት ለብአዊ ግለሰቦች አካላዊ በሆነ ወሲባዊ ግንኙነት በመጣመር ወደ አሀዳዊነት የሚመጡበት መንፈሳዊ አንድነት ነው። ጋብቻ በባህሪው ወደ ሶስተኛው ደረጃ ያመጣል፤ አባት፣ እናትና አንድ ወይም ከዚያ በላይ ልጆችን ወዳቀፈ ቤተሰብ። ይህ ቤተሰብ የሚለው ቃል ተለምዷዊ (ባህላዊ) ትርጉም ነው። ምንም እንኳን ባልና

ሚስትን ብቻ ያቀፈ ቤተሰብና ብቻቸውን የሚኖሩ ያላገቡ ግለሰቦች፤ ሰፋ ባለው አመለካከት በእርግጠኝነት የቤተሰብን መመዘኛ የሚያሟሉ ቢሆኑም፤ ተለምደዋል (ባህላዊ) በሆነው ግንዛቤ ግን የሰብአዊውን ማህበረሰብ ቀጣይነትና ምድርን በሰዎች በመሙላት ጉዳይ ያለው አመለካከት እጅጉን የተለየ ነው።

ባልና ሚስት በአንድነት ሆነው ጋብቻን ይመሰርታሉ። ጋብቻም ቤተሰብን ይፈጥራሉ። ህፃናት ይወለዳሉ፤ ወደ ብስለት ያድጋሉ እናም የራሳቸውን ቤተሰቦች ይመሠርታሉ። በርካታ ቤተሰቦች ማህበረሰብን፤ በርካታ ማህበረሰቦችም ህብረተሰብን፤ በርካታ ህብረተሰቦችም ሀገርን ይፈጥራሉ።

እግዚአብሔር ለሰው ከሰጠው ትእዛዝ ሁሉ የሰው ልጅ በታማኝነት የታዘዘው ቢኖር “ብዙ ተባዙ ምድርንም ሙሉዋት” የሚለውን ትእዛዝ ነው። እኛ ሰዎች ይህንን ትእዛዝ በጥንቃቄና በትጋት የተከተልን በመሆኑ ምክንያት በህያ አንደኛው ከፍለ ዘመን የዓለም ህዝብ ብዛት አስደንጋጭ ወደ ሆነ ጣራ ላይ ደርሷል። በሚሊዬን የሚቆጠሩ ሰዎች በተመጣጣኝ ምግብ አጥረትና በርሃብ ውስጥ ይኖራሉ። በዚህ ቀውስ ውስጥ ዛሬ ከመቼውም ጊዜ ይልቅ ባለ አይምሮ የሆኑ የእግዚአብሔር ህዝቦች ተስተውሎ ለሚተገበር የቤተሰብ ምጣኔ ጥንቃቄ የተሞላበት ትኩረት የመስጠት ህላፊነት አለባቸው።

መውሰድ ወደስ ስለመውሰድ?

አንደ ባህላቸው ምንነት ወይም አንደ አስተዳደራቸው ብዙ አማኞች የቤተሰብ ምጣኔን አስመልክቶ ለመወያየት ደስተኞች አይደሉም። አንዳንዶቹ ብቃት በሌለውና በተሳሳተ ትምህርት ምክንያት በርዕሱ ላይ ግራ ተጋብተዋል፤ ሌሎች ደግሞ ልጆችን ማግኘትን ለመሰለው “ለተቀደሰ” ጉዳይ “ምጣኔን” ማድረግ የሆነ ያልተቀደሰ ነገር አድርገው በማሰብ ጨፍጋጋ ስሜት ይፈጥርባቸዋል። የቤተሰብ ምጣኔ ምን እንደሆነና ምን እንዳልሆነ መገንዘብ ያስፈለገበት ምክንያት ይሄው ነው።

በቀላሉ ለማስቀመጥ፤ የቤተሰብ ምጣኔ እንድ ቤተሰብ በእግባቡ ሊወዳቸው፤ ሊመግባቸው፤ አስፈላጊውን ነገር በማቅረብ ሊንከባከባቸውና ሊከታተላቸው፤ ሊያስለጥናቸውና ሊጠብቃቸው በሚያስችል ሁኔታ ውስጥ ለመገኘት፤ ያልተፈለገ እግርዝናን ለማስቀረትና የቤተሰብን ቁጥር ለመወሰን አስቀድሞ የታለበበትን

ውሳኔ የሚያካትት ነው። ይህንን ውሳኔ ተግባራዊ ለማድረግ በግልጽ የተቀመጠና የተጨበጠ አስቀድሞ የመከላከል ተግባርን የሚጠይቅ ነው። በሌላ አገላለጽ የቤተሰብ ምጣኔ የወሊድ መቆጣጠርን ያካትታል። በዚህ ዘመን ያሉት የተለመዱ ወሊድን የመቆጣጠሪያ ዘዴዎች ኮንዶም፤ ዲያፍራምና የወሊድ መከላከያ እንክብሎች ናቸው። እነዚህ ሁሉም ከወንድ የሚወጣው ዘር በሴቲቱ ማህፀን ውስጥ የሚገኘውን እንቁላል በመገናኘት እንዳያካርት በመከላከል እርግዝናን የሚከላከሉ ናቸው። የወሊድ መከላከያዎች የአዲስን ሰብአዊ ሰው መረገዝ ይከላከላሉ።

የቤተሰብ ምጣኔ የህፃንን መወለድ መከላከልንና አስቀድሞ እርግዝናን በመቆጣጠር ላይ የሚያተኩር ነው። ሆን ተብሎ ከሚደረግ እርግዝናን ከማቋረጥ ተግባር ጋር የሚያያዘው ነገር የለም። በመሆኑም ውርጃ የቤተሰብ ምጣኔ አይደለም። እንደዚሁም ወሊድን የመቆጣጠሪያ ወይም የጤንነት እንክብካቤ መንገድ አይደለም። ውርጃ ሆን ተብሎ የሚደረግ ህይወት ያለውን ሰብአዊ ፍጡር የማውደም ተግባር በመሆኑ ስነ ምግባር የጎደለውና ሃጢያትም ነው። እንዲሁ ደግሞ በእግዚአብሔር የታቀደውንና አስቀድሞ የታለበውን ሀሳብ በቀጥታ የሚቃረን ነው።

ብዙ ቤተሰብን ማካተት እንደ ተገቢ ሁኔታ የሚቆጠርበትና እንዲያውም በህይወት ለመቆየት አስፈላጊ የሆነበት ጊዜ ነበር። ይህ ሁኔታ በተለይም ደግሞ በግብርና ላይ በተመሠረቱ ማህበረሰቦች መካከል የተለመደ ነበር። በበሽታና በጉዳት ምክንያት የህፃናት ልጆች ሞት ቁጥር እጅግ ከፍተኛ ደረጃ ላይ ደርሶ በነበረበት ዘመን፤ ወላጆች ዘራቸው እንዲቀጥልና ልጆች አሳድገው በእርሻ ሥራ እንዲያግዟቸው በርካታ ልጆችን ለመውለድ ምክንያት ሆኖላቸዋል። በዛሬው ኢንዱስትሪያዊ ማህበረሰብና በወቅቱ ኢኮኖሚያዊ ተጨባጭ ሁኔታ የቤተሰብ ምጣኔና የወሊድ ቁጥጥር መልካም ነገሮችን ፈጥሯል። ድህነት በተስፋፋባቸውና የተመጣጠነ የአመጋገብ ችግር ባላቸው በብዙ ሀገሮችና የህዝብ ብዛትም በእውቀት ማነስና ህጋዊ የሆነውን የወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ እማራጭ ባለማወቅ ምክንያት ያለገደብ እየጨመረ በሄደባቸው በብዙ የሦስተኛው ዓለም ባህሎች ውስጥም ይህ እውነት የሚሠራ ነው።

የቤተሰብ ምጣኔ የህፃንን መወለድ መከላከልንና አስቀድሞ እርግዝናን በመቆጣጠር ላይ የሚያተኩር ነው። ሆን ተብሎ

የሚፈጸም ከርግዝናን ከማቋረጥ ተግባር ጋር የሚያያዘው ነገር የሰሞ።

እያንዳንዱ ባለትዳር ቢቻልና ተመራጭ የሆነው ከመጋባታቸው በፊት ካልሆነም በእርግጠኝነት በተጋቡ በጥቂት ወራት ውስጥ ሊመልሷቸው የሚገቡ ቢያንስ ሦስት ጥያቄዎች አሉ። የመጀመሪያው “ልጆችን እንፈልጋለን?” የሚል ነው። በተለያዩ ምክንያቶች እንዳንድ ጥንዶች ምንም ልጆች ባይኖራቸው ይመርጣሉ። ምናልባትም በሰራቸው ጠባይ፣ በጤንነት ስጋት፣ ከቤተሰብ የዘር ግንድ የሚተላለፍ በሽታን ችግር በመስጋት ወይም በሌላ ምክንያቶችም ይሁን ባለትዳሮች በራሳቸው ሊወስኑት የሚገባ ጉዳይ ነው።

ባለትዳሮቹ ልጆች እንዲኖራቸው የወሰኑ ከሆነ ሊመልሱት የሚገባው ሁለተኛው ጥያቄ “መቼ?” የሚለው ይሆናል። ይህ እጅግ ጠቃሚ ጥያቄ ነው። ቤተሰብን ለመጀመርና ጊዜውንም ለመወሰን ልናጤናቸው የሚገቡ በርካታ እውነታዎች አሉ። ለምሳሌም ያህል ብስለት፣ ከተጋቢዎቹ እንደኛው ወይም ሁለቱም በትምህርት ላይ መሆናቸውና ቋሚ የሆነ ሥራና ገቢ ተጠቃሾች ናቸው። ጤነኛ የሆኑ ልጆችን ለማሳደግ በገቢ፣ በስሜትና በመንፈሳዊ ጉዳዮች የተረጋጋ ሁኔታና የመኖሪያ ቤትም ያስፈልጋል።

ልጆችን በሚመለከት ባለትዳሮች ሊመልሱት የሚገባ ሦስተኛው ጥያቄ “ስንት ልጆች?” የሚል ነው። እዚህ ጋ ሊጤን የሚገባው ትልቁ ጉዳይ የባለትዳሮቹ የገንዘብ ምንጭ ነው። በቀላሉ ባለትዳሮች ብዙ ልጆች ካላቸው ልጆቻቸውን በእግባቡ ለመንከባከብና ለማሳደግ ብዙ ገንዘብ ያስፈልጋቸዋል። ለምሳሌ ያህል በሣምንት 300 ዶላር ገቢ ያሰው ቤተሰብ እስር ህፃናትን በእግባቡ ለመመገብና እስፋላጊውን አቅርቦት ለማዘጋጀት እንደሚችል መገመት የለበትም። ምን ያህል ልጆችን እንደሚወልዱ ብቻ ሳይሆን ምን ያህል ልጆችን በእግባቡ እስፋላጊውን አቅርቦት በማዘጋጀት ማሳደግ እንደሚችሉ መወሰን የወላጆች ሀላፊነት ነው።

ልጆችን ማሳደግ በእግዚአብሔር ዘንድ ትኩረት የሚሰጠው ጠቃሚ ጉዳይና ወላጆችም እንዴት እንደሚንከባከቧቸውና እንደሚይዟቸው በእርሱ ዘንድ ተጠያቂነት ያለባቸው ናቸው። “ነገር ግን የራስ ሰላሆነት ይልቁንም ስለቤተሰቦቹ የማያስብ ማንም ህይወጥነትን የካደ ከማያምኑትም ይልቅ የሚከፋ ነው” (1ጢጦ

5፥8) እግዚአብሔር ባለትዳሮች ብዙ ልጆች ቢኖሯቸው ችግር የለበትም፤ ነገር ግን እንዲወዷቸው፣ እንዲደግፏቸውና ሀላፊነት በተሞላበት ሁኔታ እስፋላጊውን ነገር እንዲያቀርቡላቸው ይጠበቅባቸዋል፤ ይልልግባቸዋልም።

ምን ያህል ሰጾችን እንደሚወስዱ ብቻ ሳይሆን ምን ያህል ሰጾችን በስገባቡ እስፋላጊውን አቅርቦት በማዘጋጀት ማሳደግ እንደሚችሉ መወሰን የወላጆች ሀላፊነት ነው።

የወሊድ ቁጥጥር፤ እርስ በእርሳቸው እስኪግባቡና ልጆችን ከመውለዳቸው በፊት እስፋላጊውን ቅድመ ዘግጅት ለማድረግ ጊዜ ለሚያስፈልጋቸው ወጣት ተጋቢዎች በረከት ሊሆን ይችላል። ምንም ልጆች እንዲኖራቸው ላለቀዱ ወይም የሚፈልጓቸውን ልጆች ቁጥር ላገኙ ጥንዶች ቀጣይ እርግዝናን በመከላከል እስፋላጊ የሆኑ መመሪያዎች ማወቅ ያስፈልጋቸዋል። ለወንዶች የዘር መተላለፊያ ቧንቧዎችን በቀዶ ጥገና መቁረጥና መዘጋት ወይም ደግሞ የቤቷን የዘር መተላለፊያ ተቦ መቋጠር ሊሆን ይችላል። ለቴክኖሎጂ ምስጋና ይግባውና እነዚህ ሁሉ ባለትዳሮች የቤተሰባቸውን ቁጥር በሚመለከት ለሚያደርጉት አስተዋይነት ለተሞላበትና መረጃን ያገናዘበ ውሳኔ ጠቃሚ ረዳቶች ናቸው።

ሰጾች የጌታ ስጦታዎች ናቸው

ልጆች እንዲኖሯቸው የወሰኑ ባለትዳሮች መልካምን እቅድ አቅደዋል። መጽሐፍ ቅዱስ ልጆችን መውለድና ማሳደግ በረከት እንደሆኑ በሚገልጽ ብዙ ምንባቦች የተሞላ ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመን ብዙ ልጆች የነበሯቸው ወላጆች ከመጠን ባለፈ ባረከት በእግዚአብሔር እንደተባረኩ ይቆጠር ነበር። እንደዚሁ ደግሞ ልጆች መውለዱ ያልቻሉ ሌቶች ከእግዚአብሔር መርገም በታች እንደ ሆኑ ይታሰብ ነበር። ምንም እንኳን በዚህ ዘመን የቤተሰብ ስፋት ከእግዚአብሔር ባርከት ጋር ምንም እንደማይገናኝ ብንገነዘብም፣ ይህ ሁኔታ በጥንት ዘመን በተለይም የእግዚአብሔር ልጆች ለሆኑት ለዕብራውያን ልጆች ምን ያህል ዋጋ ያላቸውና ጠቃሚዎች እንደነበሩ የሚያሳይ ነው።

እንሆ ልጆች የእግዚአብሔር ስጦታ ናቸው
የሆድም ፍሬ የእርሱ ዋጋ ነው
በሆድል እጅ እንዳሉ ፍላጾች

የጉልማስነት ልጆች እንዲሁ ናቸው።
ከእነርሱ ዘንድ ምኞቱን የሚፈጽም ብፁዕ ሰው ነው
ጠላቶቻቸውን በአደባባይ በተናገሩ ጊዜ
እርሱ አያፍርም መዝ (127)፥3-5።

በምዕራፍ ስድስት ውስጥ እንደገለጽኩት “ወንድ ልጆች” የሚለው በቁጥር 3 እና 4 ላይ የተጠቀሰው የዕብራይስጥ ቃል “ልጆች” ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። በቁጥር 3 ላይ የሰፈረው “ልጆች” የሚለው ቃል ከሁለት የዕብራይስጥ ቃል የወጣ በቀጥተኛ ትርጓሜውም “የማህጸን ፍሬ” የሚል ነው። ልጆች ከወላጆቻቸው የማባዛት ውጤት የተገኙ ፍሬዎች ናቸው። በመሆኑም ልጆች ያሏቸው ባለትዳሮች እግዚአብሔር ለትዳር ያቀደውን አንዱን “በዙተባዙ” ዘፍ 1፥28 የሚለውን አላማውን እያሳኩ ነው።

በጃች ስንዲኖሯቸው የወሰኑ ባስተዳዩች መሰባሰብ
ስቅድ ስቅደዋለሁ።

መዝሙረ ዳዊት ምዕራፍ (27)፥4 ልጆችን በሃያላን እጅ ካለ ፍላጻ ጋር ያመሳስላቸዋል። በቁጥር 5 ደግሞ ኮሮጆው በልጆች የተሞላ ሰው የተባረከ እንደሆነ ይናገራል። ፍላጻ በኮሮጆ ውስጥ ሊቀመጥ አልተሠራም። ይልቁንም በቀስት ተለጥጦ በኢላማ ላይ ይወነጨፋል። ፍላጻ በኮረጃ ውስጥ እስከተቀመጠ ድረስ የተሠራበትን አላማ አይፈጽምም። ልጆችንም በሚመለከት እንደዚሁ ነው። እስኪያድጉና ወደ ብስለት እስደርሱ ድረስ ልጆች ስጊዜው በቤታቸው ኮሮጆና በቤተሰቦቻቸው ውስጥ ይቀመጣሉ፤ ነገር ግን በቆይታ ውለጥ ወደ አለም የሚለቀቁበት ጊዜ ይመጣል። በዚያን ጊዜ ብቻ ነው እግዚአብሔር በእነርሱ ውስጥ ያኖረው አላማ ግቡን ሊመታ መሰሉ በመሰሉ እንደ ፍላጻ መወንጨፍ የሚጀምረው። ልጆቻቸው ከኮረጃው ውስጥ ይወጡ ዘንድ ማዘጋጀት የወላጆች ሚና ነው።

እግዚአብሔር መልካም የሆኑ የሰውን ቀጣይ ዝርያዎችን ይፈልጋል። (ሚል 2፥15 ይመልከቱ)፤ መልካም የሆኑ ዝርያዎች የሚገኙት ደግሞ መልካም ከሆነ ቤተሰብ ነው። እግዚአብሔር ለልጆቹ ያለው የፍጻሜ አላማ እርሱን ይመስሉ ዘንድ የእርሱ ባህሪ እንዲኖራቸው ነው። እግዚአብሔርን ለመምሰል ቀልጣፋው መንገድ እርሱን መከተል ነው። ይህ ደግሞ የመንፈስ ቅዱስን በሰው ውስጥ

የመኖርን እውነት የሚጠይቅ በመሆኑ በእውነተኝነት እግዚአብሔርን መምሰል የሚችሉት አማኞችና የክርስቶስ ተከታዮች ብቻ ናቸው።

በኤፌሶን ለሚኖሩ አማኞች በጻፈው መልእክቱ ጳውሎስ እንዲህ ብሎ ነበር፤ “እንግዲህ እንደ ተወደዱ ልጆች እግዚአብሔርን የምትከተሉ ሁኑ፤ ክርስቶስም ደግሞ እንደወደዳችሁ ለእግዚአብሔር የመልካሽ ታ የሚሆንን መባና መስዋእትን አድርጎ ስለ እናንተ ራሱን አሳልፎ እንደሰጠ በፍቅር ተመላለሰ።” (ኤፌ 5፥1-2)።

ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ለእኛ ሞዴላችን ነው። ኢየሱስ ለእኛ ም ሞዴል ከሆነ እኛ ደግሞ ለልጆቻችን እንዲሁ ልንሆን ይገባል። ከወላጅነት ግቦች ውስጥ አንዱ እንደ ወላጆቻቸው አደራረግ የሚያደርገው ተመሳሳይ እምነትንና እሴትን የሚጋሩ ልጆችን ማሳደግ ነው። ምሳሌ መሆን ከምንም ይልቅ ታላቅ አስተማሪነት ከመሆኑም በላይ ልጆችም የሚማሩት ወላጆቻቸው ከሚናገሩት ነገር ሳይሆን ወላጆቻቸው እርአያ ሆነው ከሚያሳዩዋቸው የህይወት ተሞክሮ ነው። በእርግጥም ድርጊት ከቃላት ይልቅ ጮሆ ይናገራል።

ምሳሌ 20፥11 እንዲህ ይላል፤ “ህፃን ቅንና ገጽህ መሆኑ በሚያደርገው ሥራ ይታወቃል።” በመልካምም ይሁን በመጥፎ ጎኑ የልጆች ዝንባሌና ጠባይ ከወላጆቻቸው የተቀበሉትን የሚያንጸባርቅ ነው። እጅግ በርካታ በሆኑ ጉዳዮች በልጆችና በወጣቶች ላይ የሚታየው የባህሪ ችግር መነሻው ሲፈተሽ ደካማ የሆነ የቤተሰብ ምሳሌነት ሆኖ ይገኛል።

ኢየሱስ በእኛ ሞዴል ከሆነ እኛ ደግሞ በልጆቻችን ስንዲሁ
ሰንሆን ይገባል።

መልካም ወላጅነት እንዲሁ በአጋጣሚ የሚመጣ ነገር አይደለም። በአካላዊም ሆነ በስሜታዊ መልኩ በግዴለሽነትና በርቀት ሆነን የምናደርገውም አይደለም። ውጤታማ የሆነ ወላጅነት ትኩረት የሚሰጥ፤ በእቅድ የሚመራና ታስቦበት የሚደረግ ነው። ወላጆች ለስኬት ማቀድ አለባቸው፤ መልካም የሆነ የዘር ፍሬም ግባቸው ነው። ልጆቻችን ስነምግባራችንንና መንፈሳዊ ዝንባሌያችንን ይዘው ካደጉልን እንደ ወላጅ ስኬታዎች ነን። ጌታን መውደድ፤ ማምለክ፤ መከተልና ማገልገል ከተማሩልን ተሳክቶልናል።

በእጃችን ውስጥ ያለውን የክብረ ሀብት ለመጠበቅና ለመንከባከብ ትልቅ ጥንቃቄ የማናደርግ ስንቶቻችን ነን? ከልጆቻችን ይልቅ የክብረ ትልቅ ሀብት በምድር ላይ የለም። ከእግዚአብሔር የተቀበልናቸው ስጦታዎች በመሆናቸው እንደ መልካም ወላጆች እንዲሁ ልንንከባከባቸው ከእግዚአብሔር ዘንድ ሀላፊነትና ግዴታም ጭምር አለብን። እንደ ወላጆች የፍፃሜ ግባችን የለማዩን አባታቸውን የሚያከብሩና የሚያገኙ መልካምን ዘር ማፍራት ነው።

የወላጅነት መሠረታዊ መርሆች

እጅግ እውነተኛ በሆነ መልኩ እግዚአብሔር የመጀመሪያው ወላጅ ነው፤ ምክንያቱም እርሱን ይመስሉ ዘንድ የታቀዱ ልጆችን ፈጥሯል። ይህ የተገለጸው ደግሞ ሰውን በሚመለከት ገና በመጀመሪያው እግዚአብሔር በዘፍጥረት መጽሐፍ ውስጥ በለጠው መግለጫ ነው “እግዚአብሔር አለ ሰውን በመልካችን እንደ ምሳሌያችን እንፍጠር” (ዘፍ 1፥26)።

በዚህ ጥቅስ ውስጥ ወላጅነትን በሚመለከት “መልክ” እና “ምሳሌ” በሚሉ ቃላት ውስጥ የታቀዱ ሦስት መርሆች አሉ። መልክ ከስር መሠረቱ የነበረውን ነገር በቀጥታ መምለልና የተፈጥሮውንም ባህሪ የሚያሳይ ነው። ምሳሌ የሚለው ቃል ደግሞ በመልክ መምለል፣ ተመሳሳይ ድርጊትን መተግበርና እንድን ሰው ወይም ነገር መምለል ማለት ነው።

እግዚአብሔር ሰዎችን የፈጠረው በቀጥታ ራሱን እንዲመስሉ ነው። እርሱን መስለው እንዲኖሩና በማንኛውም አስፈላጊ መንገድ እንዲመሳሰሉት። ይህ ወላጆች በግልጽ ሊተገብሩት የሚገባውን እውነት የያዘ ነው።

መሠረታዊ መርህ አንድ፡- ወላጅነት የወላጅን ተፈጥሮ በልጁ ውስጥ ሊያፈራ ይገባዋል። እግዚአብሔር ቅዱስ ነው ሰውንም የፈጠረው ቅዱስ እንዲሆን ነው። ጎጢያት የሰውን ቅድስና አበላሽ፤ በውስጡም የነበረውን የእግዚአብሔር መልክ አጠፋው። ከዚያ ጊዜ ጀምሮ የእግዚአብሔር እቅድና ፕሮግራም ሰውን አስቀድሞ ወደነበረበት የተቀደሰ ተፈጥሮው እንደገና ማደስ ሆነ። ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን በሥጋ እንዲኖር የላከበት ዋነኛ አላማ ይሄው ነው። ኢየሱስ በህይወቱ እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል አሳየን፤ ለጎጢያታችንም በመሞት የእግዚአብሔር መልክና ቅድስና ሙሉ በሙሉ በእኛ ውስጥ መታደስ እንዲችል አደረገው።

በዚህ መንገድ መልካም ልጆች እንዲኖሩን የምንፈልግ ወላጆች ከሆንን ምሳሌ ሆነን መልካም ህይወት መኖር አለብን። በባህሪው እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው፤ በመሆኑም ይህንኑ አይነት ባህሪ ያላቸው ልጆች እንዲኖሩ ይፈልጋል። ወላጅነት በልጁ ውስጥ የወላጁን ባህሪ ሊያፈራ ይገባዋል። በእኛ ወይም በልጆቻችን ውስጥ የእግዚአብሔርን ባህሪ ሊያፈራ የሚችለው መንፈስ ቅዱስ ብቻ ነው።

ለዚህ ነው ልጆቻችንን በማስተዋልና ውጤታማ ሆነን ለማሳደግ እንድንችል በኔታ ላይ ሙሉ ለሙሉ መተማመንና በቅርበት እርሱን መከተል የሚያስፈልገን።

መሰረታዊ ልጆች እንዲኖሩን የምንፈልግ ወላጆች ከሆንን ምሳሌ ሆነን መሰራት ህይወት መኖር አለብን።

መሠረታዊ መርህ ሁለት፡- ወላጅነት የወላጅን ባህሪ በልጁ ውስጥ ማፍራት መቻል አለበት። ተፈጥሮና ባህሪ እጅግ የተያያዙ ናቸው። ባህሪያችን እኛን በተቆጣጠረ ተፈጥሮ ላይ የተመሠረተ ነው። እራሳችንን ለሌሎች ከገለጥንበት ሁኔታ ውጭ በእርግጥ ማን መሆናችንን ያሳያል። ቅርበት ያለው ከዘር የተወረሰ ባህሪያችን ስንምግባራዊ ብቃታችንንና ጥንካሬያችንን ወይም ደግሞ ድካማችንን ያመለክታል። ከዚህም በላይ አይምሯዊና በስንምግባራዊ መርሆች ላይ ያለንን ትኩረትና ግለሰባዊ ማንነታችንንም የሚነካ ነው። ባህሪ ማንም ሰው በአካባቢያችን ላይኖር የሚገለጠው እኛነታችን ነው።

ከወላጅነት አመለካከት አንፃር፤ ይህ እጅግ ጠቃሚ ነው። ውጤታማ ወላጆች መሆናችን ከሚለካባቸው መንገዶች አንዱ እኛ በሌለንበት ስፍራ ልጆች የሚያደርጉት ድርጊት ነው። በአካባቢያቸው ሆነን ትክክለኛነታቸውን ወይም እንደተላላቱ ልንነግራቸው፤ ልናዛቸውና ልናርማቸው በማንችልበት ጊዜና ሁኔታ ውስጥ፤ የሚናገሩት ወይም የሚሠሩት ነገር ምንድን ነው? ወደድነውም ጠላነውም ልጆቻችን እኛን እጅግ መስለውን ነው የሚወጡት። ይህ የተፈጥሮ አንድ አካል ነው፤ ልጆች ወላጆቻቸውን መስለው ይወጣሉ። ጥሩ ባህሪ ይዘው የሚወጡ ልጆችን የምንፈልግ ከሆነ ጥሩ ባህሪ ያላቸው ወላጆች ልንሆን የግድ ነው።

መሠረታዊ መርህ ሦስት ፡- ወላጅነት የወላጅን ጠባይ በልጁ ውስጥ ማፍራት ይገባዋል። ተፈጥሮ ባህሪን ይወስናል፤ ባህሪም

ደግሞ ጠባይን ይወስናል። ወላጆች በልጆቻቸው ባህሪ ላይ ብቻ የሚያተኩሩ ከሆነ በመጨረሻው በውድቀትና በፍርሃት ላይ የሚወድቁ ይሆናሉ፤ ምክንያቱም ጠባይ ከባህሪ ጋር እጅጉን የተያያዘ በመሆኑ ነው።

ስለ ባህሪ እንደገለጽነው ሁሉ ከልጆቻቸው መልካም ጠባይ የሚፈልጉ ወላጆች ለልጆቻቸው አርአያነት ያለው መልካም ጠባይ ሊያሳዩዋቸው ይገባል። “እኔ የምለውን አድርግ እንጂ እኔ የማደርገውን አታድርግ” የሚለው አሮጌ ብሂል ግብዝነት የተሞላው ከመሆኑም ባሻገር የሚሠራም አይደለም። ልጆች በግብዝነት የሚሠራውን ነገር ማየት ስለሚችሉ አንድን ነገር ተናግረው ሌላን ድርጊት የሚፈጽሙ ሰዎች በመመልከት በፍጥነት ክብርን ይነፍጓቸዋል።

መልካሞችና መልካም ወላጆች ከሆንን፤ ልጆቻችን መልካሞችና መልካም ተፈጥሮ ያላቸው ይሆናሉ። በንግግራችን ሁሉ ቀጥተኞች ከሆንን ልጆቻችን ጠንካራ የሆነ ባህሪ ያዳብራሉ። ለወላጅ የተገባ ጠባይ እንዲኖረን ራሳችንን ካስለመድን፤ ልጆቻችንም ይሄው ጠባይ እንዲኖራቸው ራሳቸውን ያስለምዳሉ።

ሁልጊዜም ወደ ልጆቻችን ብቻ በጭራሽ መመልከት የለብንም፤ ይልቁንም ወደ ልጆቻቸው ጭምር እንጂ። እንደወላጅ የፍጻሜው ስኬታማነታችን መመዘኛ የልጅ ልጆቻችን እንዴት እንደሚወጡ ነው። የሚጠበቅብንን ተግባር በአግባቡ ተወጥተን ከሆነ ልጆቻችን ተፈጥሯችንን የራሳቸው ተፈጥሮ አድርገው ከመውረሳቸውም ባሻገር ለገዛ ልጆቻቸውም ያስተላልፋታል። በዚህ መንገድም ጽድቅ ከአንድ ትውልድ ወደሌላው በቀጣይነት ይተላለፋል። እግዚአብሔር መልካምን ዘር የሚፈልግ በመሆኑ በዚህ ውስጥ እቅዱ ውጤታማ ይሆናል።

እንደወላጅ የፍጻሜው ስኬታማነታችን መመዘኛ የሰጅ ልጆቻችን እንዴት እንደሚወጡ ነው።

የወላጅነት ሃሳብ

ወላጅነት ደስታን የሚሰጥ ነው፤ ይሁን እንጂ ትልቅም ሃላፊነት አለበት። እግዚአብሔር የእርሱ ቃል በሆነው መጽሐፍ ቅዱስ ከወላጆች ምን እንደሚፈልግና እንደሚጠበቅ ምንስ ተጠያቂነት እንዳለባቸው በግልጽ አስቀምጧል።

“ልጅን በሚሄድበት መንገድ ምራው፤ በሽመገብ ጊዜ ከእርሱ ፈቀቅ አይልም” (ምሳ 22፥6)።

“በትርና ተግላጽ ጥበብን ይሰጣሉ፤ ያልተቀጣ ብላቴና ግን እናቱን ያሳፍራል” (ምሳ 29፥15)።

“በበትር ከመምታት የሚራራ ሰው ልጁን ይጠላል፤ ልጁን የሚውድ ግን ተግቶ ይገስጸዋል” (ምሳ 13፥24)።

“ተለፋ ገና ሳለች ልጅህን ገለጽ፤ መሞቱንም አትሻ” (ምሳ 19፥18)

“እኔም ዛሬ አንተን የማዝህን ይህንን ቃል በልብህ ያዝ። ለልጆችህም አስተምረው፤ በቤትህም ስትቀመጥ፤ በመንገድም ስትሄድ፤ ለትተኛም፤ ስትነሳም ተጫወተው” (ዘጸ 6፥6-7)።

መጽሐፈ ምሳሌ ምዕራፍ 22፥6 ልጆቻችን ገና ለጋ ሣሉ የማለማመድን ጠቃሚነት በምሳሌ ይገልጻል፤ ባደጉ ወይም በሽመገብ ጊዜ ከዚያ መንገድ ፈቀቅ አይሉም። ተደጋጋሚ የሆኑ ጥናቶች እንደሚያመለክቱት የህፃን መሠረታዊ የሆነ ተፈጥሯዊ ባህሪ የሚመሠረተው እድሜው ሰባት ዓመት በሆነ ጊዜ ነው። በመጀመሪያዎቹ ሰባት ዓመታት ውስጥ ልጆቻችን ልናስተምራቸውና በውስጣቸው ልናስቀምጥ ያልቻልናቸውን ነገሮች፤ ከዚያ እድሜ በኋላ ምናልባት ሊማሯቸው ቢችሉ እንኳን የሚማሯቸው በከፍተኛ ችግር ነው። ገና ከመጀመሪያው የሚደረግ የማለልጠን ተግባር ለቀጣዩ ህይወታቸው መሠረት የሚጥል ነው። ያደጉ ልጆችና ጎልማሳነት ጊዜያቸውን የጨረሱ ወጣቶች የሚመለሱት በመጀመሪያዎቹ ዓመታት ውስጥ ወደተማሯቸው እምነቶችና እውነቶች ነው። ይልቁንም እነዚህን ትምህርቶች ህብር ባለው መልኩ፤ በተከታታይነትና የወላጆች ምሳሌያዊ ህይወት ተጨምረውበት የተማሯቸው ከሆነ እውነታው አይቀራ ነው።

የህፃን ተፈጥሯዊ የሆነው ባህሪ የሚመሠረተው ሰድሜው ሰባት ዓመት በሆነ ጊዜ ነው።

መልካም ወላጅነት ምንጊዜም የማለማመድን ተግባር ያካትታል። ይህ የሚሆነው ደግሞ በመጀመሪያ ደረጃ ልጆች ልምምድን ስለሚፈልጉ ነው። ማለማመድ የምክር አገልግሎትን እንደመስጠት አይደለም። አንዳንድ ወላጆች በልጆቻቸው እድሜ ላይ ትኩረት ሳያደርጉ ለመምክር ይፈልጋሉ። በጥቅሉ ለመናገር ልጁ

ገና ህፃን ሣለ የምንለጠው ምክር እጅግም ውጤታማ እይደለም። ለጋ የሆኑ ልጆች በመጀመሪያ ደረጃ መታዘዝን እንዲያውቁ ሊለማመዱ ይገባቸዋል፤ ቀጥሎም ለምን እንደታዘዙ መረዳት ይኖርባቸዋል። ይህ ለራሳቸው ጥበቃ ተብሎ የሚደረግ ነው። ድርጊታቸውን በምክንያት እንዲያደርጉና ነገሮችን ተንተኖ የመረዳትን ክህሎት እየተማሩ ካደጉ፤ በልምምዳቸው ውስጥ ለምን ብለው ለሚጠይቁት ጥያቄ የተሻለ መረዳት ይኖራቸዋል። ልጆቻችን ምክርን ለመቀበል ብቁዎች እስኪሆኑ ድረስ የምክር አገልግሎት በመስጠት ልናለለጥናቸው በመሞከር ስህተትን እንዳንፈጽም ጥንቃቄ ልናደርግ ይገባናል።

መሰከም የሆነ ወላጅነት ዙሰኒዜም የማለማመድን ተግባር ያካትታል።

በሁለተኛ ደረጃ፤ ልጆች ራሳቸውን ማለማመድ አይችሉም። ይህ ያለ ምንም ትንተና መታለፍ ያለበት ነው። ይሁን እንጂ እንዳንድ ወላጆች ልጆቻቸው ገና በለጋነት እድሜያቸው የራሳቸውን ውሳኔ በራሳቸው እንዲወስኑና ራሳቸውም ራሳቸውን እንዲጠብቁ ይተዋቸዋል። በዚህም ልጆችን የማለልጠን ተግባር ፈጽሞ አያከናውኑም። ይህን ለምን እንደሚያደርጉ ሊጠየቁ፤ የራሳቸውን እምነትና አመለካከት በልጆቻቸው ላይ በሀይል ለመጫን እንደማይፈልጉ ወይም ልጆቻቸው የራሳቸውን መንገድ እንዳይመርጡ በማድረግ የልጆቻቸውን ነፃነት መገደብ እንደማይፈልጉ በመግለጽ የድርጊታቸውን ትክክለኝነት ያረጋግጣሉ። ይህ አስተዋይነት የጎደለውና ለጥፋት የሚደረግ ዝግጅት ነው። ምክንያቱም ልጆች አስተዋይነትና ብስለት የተሞላበትን ውሳኔ ለማድረግ የሚያስችል ብቃት ገና አላዳበሩም። መንገዳቸውን የሚያመለክቷቸው የጠራና የተመጣጠነ የአዋቂዎች አመራር ያስፈልጋቸዋል። የወላጆቻቸው ስልጠና ያሻቸዋል።

በሦስተኛ ደረጃ፤ ስልጠና የታቀደበት ሊሆን ይገባል። ልጆችን የማሳደግና የማለልጠን ሥራ እጅግ ጠቃሚ በመሆኑ ሥርዓት የለሽ ለሆነ አቀራረብ ወይም ለአጋጣሚ ታልፎ የሚተው አይደለም። ወላጆች በፍቃደኝነትና አስበውበት ይህን ሽክም ሊሸከሙ ይገባል። ስለልጆቻችን የመጀመሪያውን ተጠያቂነት የምንወስደው እኛ ነን፤ የልምምዳቸው አስጀማሪዎችና ምንጮቻቸው፤ ምሳሌዎቻቸውም እኛው ነን። ጥሩም ይሁን መጥፎ፤ ትክክለኛም ይሁን ስህተት ልጆቻችን መመሪያን የተቀበሉት ከእኛ ነው።

ልምምዳችንና ምሳሌነታችን ትክክለኛ፤ የማያቋርጥና ወጥነት ያለው ሊሆን ይገባል። በቤት ውስጥ ያለውን ሀገር፤ የዕለት ተግባራዊ ክንውን፤ ሥነ ሥርዓትን በሚመለከት ወላጆች ሁልጊዜም ወጥነት ያለው በተባበረ ግንባር ለልጆቻቸው ሊለጡ ይገባል። እንዲህ ከሆነ ልጆች በአንደኛው ወላጅ ድክመት በሌላኛው ላይ እንዲጫወቱ መንገድ አይከፍትላቸውም።

መሰከም ይሁን መጥፎ፤ ትክክለኛም ይሁን ስህተት ሳይቻልን መመሪያን የተቀበሉት ከእኛ ነው።

በአራተኛ ደረጃ ስልጠና የሚያተኩረው በረዥም ርቀት ላይ ነው። ልጆቻችን ወዲያውኑ መልካሞች እንዲሆኑ ወይ የነገርናቸውን ሁሉ ገና ከመጀመሪያው ፈጥነው እንዲማሩ መጠበቅ የለብንም። ስልጠና እያደገ የሚሄድ ሂደት ነው። ብስለትም በአንድ ሌሊት የሚመጣ ነገር አይደለም። እንደ ወላጆች ሁልጊዜም ቢሆን ከልጆቻችን መፃኢ ህይወትና ከእነርሱም ልጆች የወደፊት ህይወት ጀርባ አሻግረን ልንመለከት ያስፈልጋል። ስልጠናና ሥነ ሥርዓትን በሚመለከት፤ ለእጭር ጊዜ የሆነ ስቃይ ለረዥም ጊዜ የሚሆን መልካም ግኝት ያመጣል። ልጆቻችንን በምንቀጣበት ጊዜ ስቃያቸው ከአይኖቻቸው የሚፈስ እንባ ልባችንን ሊለብር ይችላል ይሆናል። ይሁን እንጂ በረዥም ርቀት ሃላፊነት የሚለማቸው፤ አዋቂዎችና እውነተኞች እንዲሆኑ የምንሰጣቸው ስልጠና በመሆኑ፤ የእጭር ጊዜው የሥነ ሥርዓት ሀመም ባደጉ ጊዜ ጠቃሚያቸው ይሆናል።

በመጨረሻም፤ ለማለልጠን አለመቻል ልጁን ፈጽሞ ለጥፋት ለመዳረግ ሃላፊነት መውሰድ ነው። በምሳሌ 19+18 የተጻፈውን ልብ ይበሉ፤ “ተስፋ ገና ሳለች ልጅህን ገስጽ፤ መሞቱንም አትሻ” ይህ ጥቅስ የሚነግረን ልጆቻችንን ሥነ ሥርዓት እንዲይዙ ማድረግ አለመቻላችን ለጥፋታቸው ተባባሪዎች እንደሆንን ነው። ልጆቻችን በተጣመሙ መንገድ የሚሄዱና ህይወታቸው የተበላሸ ከሆነ ምክንያቱ በእግባቡ ስላላስተማርናቸው ነው። ለዚህ ነው እጅግ ታላቅ የሆነ ሀላፊነትን ልንሸከም የተገባን። በውድቀታቸው ልንተባበራቸው ፈቃደኞች አንሁን፤ ልጆቻችንን ሊያበላሹ ከሚፈልጉ በዓለም ካሉት ሃይላት ጋር ሚስጥራዊ የሆነ ስምምነት አናድርግ።

እንቀሳቀሽ ሞተር እንጂ ተሳቢ ፍርገ እትሆን

ለወላጆች ወይም ገና ወላጆች መሆን ተስፋ ለሚያደርጉ አንድ የሚጨረሻ ምክር አለኝ፤ እንቀሳቀሽ ሞተር እንጂ ተሳቢ

ፍርጎ አትሁኑ። የባቡሩ ሞተር ሰባቡሩ በጉዞው ላይ ሀይል ይለጣል አቅጣጫውንና ፍጥነቱን ይወስናል። እንደ ሌሎች መኪናዎች ሁሉ ፍርጎው የሚከተለው ሞተሩን ነው፤ በጭራሽ መሪ ሊሆን አይችልም። ሞተሩ ሲንቀሳቀስና ሲሄድ ብቻ ፍርጎው ይሄዳል። ባቡሩ ለአንድ ቤተሰብ እንደ ምሳሌ ቢሆን፤ ወላጆች የባቡሩ ሞተር ልጆችም እንደ ፍርጎው ማለት ናቸው። ልጆች ወላጆች ወደመሯቸው ሊሄዱ ይገባቸዋል። ወላጆች ከልጆቻቸው ፊት በመቅደም መነሻና መድረሻውን እንዲሁም ፍጥነቱን ሊወስኑ ይገባል። ሞተሩ ወደ ጉዞው መድረሻ በሰላም እስከደረሰ ድረስ ቀሪው የባቡሩም ክፍል አብሮ ይደርሳል።

በብዙ ቤተሰቦች ውስጥ ትልልቅ ከሆኑት ችግሮች አንዱ ወላጆች ራሳቸውን እንደ ፍርጎ ስመሆን መፍቀዳቸው ነው። ልጆች የሞተሩን መቆጣጠሪያ ነጥቀው በመያዝ አቅጣጫቸውን ሳያውቁና ያለአላማም ሞተሩን በማንቀሳቀስ ይሮጣሉ፤ በዚህ ጊዜ ወላጆች ሊያደርጉ የሚችሉት ከቤተሰባቸው ባቡር ጀርባ እየተጎተቱ በህዲዱ ላይ የመጨረሻውን ሥፍራ ይዞ መጓዝ ብቻ ነው። እየቆየም የሞተሩና የፋርጎው መለያየትና መበታተን በርግጥ አይቀሬ አውነታ ነው። እንደ ወላጆች ምንም አይነት ነገር እናድርግ! ልጆቻችን ባቡሩን እንዲነዱት በጭራሽ ልንፈቅድላቸው አይገባም።

ባቡሩ በየትኛው የህዲድ መስመር ላይ መሄድ እንዳለበት የሚወስነው ሞተሩ ነው። በዚሁ መንገድ እኛ እንደ ወላጆች ልጆቻችን ወዴት እንደሚሄዱና እኛ የራሳችንን ህይወት ባስቀመጥንበት የህዲድ መስመር ላይ ምን ሊሆኑ እንደሚችሉ ልንወስን ያስፈልገናል። ከፊት ለፊታችን የባቡሩ ህዲድ መንታ ሆኖ የሚከፈልበት ሁኔታ ይጠበቀናል፤ ባቡራችን በየትኛው መስመር ላይ መጓዝ እንዳለበት ትእዛዝ እንሰጣለን። አንደኛው መስመር ወደ ህይወት፣ ወደ ጤንነትና ወደ ብልጥግና የሚያመራ ነው፤ ሌላው ግን ወደ ሞትና ወደ ጥፋት የሚወስድ ነው። እንግዲህ ምርጫው የእኛ ነው፤ በየትኛው መንገድ ነው የምንሄደው?

እንደ ወላጆች ምንም አይነት ነገር ስንስራ፤ ልጆቻችን ባቡሩን እንዲመሩት በጭራሽ መፍቀድ የሰብንም።

እግዚአብሔር መልካም የሆነ ዝርያን ይፈልጋል። ለእኛና ለልጆቻችን ህይወትን እንድንመርጥም ይሻል። የእግዚአብሔር ወዳጅ እንደሆነው እንደ ሙሴ ቃል፤ “በፊታችሁ ህይወትንና ሞትን በረከትንና መርገምን እንዳስቀመጥኩ፤ እኔ ዛሬ ሰማይና ምድርን

በአንተ ላይ አስመስክራለሁ፤ እንግዲህ አንተና ዘርህ በህይወት ትኖሩ ዘንድ ህይወትን ምረጥ፤ እግዚአብሔርም ለአባቶችህ ለአብርሃምና ለይስህቅ ለያዕቆብም እንዲለጣቸው በማለላቸው በምድሪቱ ትቀመጥ ዘንድ፤ እርሱ ህይወትህ የዘመንህም እርዝመት ነውና አምላክህን እግዚአብሔርን ትወዳው፤ ትጠብቀውም ቃሉንም ትሰማ ዘንድ ምረጥ” (ዘፋ 30፥19-20)

ልጆች ወላጆቻቸው ብቻ ሊሰጧቸው የሚችሉትን መወደድን፣ መመራትን፣ መሰልጠንን፣ ሥነ ሥርዓት መያዝንና ጥበቃን ይፈልጋሉ። የሚቀጥለው ትውልድ ጥንካሬና ጤነኛነት የሚወስነው፤ በወላጆች ታማኝነት፣ ጥንቃቄና አስተዋይነት ላይ ነው። ልጆች እንዲኖሯቸው የወሰኑ ባለትዳሮች መልካም የሆነውን ነገር መርጠዋል። አዎን፤ ልጆችን ማሳደግ መጠነኛ የሆነ ስጋት፣ የልብ ህዘንና ውጥረትን የያዘ አስደላች የሆነ ሀላፊነትን መቀበል ነው። ይሁን እንጂ ከዚህም በላይ ወላጆች ታላቅ ደስታን፣ ጥልቅ የሆነ እርካታንና ስፍር የሌለው ተስፋን ከፊታቸው ባለ ዘመን ሊቀበሉ በብዙ እድለኞች የሆኑ ናቸው።

መርሆዎች

1. የቤተሰብ ምጣኔ እንድ ቤተሰብ በአግባቡ ሊወዳቸው፣ ሊመግባቸው፣ አስፈላጊውን ነገር በማቅረብ ሊከታተሉትና ሊከታተላቸው፣ ሊያሰላጥናቸውና ሊጠብቃቸው በሚያስችል ሁኔታ ውስጥ ለመገኘት፣ ያልተፈለገ እርግዝናን ለማስቀረትና የቤተሰብን ቁጥር ለመወሰን አስቀድሞ የታሰበበትን ውሳኔ የሚያካትት ነው።
2. የቤተሰብ ምጣኔ ልጆችን በተመለከተ፣ ልጆችን እንፈልጋለን? መቼ? እና ስንት? የሚሉ ጥያቄዎችን መመለስን ያካተተ ነው።
3. ልጆች ጤናሞች ሆነው ያድጉ ዘንድ፣ በአብዮሚያዊ አቋሙ፣ በሰሜንና በመንፈሳዊ ጉዳዮች የተረጋጋ ቤተሰባዊ ሁኔታን ይፈልጋሉ።
4. ምሳሌነት ከምንም ይልቅ ታላቅ አስተማሪነት ነው። እናም ልጆች ወላጆቻቸው ከሚናገሩት ነገር ይልቅ ከወላጆቻቸው የህይወት ምሳሌነት የበለጠ ይማራሉ።
5. ውጤታማ የሆነ ወላጅነት አትኩሮትን የሚሰጥ፣ በእቅድ የሚመራና ሆን ተብሎ የታሰበበት ነው።
6. ወላጅነት የወላጅን ተፈጥሮ በልጁ ውስጥ ሊያፈራ ይጠበቅበታል።
7. ወላጅነት የወላጅን ባህሪ በልጁ ውስጥ ሊያፈራ ይጠበቅበታል።
8. ወላጅነት የወላጅን ጠባይ በልጁ ውስጥ ሊያፈራ ይጠበቅበታል።
9. እግዚአብሔር ለወላጆች የሰጠው ሃላፊነት ቀላል ነው። ወላጆች ልጆቻችሁን አለልጥኑ።
10. ወላጆች ሞተር እንጂ ተሳቢ ፍርሃ ሊሆኑ አይገባቸውም።

ምዕራፍ ስምንት

በእገጥ ውስጥ መኖር

እስከ ህይወት ዘመን ፍጻሜ የሚዘልቅ ፍቅር በማይበሰብ፣ እየተሸረሸረ በማይሄድና በጊዜ ብዛት በሚያረጅ ጠንካራ መሠረት ላይ ሊገነባ ይገባዋል። ውጤታማ፣ ደስተኛና ፍሬያማ የጋብቻ ግንኙነት፣ ቋሚ እንጂ ጊዜያዊ ባልሆነ፣ አላቂ ከሆነ ነገሮች ተመሳሳሪው ባልተሰሩና ጊዜ በማያደበዝዛቸው መርሆዎች ላይ የግድ ሊመሠረት ያስፈልገዋል።

አካላዊ የሆነ ውበት ሊሠራ አይችልም። ውጫዊ የሆነ ቁንጅና በጊዜ ውስጥ ይደበዝዛል። ፀጉር ይሸብታል ወይም ይመለጣል፣ ቆዳ ይሸበሽባል፣ ሆድ ቦርጭ ያወጣል፣ ጥርስ ይወልቃል፣ እይታ ይደበዝዛል፣ ጆሮ ከመስማት ይደክማል። ጋብቻችሁን አካላዊ በሆነ ውበት ላይ መስርታችሁ ከሆነ እርስ በእርስ እንድትቀራረቡ ያደረጋችሁ ያ አካላዊ ውበት ሲጠፋ ምን ልታደርጉ ትችላላችሁ?

ወሲብ ይህን ሊያደርግ አይችልም። ስሜቶችና ዝንባሌዎች ይለወጣሉ፣ ይጠፋሉም። እድሜ እየገፋ በሄደ ቁጥር ወሲብን የመፈጸም ብቃትና ፍላጎት ሁለቱም እየቀነሱ ይሄዳሉ። በዚህ ጊዜ ውስጥ መቶ ፕርሰት የሆነው አካላዊና ኬሚካላዊ ፍላጎት በመሠረታዊ ባህሪው መንፈሳዊ የሆነውን ግንኙነት ለመመገብና ለማቆየት ዘራሱ በቂ ከማይሆንበት ደረጃ ላይ ይደርሳል።

ገዛብ ይህን ሊያደርግ አይችልም። በአብዮሚ ማሸቆልቆል ሳይሆን ከስራ መሣረር፣ በአካል መገደል፣ ለረዥም ጊዜ በሚቆይ ሀመም ወይም በሌላ ብዙ ምክንያቶች የገንዘብ አቋም በአስገራሚ ፍጥነት ሊለወጥ ይችላል። በነፍስ ፈቃድ ወይም የገንዘብን ጉዳይ ተዳሚ በማድረግ ወይም በገቢ አቅም ላይ መሠረት ተደርጎ የተመሠረተ ትዳር የውድቀት መገለጫ ነው።

ንብረት ይህን ሊያደርግ አይችልም። ቋሚ የሆኑ ንብረቶችና ቁሳቁሳዊ የሆኑት ክምችቶች ዘላቂ መሰለው ቢታዩም ጊዜያዊ የሆኑና እንደ ማለዳ ጠባ ፈጥነው የሚጠፉ ናቸው። በእሳት አደጋ ወይም ውሽንፋር በቀላቀለ ከባድ አውሎ ነፋስ በድንገት ያላቸውን ሁሉ ያው ሰዎችን ሂዳና ጠይቋቸው። እንግዲህ ምን ቀረ፣ ህይወታችንንና ትዳራችንን በንብረት ይዞታና ክምችት ዙሪያ

ማማከል በቀላሉ ሌላ ተጨማሪ ነገር ለማማከት የማይረካ ረሀብ፤ የማይቀረጥን ጥም ይፈጥራል።

እንግዲያውስ፤ ባስተዳድሮች ደስተኛ፤ የተረጋጋና ዘላቂነት ያለው ግንኙነትን ሊገነቡ የሚገባቸው በምን ላይ ነው? የጊዜንና የችግርን ተግዳሮት ሊቋቋም የሚችል መሠረትስ ምንድነው? ባነበባችኋቸው በዚህ መጽሐፍ ምዕራፎች ውስጥ ይህንን ግልጽ እንዳደረሁ ተስፋ አደርጋለሁ፤ ዘላቂነት ላለው ትዳር ብቸኛ የሆነው አስተማማኝ መሠረት፤ ምንጩና መሠረቱ ከእግዚአብሔር ዘንድ የሆነ ራስን አሳልፎ ለሌላው የሚሰጥ አጋፔ ነው። ከእግዚአብሔር ዘንድ የሆነው ብቻ እርሱ የሚፀና ሌላው ሁሉ ደግሞ ጊዜያዊና ሃላፊ የሆነ ነው። በቆሮንቶስ ለሚገኙ የእማኝ ማህበረሰብ አጋፔን አስመልክቶ ጳውሎስ እንዲህ ብሎ ነበር።

“ፍቅር ለዘወትር አይወድቅም፤ ትንቢት ቢሆን ግን ይሻራል፤ ልሣኖች ቢሆኑ ይቀራሉ፤ እውቀትም ቢሆን ይሻራል። ከእውነት ከፍለን እናውቃለን፤ ከትንቢትም ከፍለን እንናገራለንና ፍጹም የሆነው ሲመጣ ግን ተከፍሎ የነበረው ይሻራል። . . . እንዲሁም ከሆነ እምነት ተስፋ፤ ፍቅር እነዚህ ሦስቱ ጸንተው ይኖራሉ፤ ከእነዚህም የሚበልጠው ፍቅር ነው” (1ቆሮ 13፥8-10፤ 13)።

በመጨረሻው የሚቀሩት፤ እምነት፤ ተስፋ፤ ፍቅር ናቸው። እነዚህ ምንጫቸው ከእግዚአብሔር ዘንድ የሆነ ሲሆን ከሦስቱ በላጭ የሆነው ደግሞ ፍቅር (አጋፔ) ነው። እንዲህ የሆነው እምነትና ፍቅር የሚመነጨና የሚኖሩትም የእርሱ ህልውና ባለበት ሁኔታ ውስጥ ብቻ በመሆኑ ነው። እግዚአብሔር ዘላለማዊ በመሆኑና አጋፔም የእርሱ የባህሪው ዋነኛ መገለጫ በመሆኑ ምክንያት የእርሱ ፍቅር ከቶውንም አይወድቅም። ትንቢት፤ ልሳንና እውቀት ለእኛ ዘላቂነት ያላቸው መስለው ቢታዩንም እንደ ቀን ግን ይሻራሉ። እርግጥ ነው እነዚህ ነገሮች ምንጫቸው ከእግዚአብሔር ነው፤ ነገር ግን በእርሱ እቅድ ውስጥ በባህሪያቸው ጊዜያዊ ሆነው ነው የተሠሩት። የአላማቸውን ግብ ከመቱ በኋላ ሁሉም ያልፋሉ። ፍቅር ግን እንዲህ አይደለም። አጋፔ ዘላለማዊ ነው፤ በፍጹም ሃላፊ አይደለም።

አጋፔ ዘላለማዊ ነው፤ በፍጹም ሃላፊ አይደለም።

ፍቅር ሕዳ አይደለም

በምዕራፍ አንድ ውስጥ አጋፔ በቅድመ ሁኔታዎች ላይ የተመሠረተ ፍቅር እንዳይደለ ተምረናል። ይህ ኢየሱስ ስለ ንጢያታችን በመስቀል ላይ በመሞት ያሳየው፤ መስዋእትነት፤ ራስን ስለሌላው አሳልፎ የመስጠት ባህሪ ያለው ፍቅር ነው። ያለ ምንም ምክንያት መውደድ ማለት የሚወደዱትን ሰዎች ሁኔታ ያላገናዘበ ወይም ምላሽን የማይጠብቅ ነው።

በመሆኑም በአጋፔ ላይ የተመሠረተ ፍቅር አንዱ ከሌላው ምንም የማይጠብቅበት ነው፤ ምክንያቱም በዚህ ፍቅር ውስጥ ባልና ሚስት የሚዋደዱት ቅድመ ሁኔታ ላይ ሳይመሰረቱ፤ መስዋእትነት ባለበትና እርስ በእርሳቸውም ውስን የሆኑ ሚናዎችን እንዳቸው ከእንዳቸው ሳይጠብቁ ነው።

ለእማኞች፤ በትዳር ውስጥም ይሁን በሌሎች ግንኙነቶች ውስጥ ሊመራቸውና ሊያንቀሳቅሳቸው የሚገባው ይሄው አጋፔ የሆነ ፍቅር ሊሆን ይገባዋል። የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ የቅርብ ወዳጅና ተከታይ የነበረው ስምእን ጴጥሮስ፤ በቅድመ ሁኔታ ላይ ስላልተመሠረተውና ከሌላኛው ምንም ስለማይጠብቀው አጋፔ ስለ ሆነው ፍቅር እንዲህ ብሏል፤ “ፍቅር የንጢያትን ብዛት ይሸፍናል፤ ከሁሉ በፊት እርስ በእርሳችሁ እጥብቃችሁ ተዋደዱ” (1ጴጥ 4፥8)። አጋፔ ንጢያትን ቸል አይልም ይልቁን ህጢያትን ይሸፍናል። ይህ ደግሞ እኛ ከእግዚአብሔር ጋር እውነተኛ የሆነ ግንኙነት ይኖረን ዘንድ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ሃጢያታችንን እንደሸጸነው ማለት ነው። በጋብቻም ውስጥ አጋፔ ማለት ባለትዳሮች አንዳቸው የአንዳቸውን ስህተትና ድክመት ቸል ከማለት ይልቅ አንዳቸው የሌላኛውን በደል በሚሸከሙበት ሁኔታ መባመጥና ፍቅርም እንዳቸው በሌላኛው ውስጥ የሚያዩትን ጉድለት እንዲያሸንፈው መንገድ መክፈት፤ እንዲሁም አንዳቸው ከሌላቸው የመናቀርና የግጭት መነሻ ምክንያት እንዳይሆኑ መንገድ ዘማይከፍቱበት ሁኔታ ውስጥ መሆን ማለት ነው። ፍቅር አንዳችን በአንዳችን ላይ የጣልነው/ዕዳ ፈጽሞውንም መልሰን ልንከፍለው የማንገደድ ዕዳ ነው። ጳውሎስ በሮም ለሚገኙ እማኞች ይህን ግልጽ እድርጎላቸዋል። “እርስ በእርሳችሁ ከመዋደድ በተር ለማንም ዕዳ አይነጥባችሁ ሌላውን የሚወድ ህግን ፈጽሞታልና” (ሮሜ 13፥8)።

በትዳር ጓደኞችን ላይ የጣልነው የፍቅር ዕዳ እንዳለ ሁልጊዜም ስለራሳችን የማለብ ዝንባሌ ካለን፤ እኛ የማንወደውን አንድ ነገር ባደረጉ ወይም በተናገሩ ጊዜ የአፀፋ መልስ ለመስጠት የተበረታታን እንሆናለን።

በትዳር ጓደኞችን ላይ የጣልነው የፍቅር ዕዳ እንዳለ ሁልጊዜም ስለራሳችን የማለብ ዝንባሌ ካለን፤ እኛ የማንወደውን አንድ ነገር ባደረጉ ወይም በተናገሩ ጊዜ የአፀፋ መልስ ለመስጠት የተበረታታን እንሆናለን።

ፍቅር ዘንቶ ደኖራ

በአጋፔ ሥር የሚኖሩ ባለትዳሮች ተግባራዊ እንድንታወቅ ምን ሊሆኑ ይገባቸዋል? የዚህን ጥያቄ መልስ ለመረዳት በመጀመሪያ ደረጃ ተግባራዊ በሆነ አሳቤው የአጋፔን ትርጓሜ መረዳት ያስፈልገናል።

“ፍቅር ይታገላል፤ ቸርነት ያደርጋል፤ ፍቅር አይቀናም፤ ፍቅር አይመካም፤ አይታበይም፤ የማይገባውን አያደርግም፤ የራሱንም አይፈልግም፤ አይበላጭም በደልንም አይቆጥርም ከእውነት ጋር ደስ ይለዋል እንጂ ስለ ዓመፃ ደስ አይለውም፤ ሁሉን ይታገላል ሁሉን ያምናል፤ ሁሉን ተስፋ ያደርጋል በሁሉ ይፀናል” (1ቆሮ 13፡4-8)።

በባልና ሚስት መካከል ባለ ግንኙነት ላይ ተመስርተን እነዚህን ነጥቦች እያንዳንዳቸውን በዝርዝር እንመለከታቸዋለን። መቼም ቢሆን በሁሉም ነገር ኢየሱስ ክርስቶስ የተናገረውን ለማስተዋል ጥንቃቄ ማድረግ አለብን። “ሌሎች ለእናንተ እንዲያደርጉላችሁ የምትፈልጉትን እናንተም ለሌሎች አድርጉ” (ሉቃ 6፡31)።

ፍቅር ይታገላል። ማንም ሰው ፍጹም እንዳልሆነ ሁልጊዜም ልናስተውሉ ይገባናል። ሁላችንም ብንሆን የራሳችን የሆነ ስህተት፣ ጉድለት፣ ልዩ የሆነ ጠባይ፣ የመቆጣት ባህሪ ወይም ያልተለመደ የንግግር ጠባይ ሊኖረን ይችላል። ማንኛውም ሰው ወደ ጋብቻ ሲገባ የተወሰነ መጠን ካለው ስሜታዊ፣ ስነ አይምሯዊና መንፈሳዊ ድካም ጋር ነው። አንዳችንን ከአንዳችን ሁኔታ ጋር ለማላመድ ጊዜና ትዕግስት የሚፈልግ ነገር ነው። የኪነ ጀምስ የመጽሐፍ ቀዱስ ቅጅ ሁልጊዜም ትእግስት ለሚለው ቃል “ረዥም ጊዜ በመከራ

ውስጥ ታግሶ መቆየት” የሚል ቃል ይጠቀማል። እዚህ ላይ ለምንገጋገርበት ሀሳብ እውነተኛ የሆነውን ትርጉም የያዘ ነው። ትእግስት ያለው ፍቅር ለግለሰባዊ ማንነትና ልዩነት ስፍራ የሚለጥ ነገር ከመናገርና ፍርድን ከመስጠት በፊት ነገሮችን መረዳትን ይፈልጋል። በጋብቻ ግንኙነታችን ውስጥ ሁላችንም ብንሆን ጤነኛ በሆነ መልኩ፤ እኛ ለትዳር ጓደኞቻችን የምናሳየው ብቻ ሳይሆን እነርሱም ለእኛ የሚያሳዩትን በፀጋ ለመቀበል መንገድ መክፈት ይኖርብናል። ፍቅር ያለበት ትእግስት በፀጋ የተሞላ ነው። ለህተትን ከመፈለግ ይልቅ ሌላው ሰው መሉ አቅሙንና በክርስቶስ ያለው ማንነቱ እንዲገለጥ ለመርዳት ይፈልጋል።

ትእግስት ያለበት ፍቅር በዘጋ የተሞላ ነው።

ፍቅር ቸርነትን ያደርጋል። በቁጥር አራት ላይ የተጠቀሰው ቸርነት የሚለው ቃል የግሪክ ቃል አቻ ፍቸው ለሌላው መልካም ነገርን ማሳየት ወይም ትርፍን ሳይፈልጉ የቸርነትን ተግባር መፈፀም ማለት ነው። ቸር የሆነ ፍቅር ሁልጊዜም ለሌላው ሰው ፍላጎት እጅግ ጥሩ የሆነውን የሚፈልግ ነው። ሁልጊዜም ለመርዳት፣ ምቹት ለመስጠት፣ ለማጽናናት፣ ለማበረታታትና የወደቁትን ለማንሳት ነቅቶ የሚመለከት ነው። እዚህ ጋ ነው የጥቃቅን ነገሮችን ጠቃሚነት፣ ማለትም መልካም አስተያየት የመለንዘር፣ የደስታ መግለጫ ካርዶችና የአበባ እቅፍ ስጦታዎችን ጭበርካታ አስፈላጊነት ማስታወስ የሚገባው። ይሁን እንጂ ይህ ለሌላው ከማለብ በላይ የላቀ ነገርን የሚያካትት ነው። ቸርነት የሌላውን ሰው ሁለንተናዊ ደህንነት አስመልክቶ በንቃትና ታስቦበት የሚደረግ ቃል ኪዳን የሚሻ ነው። ጨዋ የሆነና ትሁትም ነው። ነገር ግን አስፈላጊ በሆነ ጊዜ ጽኑ እና ጠንካራ የሆነ፤ የተዋደዱትንም አንዳቸው ለአንዳቸው አሳልፈው እስኪለጡ ድረስ ራስን ወደ መጉዳት ባህሪ የሚያመጣ ጉልበት ያለው ነው። አንዳንድ ጊዜ ትልቁ የቸርነት ተግባር የሚገለጸው የምንወዳቸውን ከውድቀት ለማዳን በአስገዳጅ ሁኔታ ውስጥ ጣልቃ መግባት ነው። ቸርነት በተጨማሪም ጠንካራ የሆነ ፍቅር ነው።

ፍቅር አይቀናም። አጋፔ በራሱና በግንኙነት ውስጥ በደህንነት ተረጋግቶ የሚቆም ፍቅር ነው። በአጋፔ ውስጥ ለንኖር አብረን ካለነው ሰው ጋርና ከሌሎችም ሁሉ ጋር ባለን ግንኙነት ምቹት ይለማናል በስኬታማነታቸው ቅሬታ አይለማንም ወይም በደስታኛ

ነታቸው አንቀናም። በተቃራኒው ደግሞ በእነዚህ ነገሮቻቸው በንቃትና በትህትና ከእነርሱ ጋር ሀሴት እናደርጋለን። መቅናት ማለት በአንድ ሰው ላይ በመልካምም ይሁን በክፉ ቅናት ማሳደር፤ መንገዱን መቅበጥን ማሳየት ማለት ሲሆን መመቅኘት ከሚለው ቃል ተቀራራቢ የሆነ ነው። አጋፔ ሰላማዊና አስተማማኝ በመሆኑ የቅናትና የምቀኝነትን ሰንክፍ ነቅሎ በማውጣት አቅም አልባ ያደርጋቸዋል። ቅናትን የማያውቅ ፍቅር ማለት፤ ሚስት በስራ ቦታዋ መልካም እድገትን ስታገኝ፤ ባል ከእርሷ ጋር በመፎካከር የማዘን ስሜት የማያሳይበት ይልቁንም በእውነት ከእርሷ ጋር ደስ የሚሰጥበት ፍቅር ማለት ነው። እንደገናም ባል በስራ ባልደረቦቹ መካከል አክብሮትና አድናቆት ሲያገኝ፤ ሚስት ሰዎች ትኩረታቸውን ከእኔ ላይ ያነሳሉ በሚል ፍርሃት ላትሸማቀቅበት ባሏ ባገኘው ክብር ከልቧ ከራት እንዲሰማት የሚያደርግ ፍቅር ማለት ነው። ቅናት የሌለበት ፍቅር ማለት በማንኛውም ሁኔታ ውስጥ እርካታ የሚሰጥ ፍቅር ማለት ነው።

ኢጋፔ በራሱና በግንኙነቶችም ውስጥ በደህነነት ተረጋገች የሚኖር ፍቅር ነው።

ፍቅር አይመካም። ቀጥተኛ በሆነ ትርጉሙ መመካት ማለት ጉረኝነት ማለት ነው። ጉረኛ የሆነ ሰው ሁልጊዜም ሰራሱ ምስጋናን የሚያመጣ፤ የራሱንም ክብር የሚያውቅ ነው። እያንዳንዱ ሰው ስእርሱ ስለተሰጠው ሰጦታና ስላከናወናቸው ነገሮች ሌላው ሰው ማወቁን እርግጠኛ መሆኑን ይፈልጋል። እንደ እውነታው ከሆነ ጉረኛ ሰዎች ብዙውን ጊዜ ለማንም ቢሆን ያላቸው ጠቀሜታ ጥቂት ነው፤ ምክንያቱም ጊዜያቸውን የሚያጠፉት የጉራ ወሬያቸውን በመሰለቅ በመሆኑ ነው። ፍቅር ግን በሌላው ጎነ ለሌሎች መልካም ለማድረግ ስለሚቻልበት ሁኔታ በመነጋገር ጊዜውን የሚወስድ ነው። በአጋፔ ስር የሚኖሩ ጉራን ለመንዛት አይፈልጉም ወይም አይበረታቱም፤ ምክንያቱም ስኬታማነታቸውንና ዓላማቸውን የሚያገኙት ከሰዎች ባገኙት ትኩረት ምስጋና ሳይሆን፤ ይልቁንም የሰዎችን ፍላጎት ለማሟላት በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እድል በማግኘታቸው ነው። ስለ አንድ ነገር ጉራ መንዛት ወይም ያለንን ፍቅር በወሬ የመለፈፍ ዓይነት ስሜት የሚሰማን ከሆነ ምንም ዓይነት ፍቅር እንደሌለ ምልክት ነው። አጋፔ ግን ራሱን ማስተዋወቅ አይፈልግም ወይም አይናፍቅም። እውነተኛ የሆነ ፍቅር ራሱን የሚገልጸው በተግባሩ ነው፤ በተገለጸም ጊዜ ሁሉ ሰው ያውቀዋል።

ፍቅር ስለሰው መሰከም ማድረግ ስለሚቻልበት ሁኔታ በመነጋገር ጊዜውን የሚወስድ ነው።

ፍቅር አይታበይም። በዚህ ዘመናዊ ማህበረሰብ ብዙ ክፍሎች ውስጥ ጋጠመጥነት የተለመደ እንዲያውም ከሰዎች የሚጠበቅ ነገር ሆኗል። ይሁን እንጂ ትህትና የተሞላው ባህሪ የሚያረጅ ወይም ጌላ ቀር ሊሆን አይችልም። መልካም ባህሪ ሁልጊዜም አግባብ ያለው ነው። ጋጠመጥነት ማለት ልክ ባልሆነ፤ አግባብነት በሌለው ወይም ተቀባይነት ባጣና ጥሩ አቀባበልን በማያሳይ ሁኔታ ነገሮችን መፈጸም ነው። ፍቅር ሁልጊዜም በአግባቡ የሚያደርግና በማንኛውም ሁኔታና የሕይወት ግንኙነት ውስጥ ልክ የሆነውን ነገር የሚተገብር ነው። ይህ ማለት ደግሞ በከፍታም ይሁን በዝቅታ ስፍራ ላሉት ሁሉ አመሰክታቸው ተገቢ የሆነውን አክብሮት መስጠት ማለት ነው። ማንኛቸውም ሰዎች ማንነታቸውን ባላገናዘበ መልኩ ክብርን የሚገባቸውን እንክብካቤ ሊቀበሉ የተገባቸው ናቸው። በአጋፔ ስር የሚኖሩ ሰዎች በህይወት ውስጥ ባላቸው በማንኛውም ግንኙነት አግባብ ያለውን አክብሮትና መልካም ባህሪን ለማሳየት ይጠነቀቃሉ። ይህም ባልን፤ ሚስትን፤ ወላጅን፤ ህፃናትን፤ ወንድምን፤ እህትንና ልጆችንም ያካተተ ይሆናል። ጋጠመጥ ያልሆነ ፍቅር አግባብነት ያለውን ግንኙነት የሚቃረንን ማንኛውንም ነገር ለመከላከል እርምጃ ይወስዳል።

ፍቅር የተፈጸመበትን ስህተት፤ ጉዳት፤ ስደብ ወይም ስላዛኝ ተግባር መሰረ በሰው ሰው ላይ ለመፈጸም በማቀድ የቂም መዝገብ ስያዘጋጅም።

በአመፅ ደስ አይለውም። መዝሙረኛው እንዲህ ይላል፤ “ምስጉን ነው በክፉዎች ምክር ያልሄደ፤ በሀጢያተኞችም መንገድ ያልቆመ፤ በዋዘኞችም ወንበር ያልተቀመጠ” (መዝ 1+1)። በዚህ ስፍራ ሊገለጥ የተገባው ሀሳብ ይሄ ነው። አጋፔ በማንኛውም መንገድ ቢሆን ከአመጸኞችና ከገጢያተኞች ጋር አለመተባበር ብቻ ሳይሆን አመጸኛ ገጢያት በሰዎች ጉዳይና ህይወት ውስጥ በመኖራቸው ያዝናል። በአጋፔ ህግ ውስጥ የምንኖር ከሆነ በራሳችንም ይሁን በሌሎች ሰዎች ህይወት ውስጥ በሚፈጸም ገጢያት ደስተኞች እንሆንም። በሌሎች ሰዎች ላይ የደረሰ የክፉ አጋጣሚ ዜና በጠላቶቻችን ላይ እንኳን ቢሆን በህዘን ውስጥ ይከተናል፤ ምክንያቱም አጋፔ ለሁሉም ሰው ያለው መልካም ምኞት ነው።

ይልቁን ደግሞ ከእግዚአብሔር ተነጥለው የነበሩ ወደ ንስህና ደህንነት ሲመጡ ማየት ደስታው ወሰን የለውም።

በአጋፔ ህግ ውስጥ የምንኖር ከሆነ በራሳችንም ይዞን በሌሎች ሰዎች ህይወት ውስጥ በሚፈጸም ኃጢአት ደስተኞች ከነሆንም።

ፍቅር ከእውነት ጋር ደስ ይለዋል። መዝሙር ምዕራፍ አንድ ስለተባረከው ሰው እንዲህ ይላል “ነገር ግን በእግዚአብሔር ህግ ደስ ይለዋል፤ ህጉንም በቀንና በሌሊት ያስባል” (መዝ 1፡2)። እንደ እግዚአብሔር ቃል ያለ እውነተኛ ቃል የለም። በአጋፔ ሥር የሚኖሩ እነርሱ እውነተኛ የሆነ ደስታ ከቃሉ ያገኛሉ። እናነበዋለን፤ እናጠናዋለን፤ እንወያይበታለን፤ እንከፋፈለዋለን፤ ለልጆቻችንም እናስተምረዋለን እንዲሁም በጨለማ ላለውና እየሞተ ላለው አለም እናውጀዋለን። በእውነት ደስ መሰኘት ማለት በተጨማሪ ሀቀኛና ክብር ባለበት ሁኔታ ከተሳካላቸው ሰዎች ጋርና ከእኛ ጋር የማይለማሙና ችግር ፈጣሪዎች ከሆኑብን ጋር እንኳን ቢሆን በእውነተኛ ደስታ አብረን መደሰት ማለት ነው። ይህም ማለት ደግሞ በእውነት አሸናፊነትና በውሸት ውርደትና ውድቀት ሀሴት ማድረግ ማለት ነው። በእውነት ደስ መሰኘት ማለት ሰዎች ከውስንነት፣ ራስን በድንቁርና አስሮ ከማቆየት ወደ እውቀት ብርሃን ሲወጡ መደሰት መቻል ማለት ነው። አጋፔ እውነትን ለማገልገልና ከእውነት ጋር ለመስራት በግል ለመቀላቀል የነቃና ደስተኛም ነው።

ፍቅር ሌላውን ይጠብቃል። “መጠበቅ” ለሚለው ቃል የግሪክ አቻ ትርጓሜው በቀጥተኛ አገላለጽ “መሸፈን” በተለይም በጣራ መካደን እንዲሁም “መደበቅ ወይም መሸሸግ” የሚል ነው። በዚህ እሳቤው፤ አጋፔ የሰዎችን ስህተትና ውድቀት ለአለም ከማወጅ ይልቅ ሁልጊዜም ሊደብቀው ጥንቃቄ የሚያደርግ ነው። ጋብቻንና ቤተሰብንም አስመልክቶ ይህ ማለት፤ ባል ሚስቱን ይሸፍናል። በሚጠብቅና በሚሸፍን አጋፔ በሆነው የእግዚአብሔር ፍቅር በህይወታቸው፤ በማንኛውም ሁኔታ ውስጥና በሁለንተናዊ ደህንነታቸው ዙሪያ በተጠበቁበት መጠበቅና በተሸፈኑበት መሸፈን ሁለቱም በጋራ ሆነው ልጆቻቸውን ይሸፍናሉ፤ ይጠብቃሉ ማለት ነው። አጋፔ መልካምነት ከሌላት አለም በቤተሰብ ላይ የሚሰነዘረውን ህይወትን ከሚቀስፍ ፈጣን ጥቃትና የህይወት ድርቀት፤ ወደሞትም ከሚነሳ ረብ ከሌለው ገዳይ አመለካከት እንደ ጋሻ ሆኖ የሚጠብቅ ነው።

ፍቅር ሁሉን ያምናል። ይህ እውነት የሚሆነው አስቀድሞ እግዚአብሔርን በሚመለከት ነው። የአጋፔ ምንጩ ራሱ እግዚአብሔር በመሆኑ ምክንያት ህይወት ደስተኛ የሚሆነው በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ ብቻ ነው። በአጋፔ የምንመራ ከሆነ በሁሉ ነገር በጌታ እንታመናለን፤ በቤታችን፤ በሥራችን፤ በማንኛውም ጉዳይና በሕይወታችን አቅጣጫ ከእርሱ ጥበብን፤ አመራርንና መገለጥን እንጠብቃለን። በእግዚአብሔር መታመን በንግግራችንና ከቤተሰቦቻችን እንዲሁም ከጓደኞቻችን ጋር ባለን ግንኙነት ውስጥ ሁሉ እምነትን ይጨምርልናል። ከዚህ በተጨማሪ ሁልጊዜም የሚታመን ፍቅር ማለት በሌሎች ሰዎች እምነትን የሚጥል ነው። ይህ ማለት ግን በቀላሉ ማንንም ያምናል ማለት ሳይሆን፤ ሊታመኑ ላለመቻላቸው የተጨበጠ ማስረጃ አስከሊለ ድረስ መልካም የሆነውን ማንነታቸውን መታመን መቻል ማለት ነው። በዚህም እሳቤው መጥፎ የሆኑ ትዝታዎችን መዝግቦ ያለመያዝ ብቃትንም ያካትታል። አጋፔ ሰዎች መልካም እንደሆኑ በመገመት፤ ለሌሎች መልካም በመመኘት ይደሰታል፤ እንዲህም ያለ ስነምግባራዊ ከፍታ አለው።

ፍቅር ሁልጊዜም ተስፋ ያደርጋል። እዚህ ጋ መናገር የምፈልገው አለም የምትገምተውን በፍላጎት ላይ የተመሰረተውን አስተሳሰብና ህልማዊ የሆነውን ተስፋ አይደለም። የአጋፔ ተስፋ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ተስፋ ነው። ተግባራዊ በሆነ እውነት ላይ እና በእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ላይ የተመሠረተም ነው። በዚህም ምክንያት በአጋፔ ሥር የምንኖር ከሆነ በመተማመንና ያለ ስጋት መልካም ተስፋ በህይወታችን እንደሚፈጸም ልንጠብቅ እንችላለን። እኛ ያለነው ሁሉን ማድረግ በሚችልና “ለእናንተ የማስባትን አሳብ እኔ አውቃለሁ፤ ፍጻሜና ተስፋ እሰጣችሁ ዘንድ የሰላም አሳብ ነው እንጂ የክፉ ነገር አይደለም” ሲል ቃል ጸግላለን በአባታችን እጅ ውስጥ ነው። አጋፔ ሁልጊዜም በፍጥረታዊውም ይሁን በመንፈሳዊው አለም ውስጥ የነገሮችን መልካም ጎን ይመለከታል። እርግጥ ነው ሀዘን፤ ስቃይ፤ መከራ የመኖራቸውን እውነት ስለመቀበል አይሸፍኑም፤ ይሁን እንጂ በማይወድቀው የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ላይ ተመስርቶ ከግራ መጋባት ለመጠበቅ መልካም ነገሮች እንደሚሆኑ በተስፋ ይጠብቃል።

የሰጠ ተስፋ መድከም ቀዳሳዊ ተስፋ ነው። ተግባራዊ በሆነ ስውነት ሳይና በእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ሳይ የተመሠረተ ነው።

ፍቅር በሁሉ ይፀናል። ሁሉም ነገሮች ሊወድቁ (ወይም የሚወድቁ ሊመስሉ) ፍቅር በጭራሽ ተስፋ አይቆርጥም። እስከ መጨረሻው ጸንቶ ይኖራል። ወላጆች ለልጆቻቸው ያላቸው ፍቅር መቼም የሚቃርጥ አይደለም። ምንም ያህል አመጸኞችና ያልተገባ ባህሪ ያላቸው ቢሆኑም እንኳን እነርሱን ከመውደድ አያቋርጡም፤ ለእነርሱ ከመጸለይ አይታከቱም። እግዚአብሔር ዘላለማዊ ነው፤ የአጋጥም ምንጭ ከእግዚአብሔር በመሆኑ እርሱም እንዲሁ ዘላለማዊ ነው። በዚህ ምክንያት በባህሪውና በትርጓሜውም አጋጥሞ ሁልጊዜም ፀንቶ ይኖራል። አጋጥሞ በሰደት፤ በሀሰተኞች ውንጀላ፤ በመከራ፤ በጥቃትና ተቀባይነት በማጣት ውስጥ ፀንቶ መቆም ይችላል። የአጋጥሞ የመጽናት ብቃት ሊያሰላክ ክርስቶስ ከመስቀሉ ላይ ሆኖ ለጠላቶቹና የሞትን ፍርድ ለሚፈጽሙበት “አባት ሆይ፤ የሚሠሩትን አያውቁምና ይቅር በላቸው” ሲል በፀለየው ጸሎት የተገለጠ ነው።

ፍቅር ለዘወትር አይወድቅም። ይህ መግለጫ ቀደም ብለን ለተነጋገርናቸው ነገሮች ሁሉ እንደ ማህተም ነው። በዚህ ስፍራ መውደቅ የሚለውን ቃል የተጠቀመው ሃላፊ የሆነውን ነገር፤ የሚወድቀውን ነገር ወይም ከመኖር የሚሻረውን ነገር ለመግለጽ ነው። ፍቅር ዘላለማዊ ነው። ትንቢቶች፤ ልሳናትና አውቀት አንድ ቀን ሁሉም ያልፋሉ፤ አጋጥሞ ግን ለዘላለም አይወድቅም። የምንኖርባትን ይህችን አለምና መላውን ፍጥረታዊ አካል ጨምሮ በቆይታ ውስጥ ሁሉም ይጠፋሉ፤ አጋጥሞ ግን ለዘላለም አይወድቅም። አጋጥሞ እሁን እንኳን በምድር ላይ ትንሽ መንግስተ ሰማይ ነው፤ ሊመጣ ላለው አዲስ ምድርና ሰማይ አስፈላጊ የሆነውን ባህሪ በእግዚአብሔር ህዝብ ሁሉ ውስጥ ሊቀርጽ ይኖራል። ሁሉም ነገሮች ቢያልፉ እንኳን ፍቅር ፀንቶ ይኖራል። አጋጥሞ ለዘወትር አይወድቅም።

በአጋጥሞ ውስጥ መኖርን መማር ለዘለቂታው አልፎ የሚሄድን ፍቅር ለመረዳት ቀዳሚው ቁልፍ ጉዳይ ነው። አያንዳንዱ ባለትዳር ይህ ጥያቄ ከፊቱ ይጠብቀዋል። መልካም፤ መጋባቱን ለተጋባን እና ቀጣዩ ነገር ምንድን ነው? የዘመነው ማህበረሰብ በርካታ አማራጮችን ይለጣቸዋል። ቁጥር ስፍር የሌላቸው ድምጾች

ለምክር አገልግሎት ራሳቸውን ያቀርቡላቸዋል። ዓለም ስለፍቅር የምትናገረው አጅግ ብዙ ነገር አላት። ጥሩና መጥፎ፤ ትክክለኛና ስህተት የሆኑም፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ፍቅርን በሚረዳበት መንገድ ማንም አልተረዳውም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ራሱ ፍቅር ነው (1ዮሐ 4፥16 ይመልከቱ)። በእውነት ፍቅርን መረዳት የምንፈልግ ከሆነ ወደ ምንጩ ልንሄድ ያስፈልገናል። ስኬታማና እስከ ህይወት ዘመን ፍጻሜ የሚሆን ትዳር ውስጥ ማደግ የምንፈልግ ከሆነ የፍቅር ፈጣሪ የሆነውን ምክር ልንጠይቅ ይገባል።

ትዳር አለደናቂ ነገሮች የሞሉበት የህይወት ጉዞ ነው። በዚህ ጎዳና ላይ የሚጓዝ ማንኛውም መንገደኛ አስተማማኝ የሆነ መመሪያና የታመነ መጽሐፍ ያስፈልገዋል። ምንም እይነት ለዎች ልትሆኑ ትችላላችሁ፤ ገና ጉዞውን የጀመራችሁ አዲስ መሽሮች ወይም የረዥም ጊዜ ልምድ ያላችሁ በመንገዱም ላይ በትዳር ጉዳይ የበለጠን አመለካከት እንዲኖራችሁና ለመታደስም የምትፈልጉ ከሆናችሁ፤ ህይወታችሁንና ትዳራችሁን ለጌታ ሰጡ። ለእርሱ ኑሩ፤ ቃሉንም ተከተሉ፤ እናም እርሱ ጉዟችሁን ይባርካል፤ ስኬትን ይሰጣችኋል በመንገዳችሁም ሁሉ በደስታ ይሞላችኋል፤ ለላምንም ይሞላላችኋል። እንዲህ የሚሉትን የጠቢቡን ቃሎች ልብ በሉ፤

“በፍጹም ልብህ በእግዚአብሔር ታመን

በራሴህ ማስተዋል አትደገፍ

በመንገድህ ሁሉ እርሱን አወቅ

እርሱም ጎዳናህን ያቀናልሃል።” (ምላ 3፥5-6)።